26 HAZİRAN 1932
7 inci sene No. 2289
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Iskenderon Türklerine dair suale Hariciye vekili cevap verdi

Maarif bütçesi görüşülürken Mecliste hararetli münakaşalar oldu, kızlarımızın terbiyesine temas edildi ve Vekil Esat B. maarif siyasetimizi anlattı.

[Tafsilât altıncı sahifemizdedir]

Cenevre ve Lausanne-da ümitli hareketler..

Hoover'in teklifini reddetmek mes'uliyeti harbi umumî mes'uliyeti gibi ağırdır

Bütün milletler gözlerini dört açmış, Cenevre ve Lausanne'dan çıkacak kararları bekliyor. Son günlerin faaliyeti; insanları tatmin değil, daha ziyade ümitsizliğe sevkedecek bir mahiyette idi. Tahdidi teslihat konferansı mesaisine şubatın ikisinde başlamıştı. Fakat bugüne kadar maksadı istihsal yoluda müsbet bir neticeye varamadı. Bu konferansın muvaffakıyet göstememesi, tabiatile Lausanne müzakereleri üzerinde de tesiri olacaktı. İşte böyle bir zamanda Amerika Reisicümhurunun yeni teklifi, yüreklere serinlik verdi. M. Hoover; milletlere bugünkü deniz ve kara kuvvetlerinin üçte bir nisbetinde azaltılmasını seyyar ve ağır topların ve kimya harbinin ortadan kaldırılmasını, bombardıman tayyarelerinin ilgasını teklif ediyor.

Hoover'in teklifi müsbet ve radikal bir mahiyettedir. Meselenin en kestirme yoldan hallî böyle olur. Mütehassısların faraziyelerinden, formüllerinden, amelî bir çare gösteremeyen raporlarından bir şey çıkmaz.

Tabiidir ki, Amerika Cümhur reisinin teklifinden memnun olanlar ve bunu kayıtsız ve şartsız kabul edenler var. İtalya, Almanya ve Rusya gibi.. Teklifi bir takım ihtirazî kayıtlarla talil edenler de var. Fransa gibi.. Fransız gazeteleri bu münasebetle şiddetli neşriyatta bulunuyorlar. Hoover'in teklifinde samimiyet olmadığını, bunun yakında Amerikada yapılacak Reisicümhur intihabı için hazırlanmış bir manevra olduğunu söyleyorlar. Şüphe yok ki, en halis bir maksatla ortaya atılan bir teklife, çamur atmak daima kolaydır. Fakat o teklifin samimî ve ciddî olduğunu gösteren sebepler, deliller ve bilhassa teklif sahibi tarafından ihtiyar edilmiş fedakârlıklar varsa; bütün tarizlerin kıymeti sıfıra düşer. Bu noktai nazardan Hoover'in teklifine dil uzatmak o kadar kolay değildir. Amerika Cümhur reisi yaptığı teklifin kendi memleketine olan tesirini çok iyi hesap etmiş, bu tesirlere katlanacağını şimdiden taahhüt ediyor ve: "Amerika, tahdidi teslihat proğramının bir kısmını icra maksadile 300,000 ton miktarında gemisini tahrip etmeğe elli bin tondan fazla inşaattan vaz geçmeğe âmadedir. Dedikten sonra: "Bu proje, Amerikadaki 1000 ağır top ile 900 tank ve 300 bombardıman tayyaresine de şamil olduğunu,, da ilâve ediyor..

Yeni teklif, milletleri müdafaa silâhlarından değil, tecavüz silâhlarından tecrit ediyor. Tecavüzkâr maksatları olmayan milletler, bundan memnun olmalıdırlar. Şimdiki halde buna en ziyade muarız görünen devlet Fransadır. Fransız matbuatı, gene emnü selâmet politikasından dem vuruyorlar. Umumî harp neticesinde yapılan muahedelere her hangi bir şekilde ilişilirse bu emnü selâmetin tehlikeye düşeceğini söyleyorlar.

Meselenin hususiyeti şudur: Bu öyle bir teklif ki, müsbet netice vermek için bütün devletler tarafından kabul ve tatbik edilmek lâzımdır. Bir devlet, hele büyük devletlerden biri müstenkif kalınca, işin yürütülmesine ihtimal olmaz. Fransa, kat'î olarak muhalif bir vaziyet alacak mı? Buna da ihtimal vermek güçtür. Nihayet Pariste de Fransa menafiinin umumî konserden ayrılmamak yolunda olduğunu görecek gözler ekseriyettedir. Amerika; hattâ Avrupa meselelerinde bile ihmal edilemeyen bir kudret haline gelmiştir. Halbuki mevzuu bahis mesele; bütün dünyanın imar, tensik ve ihyası meselesidir. Hiç bir millet, cihan efkârı umumiyesinin lânet ve nefretine maruz kalmayı göze almadan konserden ayrılamaz.

Lausanne konferansında tamirat ve borçlar meseleleri halledilecekti. Amerika, bu konferansa iştirak etmedi. Bu şerait tahtında Lausanne müzakerelerinin çok esaslı neticeler vermesi zor olurdu. Halbuki Amerika Cenevrede yaptığı teklifin kabulü halinde Lausanne konferansına karşı da lâkayt kalamaz. Çünkü bu iki mesele biribirine o kadar bağlıdır. Borçlar ve tamirat meselesinin halli: Her devletten ziyade Amerikanın elindedir. Amerikayı gücendirmek kimin işine gelir? Şimdiden anlaşıldığına göre Avrupa devletleri, eğer Amerikanın teklifini kabul etmezlerse, Amerika da o devletlerden olan alacaklarını tecil etmeyecek, derhal isteyecek...

Bir sene evvel M. Hoover'in moratoryom teklifi dünya efkârı umumiyesinde iyi bir tesir bırakmıştı; fakat yeni teklifinin tesiri eskisinden çok büyüktür, çok şümullüdür. Senelerden beri bunalan halk, yalnız böyle bir dilden anlar. Tekrar ediyoruz: Umulan neticeyi almak için milletlerin birliği lâzımdır. İtalya hariciye nazırı Grandi'nin dediği gibi: "Milletler arasındaki muslihane münasebat, ancak bütün milletler tarafından yapılacak müşterek fedakârlıklara istinat eder." Emnü selâmetin tehlikeye düşmesi ise varit değildir. Çünkü milletlerin ittihadile teessüs edecek emnü selâmet; gene bütün milletlerin zaman ve kefaleti altına girmiş olacaktır.

Hoover'in teklifini reddetmek mes'uliyeti ağırdır, umumî harp mes'uliyeti gibi...

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Romanyada tasarruf

BUKREŞ,25. A. A. — Maliye nazırı, bütün nazırlardan, mevcut malî müşkilât dolayısile sene nihayetine kadar ecnebi memleketlerdeki kongre ve konferanslara murahhas göndermekten fariğ olmalarını istemiştir. Cemiyeti akvam, istisna edilmiştir.

Cemiyeti Akvama girmeğe davet ediliyoruz..

İlk celsede İtalya, Almanya, Yunanistan, Bulgaristan v.s. devletler teklif yapacaklar

Meclis çarşamba günü fevkalâde içtimaını yapıyor..

Türkiye'nin Cemiyeti Akvama dahil olması bir gün meselesi, bir formalite meselesidir. İlk içtimada muhtelif devletler tarafından böyle bir teklif yapılacağını daha evvel bildirmiştik. İçtima günü yaklaşıyor. Haber aldığımıza göre teklif edecek devletler arasında İtalya, Almanya, Yunanistan, Bulgaristan, Macaristan ve daha bazı devletler vardır. Akvam Cemiyetindeki temayülâta nazaran bu teklifin ittifak ile kabul edileceğine muhakkak nazarile bakılıyor. Hatırlardadır ki, bundan dört ay evvel tahdidi teslihat konferansından avdet eden Hariciye vekilimiz; Cemiyeti Akvama karşı Türkiyenin hiç bir menfî noktai nazarı olmadığını, bu cemiyete girmemek için hiçbir karar ve husumetimiz bulunmadığını söylemiş, yakında Cemiyeti Akvama girmemizin kuvvetli bir ihtimal dahilinde olduğunu da ima etmişti. Daha bundan beş gün evvel Hariciye bütçesinin müzakeresi münasebetile mecliste irat ettiği nutukta Hariciye vekili ayni meseleye temas etmiş, ve Türkiye'nin bu müesseseye karşı takip ettiği sağlam dostluk siyasetini hatırlatarak tahdidi teslihat konferansına iştiraki sıralarında bu siyaseti alâkadarlara izaha çalıştığını söylemiştir. Andolu ajansının şu tebliği de verdiğimiz malûmatı teyit ediyor:

A. A.nın Tebliği..

" CENEVRE, 25 " A. A „ — Cemiyeti akvamın fevkalâde olarak içtimaa davet edilen hey'eti umumiyesinin, çarşamba günü öğleden sonra akdi mutasavver celsesinde cemiyete yeni azanın girmesi meselesile iştigal etmesi muhtemeldir.Bu yeni aza Türkiyedir. „

Bizim tahkikatımıza ve cemiyetin mevcut ve müteamil formüllerine göre Türkiye murahhasının Cemiyeti Akvamda resmen temsil edilmesi için uzun müddet geçmiyecektir.

Eylûl içtimaına iştirak

PARİS, 25 A.A .— Havas Ajansı bildiriyor:
Petit Parisiyen gazetesi Cenevre'den öğreniyor:
M. Mihalakopulos salı günkü Cemiyeti Akvam büyük meclisinde Türkiyeninn eylûl içtimaına iştirak edebilmesi için Cemiyeti Akvama girmeğe davet edilmesine teklif edecektir.

Eroin kaçakçıları şebeke halinde yakalandı!

Zabıta mühim bir şebekeyi meydana çıkardı ve tevkifat yapıldı

Kaçakçılar kimler?

Polis müdürü Fehmi B.

İstanbul polisi mühim bir eroin kaçakçılığı şebekesini meydana çıkarmıştır.

Mısır hükûmeti zabıtası Mısıra Türkiyeden kıymetli mektuplar içinde eroin kaçırılmakta olduğunu iş'ar etmiştir.

Ve bu hususta polis müdiriyeti le temasta bulunmak üzere İskenderiye polis müdürlüğü erkânından A. G. Fletcher bir hafta evvel de şehrimize gelmiş bulunmaktadır.

Bu zat polis müdiriyetile temasta bulunarak izahat vermiştir.

Verilen izahata göre İskenderiye'de bir posta kutusunda, hariçten gönderilen kıymetli mektup birikiyormuş. Bunları Romen tebaasından bazı kimseler bu muayyen posta kutusundan gelip gelip alıyorlarmış. Mısır zabıtası bundan şüphelenmiş ve zarflar içinden eroin, kokain çıktığını tesbit etmiştir. Zarflar üzerindeki pullar ve damgalardan da bunların İstanbul'dan gönderildiği tabii anlaşılmıştır.

Mısır polisi İstanbul'da bulu-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Barut Meselesi

Encümen tahkikat icrasına lüzum gördü..

ANKARA, 25 (Telefonla) — Barut ve mevaddı infilâkiye meselesine dair tetkik encümeni tarafından yapılmakta olan tetkikat ikmal edilmiş ve encümen mazbatası tab olunarak bu akşam meclis azalarına tevdi olunmuştur.

Mazbatanın yarın mecliste müzakeresi çok muhtemeldir. Encümen kendisine havale edilen evrakı tetkik etmiş ve tetkikatı dört mesele üzerinde çereyan etmiştir.

1 — Barut ve mevaddı infilâkiye inhisarının müzayede ve ihale muamelesi.

2 — Devlet hesabına rovel-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Encümen reisi Rasih Bey "Antalya„

Sırrı Beyi Protesto

Bursa köylüleri "İşte pek âlâ kooperatif yaptık" diyorlar

BURSA, 25 (A.A.) — Bursa köylerinde teşekkül eden 23 zirai kredi kooperatifi idare meclisleri Ziraat Bankası müdürü Hakkı B.in riyasetinde içtima ederek, kooperatiflere ait meseleleri müzakere etmiş ve bu meyanda bir satış birliği teşkili tekarrür etmiştir.

Sırrı Bey

Müteakiben Arabayatağı köyünden Ali efendi, cebinden bir İstanbul gazetesi çıkararak, Millet Meclisinde müstakil meb'us Sırrı beyin kooperatifler hakkındaki beyanatına isaret etmiş:

— Köylü neden kooperatif yapamazmış? İşte nümunesi bizleriz. Pek âl yaptık ve muvaffak ta olduk, diyerek, Sırrı beyin beyanatının protesto edilmesini teklif etmiştir. Bu teklif üzerine, Riyaseticümhura, Meclis Riyasetine, Başvekâlete, Fırka kâtibi umumiliğine müteaddit telgraflar çekilmiştir.

Bugün
2 nci sahifede
Nurullah Ata
5 inci sahifede
Burhan Cahit
Etem İzzet
Elif Naci
Selâmi İzzet
Reşat Feyzi
Beylerin Edebiyat ve San'at makaleleri...

Lausanne'da heyeti murahhasalar reisleri iki celse arasında konuşuyorlar

Lausanne'da asıl düello pazartesiye başlıyor

Samimî görünen ilk mükâlemelerden sonra Alman ve Fransız Başvekilleri avdet ettiler

Almanya yeni teklif yapacak

[Lausanne konferansı asıl bundan sonra ehemmiyet kesbediyor. Şimdiye kadar murahhaslar arasında vukua gelen hususî temas ve mükâlemeler etrafında sızan haberlere nazaran, Lausanne konferansı artık bir tamirat konferansı olmaktan çıkmış, beynelmilel bir iktisat konferansı haline girmiştir.

Alman murahhaslarının ilk temaslarda doğrudan doğruya esas taleplerine girişmedikleri, Fransızların da, tamirat meselesini, Avrupanın iktısaden yeniden ihyası çerçivesi içinde görüşülmesini istedikleri anlaşılıyor. Şimdi gerek Berlin ve Pariste,gerek Londra ve Romada pazartesi günü açılacak mühim celseler için hararetli hazırlıklar var.

Fransız ve Alman başvekillerinin pazartesiye dönmek üzere hareketlerinden evvel Lausanne'da cereyan eden müzakerelere, intibaara ve tahminlere ait dün gelen telgraflar şunlardır:]

LAUSANNE, 25 A.A. — Alman başvekili ile M. Herriot arasındaki hususî mükâleme, evvelce derpiş olunan müddeti tecavüz etmiş ve 50 dakika devam eylemiştir..

Son bir çeyrek saat zarfında Alman hariciye nazırı Baron von Neurath'in da bu mükâlemeye iştirak etmesi rica edilmiştir. .

Saat 10,55 de Alman ve Fransız başvekilleri, M. Herriot'nun apartımanını terketmişler ve otelin ait katındaki büyük salona gitmişlerdir. Orada kendilerine tam bir halde bulunan her iki heyet azası intizar etmekte idi.

Parlak bir surette tenvir edilmiş olan salonun ortasında Yuvarlak bir masa bulunuyordu. Bu masanın etrafında başvekillerle baş-

(Devamı 2 inci sahifede)

Ticaret odaları kongresi dün açıldı

Kongrede Trakya, Marmara ve Zonguldağa kadar olan havali de temsil ediliyor

Kongrenin açılış celsesinde neler yapıldı?

İstanbul ve Marmara mıntakaları ticaret odaları 1932 kongresi dün öğleden sonra saat 15 de Ticaret Odası salonunda Trakya, Marmara havzası ve Zonguldağa kadar olan Karadeniz mıntakasından gelen murahhasların iştiraki ile toplandı.

Celseyi Ticaret mıntakası mü-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Bulgar artistleri dün gece Darülbedayi tiyatrosunda ilk muvaffakiyetli temsillerini verdiler. Resmimiz Bulgar artistlerini Ankarada İsmet Paşa Hz. ve Tevfik Rüştü Bey ile birlikte göstermektedir

Lausanne'da asıl düello pazartesiye başlıyor

(Başı 1 inci sahifede)

lıca mesai arkadaşları olan M. Von Neurath ile Alman Maliye Nazırı M. Von Krosik, ve Fransız lardan M. Germain Martin, M. Julien Durand, M. Paganon ve M. Georges Bonnet mevki almışlardır. Alman ve Fransız mutehassıs ve müşavirleri de yanlarda bulunan masaların etrafında oturmuş lardır.

Takdim merasiminin icrasından sonra Fransız - Alman konferansı başlamıştır. Dısarıda birçok meraklılar, toplanmışlar bekliyorlardı.

Uzlaşma arzusu

LAUSANNE, 25 A.A. — Dün sabahki Fransız - Alman mükâlemesi, mühim bir hâdise teşkil etmiştir.

Sulhten beri, iki memleket nazırları Fransız başvekilinin Alman başvekili Von Papen ile icra ettiği hususî mükâleme esnasında olduğu kadar tam ve müsbet bir surette noktai nazar teatisi fırsatını nadiren elde etmişlerdir.

İki hükûmet reisi, bu mütekaddim mükâlemenin plânımı daha ev velden tesbit etmişler idi.

M. Herriot'nun Havas ajansı muhabirine vaki beyanatına naza ran "vaziyeti mütekabilen ve müş tereken anlamaktan mütevellit olan uzlaşma arzusunu" ehemmiyetle kaydetmeleri icap eder.

Müteakiben mütehassısların da huzurile iki heyetin tam olarak vuku bulan telâkilerinde de ayni zihniyet hâkim olmuştur.

Takdim merasiminden sonra M Herriot, girizgâh olmak üzere bir iki söz söylemiş ve Alman başvekili de bu sözlere ayni mücemele kârane ifade ile mukavelede bulunmuştur.

Bundan sonra mesai celsesi hemen başlamıştır.

Alman maliye nazırı, Almanya' nın iktısadî ve malî vaziyeti hakkında teknik izahat vermiştir.

M. Von Papen memnun

LAUSANNE, 25 A.A. — Fransız ve Alman heyetleri saat 17 de yeniden toplanmışlardır.

Heyetler, saat 18,15 de müzakerat salonunu terketmişlerdir. M. Von Papen, otomobille Berlin'e avdet etmiştir, pazartesi günü tekrar gelecektir.

M. Herriot, Alman başvekiline otomobiline kadar refakat etmiş ve bu sırada kendisi ile dostane bir surette görüşmüştür.

M. Von Papen, cereyan etmekte olan mükâlemelerden memnun olduğunu beyan etmiştir.

Alman başvekilinin avdetini müteakip celse, hemen tekrar başlamıştır.

M. Herriot Parise döndü

LAUSANNE, 25 A.A. — M. Herriot, akşam yemeğini M. Mac Donald ile birlikte yedikten sonra saat 23 de Lausanne'dan hareket etmiştir .

Resmi tebliğ

LAUSANNE, 25 A.A. — Saat 19,15 de hitam bulan Alman ve Fransız nazırları içtimaının hitamında atideki tebliğ neşredilmiştir:

Fransızlarla İngilizler arasındaki müzakereler öğleden sonra devam etmiştir. Fransız maliye nazırı M. Germain Martin'in vermiş olduğu izahatten sonra her iki tarafın mevzuu bahis meselelerin bütün anaşırını esasından tetkik etmek için izhar etmiş oldukları arzu dairesinde noktai nazar teatisinde bulunulmuştur. Önümüzdeki celse, pazartesi günü saat 16,30 da inikat edecektir.

Asıl mübarezeye hazırlık

LAUSANNE, 25 A. A. — M. Herriot ile M. Von Papen'in gaybubiyeti dolayısile tamirat Konferansı önümüzdeki Pazartesi gününe kadar adeta kısılmış bir lâyiha halinde kalacaktır.

Lausanne'da bulunan İngiliz nazırlarının Londra'ya çağrılmış olduklarına dair olan haberin esastan âri olduğunu kaydetmek muvafık olur.

Hakikatı halde, Lausanne'da hüküm sürmekte olan bugünkü sükûn zahiridir, ve heyetler kendi kendilerine faaliyetle çalışmaktadırlar. Hepsi de Pazartesiden itibaren aktedecek mühim içtimalara hazırlanıyorlar.

Almanya neler isteyecek

BERLİN, 25 A.A. — Alman malî mehafilinde deveran etmekte olan ve henüz teeyyüt etmeyen bir şayiaya göre Almanya, ihtimal önümüzde cihan iktısat konferansında, Almanya'nın ecnebi memleketlere olan hususî borçlarının tenkisini istiyecektir. Almanya'nın beynelmilel borçların cihan piyasalarında fiatların düşmesi yüzünden hadis olan vaziyete intibak ettirilmesini talep edeceği de söylenmektedir.

Bu meselenin atil krediler meselesini tetkik edecek olan konferansın içtimaı esnasında ileri sürülmesi muhtemeldir.

Feci harp faturasını imha etmeli

LAUSANE, 25 A.A. — Dün Lausanne'da bulunan Almanların Alman ticaret odasındaki içtimaında bir nutuk söylemiş olan M. Von Papen, şöyle demiştir:

"Almanya'nın çekmekte olduğu maddî felâketler. memleketin hudutları dahilinde kalmaktadır. İhtiraslarda fevkalâde gerginlik. bizzarure Avrupa'nın içtimaî müvazenesini sarsan tehditkâr bir takım akisler hâsıl etmiştir. Son harbin bize bırakmış olduğu feci faturayı kat'i surette imha etmemiz icap eder.

İtalyaya göre temamile ilga!

LAUSANNE, 25 A.A. — İtalyan murahhas heyeti M. Mac Donald'e gelecek Pazartesi günü bir muhtira verecektir. Bu muhtırada harp borçlarının tamamiyle ortadan kaldırılması istenecek ve bu cihet mümkün olmadığı ve tediyat hususunda diğer bir usul kabulüne karar verildiği takdirde İtalyanın kendi hissesini istiyeceği beyan edilecektir.

Avrupa'nın iktısadî sahada ihyası hususunda bir plân kabul edildiği takdirde İtalya hükûmeti Tuna memleketleri hakkındaki teşkilâta, ancak bu husustaki tertibata kabul edildiği takdirde yardım edebilecektir.

M. Von papen ne diyor?

PARİS, 25 A.A. M. Von Papen, Matin gazetesinin Lausanne' daki muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

Tamirat meselesinin tasfiyesi bahsında Fransa'nın tavizata hakkı olduğunu ilk teslim edecek olan benim. Eğer bu tamiratı nakdî bir şekilde maddeten temin etmek iktidarına malik bulunsaydım, bunu bütün kalbimle yapardım.

Fakat bu mümkün değildir.

Yine bu tavizatı iktısadî sahada ve merkezî Avrupa'nın yeniden tensiki kadrosu dahilinde beraberce arayıp bulacağız. Almanya'nın bütün millî kuvvetlerini temsil ediyorum.

Fransa şimdiye kadar yapmış olduğumuz mütekabil mukarenet teşebbüslerinde, yalnız sol cenah ile temas etti. Bugün karşısında sağ cenahın yani bütün Almanya' nın bulunmasını istemez mi?

Pazartesi günü Almanlar yeni tekliflerde bulunacak

PARİS, 25 A.A. — Excelsior diyor ki:

Lausanne'da dünkü hava, samimi olmaktan hali kalmamakla beraber, bazı dakikalarda, biraz ağırlaşmıştır:

Bu gazete ilâve ediyor: M. Herriot, Fransa'nın tamiratı temamen terketmekte zemini kabul etmenin mümkün olmadığını iddia etmiştir.

Almanların Pazartesi günü bir çok teklifler serdedebileceklerini söylemiş oldukları rivayet edilmektedir.

M. Herriot'un beyanatı

PARİS, 25 A.A. — M. Herriot nazırlar meclisinin içtimaı bittikten sonra gazetecilere vaki beyanatında bilhassa Cenevrede hükûmetler arasında cereyan eden mükâlemelerin konferansın mesaisinde devamını mümkün kıldığını söylemiş ve demiştir ki:

Bu hal Fransız - İngiliz itilâfının çok hayırlı neticelerinden birini teşkil eder.

M. Herriot Fransız hükûmetinin M. Hoover'den gelen her hangi bir teklife çok büyük bir ehemmiyet vermesi lâzım geldiği fikrinde bulunmuştur.

M. Herriot Hoover programının bir koalisyon teşekkülü ihtimalini derpiş edip etmediğini cayi sual gördüğünü söyledikten sonra beyanatına şu suretle devam etmiştir. İşte bunun içindir ki bir Fransızlar beynelmilel bir teşkilât ve mürakabe vücude getirilmesini daima istedik ve hâlâ da isteyoruz.

M. Herriot Cenevre müzakerelerinin devam edeceği ümidinde bulunduğunu, Hover teklifini büyük bir ciddiyetle tetkikten geri durmiyacağını da beyan etmiştir.

Lausanne konferansına gelince mükâlemeler gayet büyük bir intizam içinde cereyan etmektedir. Fransa ile İngiltere arasındaki mesai iştiraki Avrupaya ait meselelerin bütün dünyaya şamil bir tesviye sureti bulunmadıkça halli mümkün olamiyacağı fikrinden mülhem müzakerelerde karışıklık vukuuna imkân bırakmamıştır.

Dün Almanlarla yapılan içtima gayet memnuniyeti mucip şerait içinde vuku bulmuştur. Mütehassıslar mesailerine bugün de devam etmektedirler.

M. Herriot Lausanne konferansının samimî birçok emekler sarfı neticesinde sulhu ve binnetice emniyet ve itimadı artırıp kuvvetlendireceği ümidini izhar etmiş, fakat bu gayenin tahakkuku için sabır ve soğuk kanlılık göstermek lâzım geldiğini ilâve etmiştir.

Avusturyaya verilecek ödünç para meselesi hakkında sorulan bir suale M. Herriot şu cevabı vermiştir:

Yalnız parlâmento bu hususta kat'i bir karar verebilir. Esasen bu istikraza ait meseleler Avusturya ile olmaktan ziyade cemiyeti Akvam komitesiyle cereyan etmektedir. Çünkü bu istikraz bir çok devletleri alâkadar eden bir mesele mahiyetini haiz olup Fransa ise bu meselede ancak muhtelif taraflardan birini teşkil etmektedir.

HARİCİ HABERLER

Almanyada dahilî vaziyet karışıyor

Her yerde arbedeler oluyor. Zabıta seferber, mitralyözler işlemeğe amade bir halde!

BERLİN, 25 .A. A. — Almanya dahilî vaziyetinin ciddiyet kesbetmiş olduğunda şüphe yoktur.

Bavyara ile olan ihtilâf, sükûnet bulmadıktan başka, had bir şekil almıştır.

Bavyara hükûmeti, umumî intizam ve asayişi temin için zaruri olan bütün tedbirleri ittihaz hakkını muhafaza etmekte ve nümayiş serbestesine, siyasî teşkilâtların üniforma taşımaları hüriyetine müteallik hususatta merkezî hükûmete imtisal den imtina eylemektedir.

Binaenaleyh İmperatorluk hükûmetin önümüzdeki hafta bidayetinde yeni bir kararname neşrederek bu meseleleri bütün Almanyaya şamil bir şekilde halletmesi ve Alman hükûmetlerinin inzibat mesailindeki im tiyazlarını tahdit eylemesi muhtemel dir.

Diğer taraftan Berlinde ve Alman yanın diğer bir çok yerlerinde ve bilhassa Rhenanie'da gizli bir dahilî harp hüküm sürmektedir. Amele ma hallelerinde her gece kargaşalıklar tekerrür etmektedir .

Sağ ve sol cenaha mensup siyasî rakipler arasında hakikî mücadeleler olmaktadır. Barikatlar vücuda getirmeğe çalışılmakta, tüfek ateşi tea ti olunmaktadır. Zabıta, seferber hal dedir. Zırhlı otomobilleri ve mitralyözleri işlemeğe âmade bulunuyor.

Yevmi isyanların plânçosu, bir çok yaralı ve müteaddit tevfikat göstermektedir.

Dün akşam yüzlerce komünist ve Nasyonalist arasında da vuku bulan bir müsademede otuz kişinin yaralanmış olduğu haber veriliyor.

Polis raporları, Berlinin muhtelif yerlerinde on iki müsademe vuku bulmuş olduğunu göstermektedir.

Bu asabiyet havasının, tehlikeli olmasından korkulan bir gerginlik hâsıl olmaktadır.

Prusya diyeti müfrit milliyetperverleri grubunun bir heyeti, Alman dahiliye nazırına giderek komünistlerin tethiş hareketine bir nihayet verilmesini istemişler, aksi takdirde Nasyonal Sosyalistlerin zuhur edecek vekayiden hiç bir güna mesuliyet kabul etmiyeceklerini bildirmişlerdir.

Almanya ile Bavyara arasında ihtilâf

MÜNİH, 25. A. A.— Bavyara Başvekili M. Held bu sabah Bavyara diyetinde Münih hükûmetinin Bavparada siyasî fırkalar mensuplarının üniforma taşımaları memnuiyetinin kaldırılması için Almanya dahiliye nezareti tarafından vuku bulan talebi kabul etmemeğe ittifak ile karar vermiş olduğunu beyan eylemiştir.

İtfaiye efradı tarafından sulanan bir nümayiş

BERLİN, 25 A .A.— Komünistler dün Berlin'in birçok mahallelerinde nümayiş icrasına teşebbüs etmişlerdir. Zabıta, müdahele mecburiyetinde kalmış ve zırhlı itfaiye otomobilleri, efrat tarafından işletilmiş ve nümayişçiler hortumlarla sevkolunan sularla epeyce islatılmıştır.

100 kadar tevkifat vardır.

Alman sosyalist ve komünistleri birleşecekler mi?

BERLİN, 25 .A. A. — Aralarında Einstein, muharririnden Heinrich Mann ve Ernest Toller bulunan siyaset ve edebiyat alemine mensup birçok zevat, bir beyanname neşretmişlerdir, bu beyannamede yakında Reichstag için yapılacak intihabatta müşterek bir namzet listesi neşretmek suretile sosyalist ve komünist fırkalarının beraberce faaliyette bulunmaları iltizam olunmaktadır.

Prusyada affı umumî

BERLİN, 25. A. A.— Prusya diyeti, affı umumî kanunu üçüncü okunmasını müteakip kat'i surette kabul etmiştir.

Merkez fırkası ile sosyal demokratlar , aleyhte rey vermişlerdir.

Prusya şurayi devleti muhalefet etmediği takdirde mer'iyet mevkiine girecek olan [illegible] nunun hiyaneti vataniye [illegible]ne, casusluklara ve bilhassa vahim olan hukuku umumiye cürümlerine şümûlü yoktur.

Hoover'in Teklifi

Felemenk te bilâkaydü şart kabul etti

VASHINGTON, 25. A.A. — İtalya büyük elçisi, İtalyanın Hoover terki teslihat plânını bilâ kaydüşart kabul etmekte bulunduğundan M. Stimson'u haberdar etmiştir.

Amerika hariciye nezareti, Felemenk'in de işbu plânın tamamen lehinde olduğunu La Hayedaki orta elçisinden haber almıştır.

M. Stimson, devletler mutahassıslarının plânı ,teferrüatile tetkik edebilmeleri için terki teslihat konferansın talik edilmesi ihtimali olduğu mutaleasını serdeylemiştir .

M. Gibson'u tebrik ediyorlar

CENEVRE, 25. A. A. — Amerika baş murahhası M. Gibson, Amerika sulhperverleri teşkilâtı mümessillerini kabul etmiştir .Mümessiller, M. Hoover'in teslihatın tahdidine müteallik plânın tevdii münasebetile kendisini tebrik etmişlerdir.

Bu tebriklere cevap veren M.Gibson, M. Hoover'in tekliflerinin münferit bir hareket icrası veya bu tekliflerin yekcihet olarak kabulü maksadile yapılmayıp Amerikan hükûmet ve milletinin tahdidi teslihat sahasında müsbet neticeler elde etmek ve bu suretle cihanın iktisaden ve manen ihyasını temin eylemek arzusunu göstermekte olduğunu beyan etmiştir.

Alman filosu Dantzig'te

Lehistan gazeteleri ne düşünüyorlar?

VARSOVA, 25. A. A.— Muhtelif temayüllere sahip bütün gazeteler, Alman harp gemilerinin Dantzig'e muvasalâtı münasebetile, Lehistan'ın Dantzig'deki vaziyetinin Versailles muahedenamesi ile Cemiyeti akvamın kefalet ve zamanı altında olduğunu ehemmiyetle kaydeylemekte müttefiktirler.

Hükûmet gazeteleri ile nim resmî Gazeta Polska, Alman gemilerinin Dantzig'e gelmelerinin iyi bir tarafı olduğu, bunun da Almanya'nın iki yüzlü hattı hareketine dünyanın gözlerini açmaktan ve Dantzig'de olup biten şeylere Cemiyeti akvamın nazarı dikkatini celbetmekten ibaret bulunduğu mutaleasını serdetmektedirler.

Bu gazeteler, Dantzigdeki Cemiyeti akvam komiseri kont Gravinanın Lehistan-Dantzig ihtilâflarında ekdesine düşen mutavassıtlık vazifesini bitarafane bir surette ifa etmesini istemektedirler.

Muazzam bir İngiliz tayyaresi

Üç senede yapılan tayyare 117 yolcu alacak

LONDRA, 25 (A.A.) — Muazzam bir deniz tayyaresi, pazar günü denize indirilmiştir.

Bu tayyarenin inşası, 3 sene devam etmiştir.

Tayyare, 115 yolcu istiap edecektir. Tayyarede 1,000 beygir kuvvetinde 6 motör vardır. Kanatlarının tulü 37,20 metre ve genişliği 20 metredir.

İrtifaı, 9,50 metredir. Tayyare aliminyomlı sert çelikten yapılmış olup tek satıhlıdır.

SON DAKİKA

Eskişehir - İstanbul muhtelitleri maçı

İstanbul muhteliti dünkü maçta sıfıra karşi beş golle galip gelmiş

ESKİŞEHİR, 25 (Milliyet) — İstanbul ve Eskişehir muhtelitleri buğün saat 17,30 da karşılaştılar. Sahada büyük seyirci kalabalığı vardı. Maç heyecanlı bir hava içinde başladı. Üçüncü dakikada İstanbul birinci golü attı, hakem İstanbul takımından Nuri Bey idi. Biraz hissiyatına mağlûp oldu. İstanbul aleyhine iki penaltıyı görmedi. Maç sıfıra karşı beş ve İstanbulun galebesile bitti.

Eskişehirliler misafirleri alkışlarla istikbal ve teşyi ettiler.

Benzinden ne suretle dahili istihlâk vergisi alınacak?

ANKARA, 25 (Telefonla) — 1718 numaralı dahilî istikraz vergisi kanununa müzayyel kanun lâyihası bugün Millet Meclisinde müzakere ve kabul olunmuştur.

Kabul edilen kanunun esaslarına göre dahildeki membalardan istihsal veya hariçten ithal edilecek 15 santigrat derecei hararette kesafet derecesi 0/786 dan aşağı olan benzinin beher kilosundan bir kuruş sekisen santim dahilî istihlâk vergisi alınacaktır.

Dahildeki membalardan istihsal edilecek benzin vergisinin tarh ve tahakkuk muamelâtı istihlâk vergisi kanunî hükümleri dahilinde cereyan edecektir. Hariçten ithal edilecek benzinlerin istihlâk vergisi de gümrük resminin tahsili arasında hesap ve ahsil olunacaktır. Maliye vekâleti bu vergi nin tarh ve cibayetini malî kilâttan defterdarlıklar, gümrükler ve inhisar idareleri vasıtasile münasip göreceği şekilde de temine mezun olunmuştur.

Bu kanunun neşri tarihinden itibaren 15 gün zarfında benzin müesseselerinin depoları diyelerile belediyelerin depolarında bulunan benzinlerin miktarı hakkında alâkadarları tarafından bir beyanname verilecektir.

Bu beyannamelerin verilmesi halinde vergi bir nisbet zam ile tahsil olunacaktır. Beyannameler üzerine tahakkuk ettirilecek vergi iki müsavi taksitte ve iki ay zarfında tahsil olunacaktır.

Kanun neşri tarihinden itibaren mer'i olacaktır.

Millî vapurculuk inhisarı

ANKARA, 25 (Telefonla) — Millî vapurculuğun inhisar altına alınması meselesini tetkik için teşekkül eden fırka komisyonu bugün tetkikata başlamıştır.

Izmir'de pazarlar

İZMİR, 25 (Milliyet) — Cuma günü Reşadiye ve Alsancakta birer pazar açılmıştır.

Alî iktisat meclisi toplanıyor

ANKARA, 25 (A.A.) — Alî İktısat Meclisi, 10 temmuz toplanacaktır.

Meclis müzakerat ruznamesi şudur :

1 — Millî gelir, 2 — İhracat kredisi ve teşkilât, 3 — İstihlâk tediye müvazenesi.

Izmir'de bir polis karısını ve kayınbiraderini öldürdü

İZMİR, 25 (Milliyet) — Polis Mehmet Efendi karısı Zeliha ve Hanım ile kayınbiraderi Sadettin Efendiyi bugün çarşıya çıkarken rövelver kurşunu ile öldürmüştür. Kadına üç Sadettin Efendiye bir kurşun isabet etmiştir.

Cinayetin kıskançlık saikasile yapıldığı anlaşılmakta. Polis Mehmet Efendi tevkif edilmiştir.

Dinamitle balık avlarken..

İZMİR, 25 (Milliyet) — Çeşmede dinamitle balık avlarken Fethi Efendi isminde bir balıkçı dinamitin ansızın infilâkı üzerine ağır surette yaralanmış ve ölmüştür.

Haftalık Edebî Musahabe

Fikirler ve insanlar

Anket ve tenkit

Hikmet Feridun Bey mesleğini çok seven bir anketçidir. Tanınmış veya tanınmamış herkesle gidip konuşuyor ve birtakım sualler aldığı cevapları bir gramofon sadakati ile kaydediyor. Kendisini böyle bir makinaya benzetmeme elbette kızmaz; bizzat kendisi bir fotoğrafa benzemek istediğini söylemiyor mu?

Bilhassa edebî anketleri ile tanınmıştır; fakat en çok muvaffak olduğu bu "genre" değildir. Muharrirlerle değil, edebiyatla hiç uğraşmayanlarla daha iyi konuşuyor. Şimdiye kadar okuduğum yazıları içinde en hoşuma gideni, Büyükada eşekçileri ile yaptığı bir mülâkattır. Zannederim Hikmet Feridun Bey o parçayı yazarken sadece bir fotoğraf, bir fonograf olmakla iktifa etmemiş, duyduklarına kendi de bir takım sözler ilâve etmişti. Keşke Hikmet Feridun B. o tarz yazılarını da bir kitap halinde toplasa; hepsi o eşekçilerle mülâkat gibi ise Refik Halit'in yazılarının çoğuna benzer, onlar kadar eğlenceli, onlar kadar tatlı ve onlar kadar sathî bir kitap vücude getirmiş olur.

Şairlerimizle, roman veya gazete muharrirlerimizle konuştuğu zaman yazıları neden o kadar iyi olamıyor? Vakıa bizlerin Ada eşekçileri kadar da "intéressant" olmadığımızı iddia edecek derecede hürmetsiz kimseler çıkabilir ve Babıâli caddesi amelesinin çoğu, hemen hemen hepsi, kendi şahıslarına da şamil olmaması şartile, bu garip mütaleaya pek âlâ iştirak ederler.

Ben o kanaatte değilim, hattâ basit insanların iyi kötü bir kültür görmüşlerden üstün olduğuna iman edenlerden de değilim. Hayır, Hikmet Feridun Beyin muharrirlerimizle konuşmakta o kadar muvaffak olamamasını, onları istintakta mehareti olmamasına hamlediyorum. Daha doğrusu Hikmet Feridun Bey edebiyatçılarla görüşürken anket ile mülâkatı biribirine karıştırıyor; sanki yaptığı mülâkatmış gibi aldığı cevaplardan bir netice çıkarmağa çalışmıyor ve yahut yaptığı mülâkatlar bir anketmiş gibi her ziyaret ettiği muharrire ayni sualleri soruyor. Hikmet Feridun Bey Ada eşekçileri ile yük eşeği sürücülerinin bir olmadığını kabul ediyor da muharrirlerin hepsini bir addetmekte beis görmüyor. Bir sual listesi yapıyor; bunlar haricinde bazan: "Falan sizin için böyle söyledi, buna ne dersiniz?" gibi şeyler ilâve ediyor.

Anketçi bir sual listesi yapar; onun gayesi muharrirleri tanıtmak değil, bir meseleyi halletmektir. Halbuki Hikmet Feridun Bey muharrirleri tanıtmak, hattâ "yarın, bugünün edebiyatını tetkik edecek olanlara" vesika hazırladığını söylüyor.

Fakat bu ufak veya büyük kusurları ne olursa olsun, Hikmet Feridun Beyin anketleri yine okunuyor, etrafında dedikodular, münakaşalar oluyor. Onların bir kısmını, bizde edebiyat mülâkatçılığına ilk başlamış olan Ruşen Eşref Beye bir cemile olarak *Bugün de diyorlar ki* (1) ismile topladığına çok iyi etmiş.

(1) Remzi kitaphanesi, 1 cilt,100 kuruş.

Bu kitapta topladığı cevapların bir kısmını vaktile *Hakimiyeti Milliye*' de tahlil etmiştim; onları tekrar okurken o zamanki itirazlarımla beraber birtakım yenileri de uyandı. Hikmet Feridun Beyin aldığı cevaplar üzerinde düşünmek, düşündüklerimi yazmak istiyorum. Fakat bugünlük kitabın yalnız mukaddemesi ile, yani sırf Hikmet Feridun Beyin fikirleri ile meşgul olacağım.

Mukaddime iki sayıfadan ibaret, ama ne iki sayıfa! Vakıa için de fikir bolluğu da yok; bir iki sözden, yanlış oluncıya kadar uzatılmış bir teşbihten ibaret. Fakat, ne yalan söyliyeyim? Hikmet Feridun Beyin tenkidi hor görmesi haylı canımı sıktı.

Hikmet Feridun Bey tenkidi tabloya, resme, anketi de fotografa benzetiyor. Bu kadarı iyi; fakat fotografı tabloya, hiç olmazsa anketi tenkide tercih ediyor. Diyor ki: "Harpte düşman cephesinin vaziyetini tesbit için tayyare ye bir fotoğrafçı bindirirlermiş.... Tayyare mümkün olduğu kadar siperlere yaklaşmağa çalışırmış. Bu esnada fotografçı da makinesini net eder, mümkün mertebe cephenin yakından bir resmini çekermiş. İşte bu resimler erkânı harbiye dairelerinde tetkik edilir ona göre hücum, taarruz plânları yapılırmış... *"Hiç bir zaman hiç bir erkânı harbiye dairesinin aklına tayyareye bir ressam bindirmek, düşman cephesinin fırça ile, renkle, boya ile, gölge ile, dessenle san'atkârane bir tablosunu yaptırmak gelmemiştir. En yüksek san'at eseri olsa bile hiç bir tablo hiç bir erkânı harbiyenin işine yaramamıştır. Velevki bu tablonun gölgeleri şimal gecelerinin karanlıklarından, renkleri okyanos guruplarının kızıllıklarından, kutup taki gece yarısı güneşinin renklerinden süzülüp alınmış olsun."*

Erkânı harbiye heyetlerinin bu fotograflardan ne suretle istifade ettiklerini bittabi bilmiyorum; fakat onların birer işaret hizmetinden başka bir faydası dokunamıyacağı muhakkaktır. Fotograf bütün cephenin resmini alamaz; rüyet sahası genişledikçe müphemleşir. O fotoğraflardan ancak cepheyi iyi bilenler, tafsilâttan bir noktayı tetkik etmek istiyenler istifade edebilir. Yoksa cepheyi bilmiyen, fotografların binlercesini tetkik etse yine bir plân kuramaz.

Fotografçı yerine veya fotoğrafçı ile beraber, cephe tetkikinin ne demek olduğunu bilen bir "dessinateur" gönderilebilse elbette daha iyi olur. Fakat mümkün değildir, çünkü resmin çabuk yapılması lâzımdır; çabuk olmazsa tayyare de, "dessinateur" de tehlikeye düşer. Sonra bu fotoğrafların hepsi bir araya getirilip elbette bir terkibî, yani tenkitten geçirildikten sonra esas noktaları ihtiva eden bir "dessin" vücude getiriliyordur.

Hikmet Feridun Bey anketçiyi bu fotoğrafçıya benzetiyor, münekkit için de: *"Münekkit ise düşman siperlerinin tablosunu yapmak için tayyare ile ufuklara yükselen ressam kadar komik..."*

Hiç de değil; çünkü o ressam, düşmanın ateşi karşısında tablo için lâzım gelen vaktin bulunamıyacağını düşünmediği için gülünçtür; halbuki münekkit ateş karşısında değildir. Hem mesele tablo değil, "dessin" dir. Münekkit kabiliyetli bir adamsa ter temiz, bütün mühim noktaları gösteren bir "dessin' yapar ve bu, zamanının edebiyatını tetkik edenler için anketçinin fotograflarından daha faydalı olur.

Hem, azizim Hikmet Feridun Bey, bir münekkit çıkıp da size: "Çok doğru söyliyorsunuz, anketçi o fotografçıya, münekkit de erkânı harbiye heyetine, yani o fotografların manasını çıkaranlara benzer" dese ne cevap verirsiniz? Siz de bunu tasdik ediyorsunuz çünkü çektiğiniz fotografları *"bugünün edebiyatını tetkik edenlere"*, yani münekkitlere hizmet dokunacağını bizzat siz söylüyorsunuz.

Bugün de diyorlar ki muharirin ananemize çok riayetkâr, Namık Kemal gibi, Süleyman Nazif gibi teşbihle düşünüyor; halbuki teşbih daima yarımdır, bir noktayı tenvir için kullanılır. Ona bakınıp da biraz ileri götürdünüz mü, sizi esastan ayırır, zira kendisinin sasın yerini alır. Hâlâ esas ile uğraştığınızı sanırsınız, halbuki ...nizde onun bir yarı benzeri ...mıştır.

Hikmet Feridun Bey, "fotografların" yanına Cemal Nadir karikatürlerini de almış ve bunu çok isabet etmiş. Cemal Nadir ...lerin terkibini yaptığı gibi Hikmet Feridun Bey de ruhların eserlerin terkibini yapsa ne iyi ederdi.

Bana: "Bundan yirmi otuz sene evvel yazılan tenkitleri kim okuyor ki? Şahabettin Süleyman'ın bahsı bile geçmiyor!" diye bilir. Bunu söylerse bir cevap bulamam; fakat ben de ona yavaşcacık sorarım: *"Diyorlar ki"* yi kim okuyor??"

Nurullah ATA

Tütün mahsulü niçin bu sene az?

Ekonomi

Tütün mahsulümüz bu sene yüzde elli az!

Geçen sene mahsulünden şimdiye kadar 24 milyon kilo satıldı

Ofisin topladığı malûmata nazaran, tütün zeriyatının memleketimizde bu sene yüzde 50 noksan olacağı tahmin edilmektedir.

1931 senesi mahsulünden şimdiye kadar satılmış olan tütün miktarı 24 milyon kilo tahmin edilmektedir. Satışlar devam etmektedir.

Bu sene bir taraftan tütün mahsulünün azlığı, diğer taraftan muhtelif memleketlerle yapılan anlaşmalar neticesi olarak fazla tütün satışma intizar edilmektedir.

Çimento piyasası

Ticaret Odası, Ticaret müdürlüğünün çimento piyasası hakkında istediği malûmatı vermiştir.

Odanın verdiği malûmata nazaran, Haziranda itibaren çimento fiatlerinde torba başına beş kuruş bir tereffü hâsıl olmuştur. Buna sebep olarak muamele vergisi gösterilmektedir.

Pamuklu gönderiyor pamuk almayor

Japonyanın pamuklu mensucat satışı için muhtaç olduğu pamuk miktarı takriben iki milyon balyayı tecavüz etmektedir.

Memleketimiz pamuk ihracatcısı vaziyetinde olduğu halde memleketimize hudutsuz ithalât yapan Japonya Türkiyeden buna mukabil tek kilo bile pamuk almamaktadır.

Takas heyeti Viyanada

Gelen malûmata nazaran, muhtelif memleketlerle takas mukaveleleri aktetmek üzere seyahat yapmakta olan Türk heyeti Viyanada bulunmaktadır.

Heyet Viyanada bir kaç gün daha kalacak ve oradan doğru şehrimize dönecektir.

Kavun ihracatına hazırlık yapılıyor

İzmirden Ofise gelen malûmata göre, Menemenden Mısıra bu sene kavun ihracı için hazırlıklara başlanmıştır. Menemenden her sene Mısıra külliyetli kavun ve karpuz ihraç edilmektedir. Alâkadarlar Ofisten Mısır hükûmetinin kavun ve karpuz ithalâtı için bir kayıt vazedip, etmediğini sormuştur. Ofis, verdiği cevapta takyidat olmadığını, yalnız bilûmum ithalât eşyası için yüzde 1 munzam resim vazedildiğini bildirmiştir.

Bu sene Paris, Berlin, Viyana ve İsviçreden kavun mübayaası için şimdiden bir çok müracaatlar vaki olmaktadır.

Mayısta Mersinden ihracat

Ofisten aldığımız malûmata nazaran, Mayıs ayı zarfında Mersinden ecnebi memleketlere 139,355 lira kıymetinde 2391 balya pamuk ihraç edilmiştir. Geçen sene ayni ayda 510,607 lira kıymetinde 8301 balya ihracat yapılmıştı.

İhracat mevsimi bidayetinden Mayıs sonuna kadar 9 aylık ihracatımız 5,233,530 lira kıymetinde 87,719 balyadır. Geçen senenin ayni devresindeki ihracatımız ise 6,298,804 lira kıymetinde 82,403 balya idi.

Mayıs ayı zarfında geçen seneye nazaran İngiltere hariç diğer memleketlere yapılan ihracatımız umumiyetle noksandır. Bu tenakus müşterilerimizin pamuklarını bu aydan evvel almış olmalarından ileri gelmektedir.

Yağan yağmurlar

İhracat ofisinin neşrettiği rapora nazaran, Çarşamba günü Karsa 1, Giresuna 3, Rizeye 6 milimetre yağmur ve Erzuruma 24 milimetre dolu ile karışık yağmur yağmıştır.

Yunanistan limon istiyor

Gelen malûmata nazaran, Yunan hükûmeti bir milyon limon ithaline müsaade eden bir kararname neşretmiştir.

Buğday seviyesini muhafaza ediyor

Buğday fiatleri dün, bir kaç gündür devam eden seviyesini muhafaza etmiştir.

Dün şehrimize 56 vagon buğday gelmişti. Borsada da oldukça hararetli muameleler olmuştur. Dünkü azamî fiat 8,5 kuruştu.

Brezilya ile Takas

Türkiye ile Brezilya arasında takas esasına müstenit bir mukavelename akdi mevzuu bahis olduğunu yazmıştık.

Brezilya, Türkiyeye kahve ithali mukabilinde bizden bazı eşya satın alacaktır. Bu hususta hükûmetle Brezilya sefiri arasında müzakerat cereyan etmektedir. Sefir 15 temmuz'a doğru İstanbula avdet edecektir.

BORSA

25 Haziran 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İst. dahili	95,50		
Şark d. yolları	2,90	Elektrik	5,—
D. Muvahhide	45,50	Tramvay	4,95
Gümrükler	6,—	Tünel	5,—
Saydi mahi	4,25	Rıhtım	15,50
Bağdat	5,25	Anadolu I	28,60
T. askeriye	5,25	„ III	27,50
İzmir Belediye istikrazı	94	„Mümessil	24,—

Esham			
İş Bankası	9,20	Terkos	25,50
Anadolu	16,90	Çimento Ar.	8,50
Reji	4,15	Ünyon dey.	19,—
Şir. hayriye	14,50	Şark dey.	1,85
Tramvay	44,50	Balya	1,90
Umumi sigorta	10,40	Şark m. ecza	2,40
Bomonti	21,—	Telefon	14,25

Çek fiatları

Paris	12,03	Prag	16,03,25
Londra	768	Viyana	47,75
Nüyork	47,80	Madrit	57,75
Milano	9,315	Berlin	2,—
Brüksel	3,40,141/2	Varşova	3,242,5
Atina	70,97	Peşte	4,
Cinevre	2,42,75	Bükreş	80,
Sofya	67,10	Belgrat	27,69 3/4
Amisterdam	1,1752	Moskova	1087,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	26,—
1 isterlin	775,—	1 pezeta	16,—
1 dolar	212	1 mark	50,—
20 liret	219,—	1 zolti	24,—
20 f. Belçika	112,—	1 pengo	30,—
20 drahmi	42,—	20 ley	24,—
20 f. İsviçre	822,—	20 dinar	74,—
20 leva	25,—	1 Çernoveç	—
20 florin	85,—	1 Altın	9,27—
20 kur Çek.)	125,—	1 Mecidiye	45,—
		1 Banknot	2,51—

Belediyede

Satıcı çok, Alıcı az!

Perakende fiatlarda pahalılık buradan çıkıyor

Bazı eşyanın toptan ve perakende fiaları arasında çok fazla fark görüldüğü, Belediyece eşya fiatlarının 15 günde bir muntazaman takip edilerek gayritabii görülecek sebepler varsa icap eden tedbirler alınacağı yazılmıştı.

Kendisile görüştüğümüz salâhiyettar belediye erkânından bir zat bu hususta şunları söylemiştir:

— "Toptan ve perakende eşya fiatları arasındaki farkın başlıca bir sebebi vardır:

1 — İstanbul nüfusu 1 milyona yakınken 700 binden aşağı düşmüştür. Eksilen nüfusun ekseriyetini de zengin, vakti hali yerinde olanlar teşkil ediyordu. Buna mukabil 1 milyonluk bir şehre göre mevcut kasap, bakkal, sebzeci ve saire mikdarı azalmamış, belki de artmıştır. Binaenaleyh, vaziyet şudur: Nüfus azalmış, kalan nüfusun istira kabiliyeti eksilmiştir. Halbuki satıcı adedi çoğalmıştır. Bu vaziyette, eskiden 2 koyun satan kasap şimdi bir koyun; eskiden 2 bin ekmek çıkaran bir fırın şimdi 1500 ekmek satıyor ve esnaf tabiatile eski satışının kârını bulmak için şimdiki satış fiatlarını yükseltiyor. Buna karşı en cezrî çare, eczaneler gibi, esnaf dükkânlarını da hakiki ihtiyaç nisbetinde tahdit etmektir. Bu işe ticaret serbestisine temas ettiğinden çok derin tetkikata mütevakkıf bir meseledir.

Bunun haricinde, Belediye, piyasa vazıyetini takip etmekte ve gayri tabiî sebepler görülürse izalesine çalışılacağı şüphesiz bulunmaktadır."

Büyükadaya bu sene rağbet yok

Yapılan tetkikata göre, Büyükada'da her sene kiralanan ev ve sayfiyeler miktarı 610 parça iken bu sene haziranın 15 ine kadar bunlardan ancak 195 inin isticar edildiği anlaşılmıştır.

Sürp Agop davası

Sürpagop mezarlığına ait dava neticelenmek üzeredir. Vakfiyelerî tetkik eden ehli vukufun vardığı netice Belediye lehindedir. Çarşamba günü 4 üncü Hukuk mahkemesi mezarlığın ciheti aidiyetine dair kararını verecektir.

Ayaşpaşa kabristanı meselesi de ehli vukufça derdesti tetkik bulunmaktadır.

Gazi köprüsü

Gazi köprüsü projeleri Mühendis Mektebi Matbaasında tabedilmekte ve şartname vesair teferruatı da Belediye Daimî Encümenince hazırlanmaktadır. Yakında münakasa açılacaktır.

Şehir dışındaki ahırlar

İnek ahırlarının asrileştirilmesi için verilen mühletin temdidi ahır sahipleri tarafından istendiği yazılmıştı. Yaptığımız tahkikata göre, Belediye 1 mayısta biten son mühleti artık temdit etmemeğe katiyen karar vermiştir. Belediye umuru Baytariye müdürü Esat B. in izahatına nazaran, esasen ahırların kısmı azamı matlûp veçhile tadil ve inşa edilmiştir. Şehir civarında kalan bir kaç eski ahıra da ancak 3 - 4 hayvan istiap edebilmektedir. Bunların itirazları üzerine Dahiliye Vekâletince Belediyeden izahat alınmış ve tatbik edilen muamelenin muvafık görüldüğü de tebliğ edilmiştir. Belediye, bu son ahır sahiplerine de lâzım gelen vasayada bulunmuştur. Gene bir şey yapmazlarsa ahırları seddedilecektir.

Narhı değiştirecek sebep yokmuş!

Geçen hafta değiştirilmesi icap eden ekmek narhı tadil edilmediğinden halk ekmeği hâlâ 9,5 kuruştan tedarik etmektedir. Belediye mehafilinde, ekmek narhının esasen müddetle tayin edilmediği, narhın şu tarihten itibaren tatbiki ilân edilmekte bulunduğu, geçen hafta ekmek fiatının değiştirilmesini mucip olacak vaziyet hâsıl olmadığı beyan olunmaktadır

Belediye İktısat müdürü Asım Süreyya B. dün buğday fiatlerinin seyrini tetkik etmiştir. Bugün de borsadan fiat cetveli alınacak ve yeni azamî ekmek fiatının tesbiti Belediye daimî encümenine teklif edilecektir.

Florya plâjı

Heyeti Vekile, Florya plâjının mübayaası için 145 bin ve çocuk bahçeleri vücude getirmek için de 35 bin lira sarfına Belediyeye mezuniyet vermiştir. Belediye, Florya plâjlarının mutasarrıflarının vaziyetlerini tetkik etmektedir. Mutasarrıfların vaziyetleri tesbit edilince kendilerile pazarlık edilecek, uyuşulamazsa plâjlar istimlâk suretile alınacaktır.

Belediye, İstanbul tarafında bir kaç park bulunduğu cihetle, ilk olarak Kadıköyünde bir çocuk bahçesi vücude getirecektir.

Perrier bankasının davası

Belediyenin vaktile Türkiye Millî Bankasından yapmış olduğu bir milyon liralık istikrazın sureti itfası için bir itilâfname aktettiği malûmdur. Ayni suretle Belediyenin Perrier Bankasına olan borcu için de bir itilâfname akti için yapılan temaslar neticesiz kalmış, hâmiller namına Muhtelit Türk - Fransız Hakem Mahkemesi nezdinde Belediye aleyhine dava açılmıştır. Belediye, mezkûr mahkemeye müracaatla, açılan davanın Lausanne muahedesinin tayin ettiği müddetin mururundan sonra ikame edilmiş olduğu için reddi lâzım geleceğini ileri sürmüştür. Mesele, mahkemece tetkik edilmekte olup davanın reddine intizar olunmaktadır.

Bütçe henüz gelmedi

Yeni Belediye Bütçesi, henüz hükûmetçe tastikten gelmemiştir. Bütçenin tetkiki için Dahiliye Vekâletinde alâkadar Vekâletler mümessillerinin iştirakile bir komisyon teşekkül etmiştir. Bu komisyon tetkikatını bitirdikten sonra bütçe Heyeti Vekilden geçecektir.

Filtresiz gazoz yapıyorlarmış

Belediye zabıtası, müteaddit gazöz fabrikalarında filtre âleti bulunmadığını tesbit etmiştir. Bütün gazöz fabrikalarına birer filtre âleti bulundurmaları lüzumu tebliğ edilmiştir.

İstanbul plânı için

Şehir plânı için Belediyece celbedilecek mütehassısa kolaylık olmak üzere, İstanbul'un bütün semtlerine ait bir çok fotograflar çektirilecektir. Şehrin hususiyetlerine göre, pilânın tanziminde şehrin güzelliğile alâkadar olanların da fikrileri sorularak mütehassısa bildirilecektir.

Kuleye asansör konulmayor

Galata Kulesine asansör koymak, kulenin üstüne büyük dürbinler vazederek seyyahların alâkasını celbetmek üzere bir müddet evvel Alâettin Yusuf B. isminde bir zat, Belediyeye müracaat etmişti. Aradan haylı zaman geçtiği halde, mumaileyh teşebbüsünü takip etmediğinden kulenin tanzimi işi gene geriye kalmıştır.

Kartal belediyesinde sarfiyat

Kartal Belediyesindeki Hilâliahmer kasası, Hilâliahmer müfettişi tarafından teftiş edilmiş ve 101 lira açık zuhur etmiştir. Kartal Belediyesi bütçesinde yeri olmadığı halde, ayrıca 10 bin liralık sarfiyat yapıldığı anlaşıldığı ve tahkikata devam edildiği de haber verilmektedir.

Berberler dört sınıfa ayrılacak

Belediye, berberleri semt, dükkânda bulunan koltuk adedi ve dükkân kirası esaslarına göre sınıfa ayıracaktır. Tasnif neticesine göre, berber dükkânlarında tıraş ücretleri için de 4 fiat tarifesi tatbik olunacaktır.

İktısat müdürlüğü mürakiplerinden Tevfik B. berberlerin vaziyetlerini tetkik ile meşgul olmaktadır.

Mahkemelerde

Katil Ligor; hâkim de beğenmiyor!

Deli olup olmadığı hakkındaki rapor henüz gelmedi

Bundan bir kaç ay evvel Beyoğlunda bir cinayet olmuş, Ligor isminde bir yankesici yoldan geçenlerden birisini çarparken Rüştü Efendi isminde bir adamın muavenetine maruz kalmış ve Rüştü Efendiyi vurup öldürmüştü.

Ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmekte olan ve her celsede heyeti hâkimeye karşı küstahane ve bîedebane tavurlar takınan Ligor bir aralık deli olduğunu iddia etmiş, berayı müşahede tıbbıadliye gönderilmişti. Tıbbıadlî deli olduğuna karar vermiş, tımarhaneye göndermiş, fakat Mazhar Osman Bey Ligorun deli olmadığını bildirerek mahkemeye iade etmiştir.

Buna rağmen Ligor deli olduğunu iddiada ısrar ettiği için iki mütebayin fikir karşısında mahkeme müteredditi kalmış ve muhakemenin geçen celsesinde memleketin en meşhur ve en salâhiyettar asabiye mütehassısları olan Mazhar Osman, Fahrettin Kerim ve Raşit Tahsin Beylerin huzurlarile tıbbıadlîde Ligorun muayene edilmesini ve tıbbıadlînin bu mütehassısların da imzalarını ihtiva eden kat'î bir rapor vermesine karar vermişti.

Muhakemenin dünkü celsesinde bu raporun henüz gelmediği anlaşıldı. Keyfiyetin tekidi için muhakeme başka güne talik edilecekti.

Fakat Ligor yeni bir hâdise çıkardı, mahkemeye bir istida vererek reddi hâkim talebinde bulundu ve şifahen de heyeti hâkimeye sizin hepinizi reddediyorum, beni başka yerde muhakeme etsinler. Hem ayrıca sizi adliye vekâletine şikâyet edeceğim ve eğer haksız çıkarsam cezama da razıyım, dedi.

Mahkeme Ligorun bu münasebetsizliklerine ve terbiyesizliklerine rağmen hâdiseyi sükûnetle muhakeme etti ve verilen reddi hükkâm istidasını kabul ederek usulen Kocaeli ağır ceza mahkemesine havale etti.

Kocaeli ağır ceza mahkemesi vaziyeti tetkik edecek ve kararını verecektir.

Eğer Ligorun talebi haklı görülürse muhakeme başka bir mahkemeye nakledilecek, aksi takdirde gene şehrimiz ağır ceza mahkemesinde devam edilecektir.

Fakat bu takdirde Ligor aleyhine bu küstahlığından dolayı da kanunî takibat yapılacaktır.

Papağan barındaki hâdise

Papagan barında Sofya isminde bir kıza kokain vererek ve bu kokaipi çekmesi için silâhla tehdit edip korkutarak kalbinin durmasına ve ölümüne sebebiyet vermekten maznun Arnavut Süleymanın muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Mahkeme evvelki celsesinde tıbbıadliden tabanca ile tehditten korkmak suretiyle felci kalbî olup olmıyacağını sormuş, fakat dünkü celsede bu suale cevap gelmediği anlaşılmıştır.

Arnavut Süleymanın vekili dünkü muhakemede tahliye talebinde de bulunmuş, fakat heyet uzun bir müzakereden sonra bu talebin reddine tıbbîadliden vaki sualin tekidine ve muhakemenin 9 temmuza talikına karar vermiştir.

Koridorlarda bir kadın çığlığı

Muhtelif kereler yankesicilikten mahkûm olmuş sabıkalı Zehra dün Adliye sarayı koridorlarını telâş ve heyecan içerisinde bırakan bir şirretlik yapmıştır.

Zehra gene bir yankesicilik cürmünden ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş ve cürmü sabit olduğundan 5 ay 25 gün hapse mahkûm edilmiştir.

Hükmün tebliğini müteakip Zehra, can evine bıçak saplanmış gibi, acı bir çığlık koparmış ve kendisini tevkifaneye götüren jandarmalara taarruz etmiş ve yumruklamağa başlamıştır.

Zehranın bu çığlıkları adliyede dava takip edenleri merak ve heyecana düşürmüş, herkes mütemadî çığlıklarla jandarmaları tahkir eden bu yankesici kadının peşine düşmüş, ne olduğunu soruşturup anlamıya uğraşmıştır.

Zehra ancak kapı altına götürüldükten sonra susmuş, halk ta meselenin sadece bir şirretlik olduğunu anlayınca dağıtmıştır.

Maarifte

Randıman İmtihanları

Şimdiye kadar 12 bin kâğıt tetkik edildi..

İlk mekteplerde yapılan randıman imtihanları neticesi bu hafta zarfında anlaşılacaktır. Sadrettin Celâl Beyin riyasetindeki 50 kişilik imtihan heyeti şimdiye kadar 12 bin kâğıt tetkik etmiş; şimdi bunları derecelere göre tasnif ile meşgul olmaktadır.

Diğer taraftan şahadetnamelerin tevzii suretile ilk mektep randımanı adedinin 2500 den fazla olduğu anlaşılmıştır.

Yeni mektepler

Üç seneden beri Hususî muhasebe bütçesinden yaptırılmakta olan 36 ilk mektep binası eylûlde tamamen tesellüm edilmiş olacak, bunlarda yeni sene tedrisatına başlanacaktır.

Yeni mekteplere, muallim mekteplerinin yeni mezunları tayin edilecektir. Bunlarla birlikte, mıntakada mevcut ilk mektep adedi 436 ya ve muallimleri yekûnu 2 bine baliğ olacaktır.

Liselerde imtihanlar bitiyor

Liselerde 1 ve 2 inci devre imtihanları yarın bitecektir. İkinci devrelerden 600 ve 1 inci devrelerden 800 efendi mezun olacaktır.

Diğer vilâyetler liselerinden mezun olacak efendilerle birlikte bu sene 1000 den fazla talebenin liseleri ikmal edecekleri anlaşılmaktadır.

Maarif yıllığı

Hazırlanmakta olan Maarif Yıllığı yakında neşredilecektir. Yıllık, ilk mekteplerin tedrisi, ve idarî vaziyetlerini şemalarla gösterecektir. Bu hususta alâkadarlardan malûmat toplanmaktadır.

Test yoklamaları neticesi ve mekteplerdeki talebe miktarı Yıllığa dercedilecektir.

Yıllıkta, muallimlere de daha amelî tedris sistemleri gösterilecektir.

Hukuk fakültesinde yeni imtihan usulü

Hukuk Fakültesinde önümüzdeki seneden itibaren tatbik edilmek üzere yeni bir (İmtihan Talimatnamesi) hazırlanmıştır.

Yeni talimatname, her talebenin ayrı ayrı her dersten imtihan edilmesi usulünü kaldırmaktadır.

Önümüzdeki seneden itibaren, imtihanlar muhtelif derslerden mürekkep guruplar üzerinde yapılacaktır. Hukuk Fakültesi kâtibi umumisi Etem Akif Bey yeni talimatnamenin yalnız mezkûr fakülteye ait olduğunu ve yakında Divanca tetkik edileceğini söylemiştir.

Muallimler arasında terfi imtihanları

Bu sene de 13 temmuzda ilk mektep muallimleri arasında Orta mektep tarih, coğrafya ve riyaziye muallimlikleri için terfi imtihanları açılmasına emir verilmiştir.

Ferit Bey bugün Varşovaya gidiyor

Varşova sefirliğine tayin edilmiş olan Ferit B. bugün Köstence tarikile ve Romanya vapurile mahalli memuriyetine hareket edecektir.

Şark şimendiferleri erkânı gittiler

Şarkî şimendifer şirketi ile hükûmet arasında aktedilen mukavele mucibince yeni bir Türk anonim şirketi teşekkül etmişti. Şirket idare meclisi geçen gün toplanmıştır. İçtimada hazır bulunmak üzere şehrimize gelmiş olan M. Malzak, M. Bacle ve M. Obanel dün akşam Paris'e avdet etmişlerdir.

Nasıl haberi Yok?

Vekâlet; Terkos şirketine tebligat yapmıştır

Belediyede Terkos tesisatının mübayaası hazırlıklarına devam edilmektedir. Heyeti Vekile de, Perrier Bankasından Maliyenin kefaletle Belediyenin vaktile yaptığı istikrazı itfa için hazinede bulunan paradan 800 bin lirasının Terkos tesisatının mübayaasına sarfına karar vermişti. Buna rağmen, Terkos Şirketi direktörü M. Castelnau tesisatın belediyece satın alınacağı kararından ademi malûmat beyan emekte, bilâkis şirketin Nafia Vekâletile mutabık kaldığı esasat dairesinde şehre fazla su isalesini temine çalıştığını söylemektedir.

Bu vaziyet karşısında görüştüğümüz Belediye erkânından bir zat demiştir ki: :

"— Bizim bildiğimiz, Nafiaca, Terkos şirketine tesisatın mübayaa edileceğine dair tebligat yapılmış olduğudur. Heyeti Vekilede 800 bin liranın belediyece bu işe sarfına mezuniyet vermiştir. 31 kânunuevvelde tesisatın mübayaası zamanı hulûl edecektir. Tesisatın Belediyeye devri tekarrür etmiş olduğundan, biz bütçemize, her sene bu tesisata konulacak kıymete göre birer miktadr tahsisat vazederek bu suretle mukarratan tediyat yapacağız. Sarfına mezuniyet verilen 800 bin lirayı da mevcut tesisatın islâhına, daha fazla su celbine ve servisin tevsiine hasredeceğiz. Belediyenin bildiği ve yapavağı iş bundan ibarettir."

Diğer taraftan öğrendiğimize göre, filhakika şirket, şehre günde şimdikinden 3000 ton fazla su isalesini temin için işletme tesisatını takviye etmektedir. Bunun için celbedilen malzeme kısmen gümrükten çıkarılmıştır. Diğer kısmının da kontenjan haricinde gümrükten çıkarılması için hükûmeti merkeziyeden emir beklenmektedir. Emir gelince çıkarılacak aletler hemen yerlerine takılacak ve bu iş nihayet bir ay sürecektir.

Bununla beraber, şehre günde 3 bin ton fazla su celbi, mevcut su vaziyetini pek cüz'i islah edebilecektir.

Su derdinin halli mevcut tesisatın esaslı surette değiştirilmesine mütevakkıftır.

Mücrim Çocuğu ıslah

Böyle bir müessese açılmasına teşebbüs edilecek

Akıl hıfzıssıhhası Cemiyeti mücrim çocukların ıslahı için bir müessese vücude getirmek tasavvurundadır.

Zeki arkadaşlarile birlikte ayni derecede deraleri hazmedemiyen zayıf akıllı ve noksan teşekkülü çocuklar için ayrı bir mektep vücude getirilmesi için de teşebbüsatta bulunacaktır. Cemiyet ait olduğu makamlara vermek üzere raporlar hazırlamaktadır.

Tarih kongresi

Tarih kongresi 2 temmuzda başlamak ve 11 temmuza kadar devam etmek üzere Ankarada toplanacaktır.

Darülfünun tarih müderrisleri ve tarih muallimleri kongrede bulunmak üzere hareket etmektedirler.

Türk Tarih Encümeni azasından ve Kuleli askerî lisesi tarih muallimi Mehmet Tevfik Bey de kongrede bulunmak üzere hareket etmiştir.

Kongre her halde çok ehemmiyetli olacak ve bilhassa Türk tarihi tedrisatı noktai nazarından mühim kararlar ittihaz edecektir.

Dilsizler cemiyetinin bir müracaatı

Dilsizler cemiyeti, Devlet Şurasına müracaatla, cemiyetin hayır cemiyetleri meyanına ithalini istiyecektir. Cemiyetin yeni ismi (Dilsizler, Sağırlar ve Körler Himaye Cemiyeti) olacaktır. Cemiyet, mektep açma için de müsaade istemiştir.

Vilâyette

Yugoslavya Ve Türkler

Emlâki olanlar 4 temmuza kadar müracaat etmelidir

Yugoslavya'da emlâk ve erazi sahibi olan Türk vatandaşlarının ağrarı kanunu mucibince beyanname vermeleri iktiza etmektedir.

Yugoslavya hükûmeti tarafından neşrolunan ağrarı kanununun mevadı mahsusasında tasrih edilen müracaat müddeti temmuzun dördüncü günü hitam bulacaktır.

Hariciye Vekâletinden dün Vilâyete gelen bir tahriratta Yugoslavya'da bu kabil emlâk ve erazisi bulunup ta buğüne kadar beyannamelerini vermiyenlerin seriyan beyannamelerini tevdi etmeleri bildirilmiştir.

Beyannameler doğrudan doğruya Belgrad sefaretimize de gönderilebilecektir.

Adres:

Legation De La Turquie Belgrad - Yougoslavia.

Yeni Halkevleri

Dün memlektin muhtelif aksamında yirmi Halkevinin daha açılmış olduğunu yazmıştık.

Tekirdağ, Gireson, Zonguldak, Kastamoni Edirne, Kütahya, Yozgat, Sinop ve diğer yerlerden aldığımız telgraflarda açılma merasiminin pek parlak olduğu ve bu münasebetle makamata ve fırka erkânına tazim telgrafları çekildiği bildirilmektedir.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

26 HAZİRAN 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata nazaran bugün hava az bulutlu olacak, rüzgâr şimal istikametlerinden mütedil kuvvette esecektir. Dün tazyiki nesimi 156 milimetre, hararet azami 25, asgari 15 santigrat idi.

Hikâye

Evde Bekleyen ..

— Fransızcadan —

Eski lise mezunlarının balosu geç bitmişti. Bundan başka M. Fack çoktandır görmediği eski ahbaplarına böyle toplu bir halde kavuşunca ibram ve ısrarlara dayanamayarak, fazla mikdarda büfeye gidip gelmişti. Balodan çıkıp ta istasyona indiği zaman son trenin çoktan gittiğini öğrendi.

Böyle geç kalan yolcuları şehirde bırakan kumpanyaya bir hayli küfürler savurduktan sonra, vaziyeti düşündü. Geriye bir tek çare kalıyordu:

— Taksi !

İlk rast geldiği şoför M. Fack'ın ayakta duramayacak halini görünce, çok gasyanlara şahit olan otomobilin ayak halısını yeni bir tecrübeden daha kurtarmış olmak için, müşterinin:

— Psssst şoför, Psssst şoför!

Nidalarına aldırmadan geçti, giti.

İkinci şoför vakit hayli geçtiği için, artık garaja dönmek mecburiyetinde olduğunu söyledi. Üçüncü şoför müşteriyi keyifli görünce fazla koparmak ümidile hemen sordu:

— Nereye gideceksiniz?

— Bolinas'a.

— Pek âlâ amma, altmış frank vereceksiniz.. O da sizin hatırınız için..

— Bolinas'a kadar altmış frank.. Sen deli mi oldun? Ben kaç defa on franga gittim. Topu topu on iki kilometrelik yer..

Şoför cevap bile vermeden sürdü.

M. Fack böyle gece yarısından sonra, sipsivri ortada kalınca :

— Altmış frank vereceğime yürürüm, diye düşündü, hem de biraz açılmış olurum.

Hava serin ve kuru idi. Gökte yıldızlar pırıl pırıl yanıyordu. M. Fack kendisinde yağı, benzini bol bir motörün hareket iştihası gibi, bir yürümek iştahası duydu. Şimdi kan damarlarında daha seri dolaşıyordu. İçinde kendini daha kuvvetli zanneden insanlara mahsus bir çalım vardı. Yürüdükçe, artık bundan sonra ne trene, ne otomobile binmemeğe karar verecek derecede haz duyuyordu:

Tabanvaydan alâsı yokmuş, diyordu.

Fakat şehir hududunu çıkınca, uzaktan saatin ikiyi çaldığını duydu. Sanki bu saat bir işaretmiş gibi, kafasına bir takım endişeler hücum etmeğe başladı:

— Eyvah karıcığım, dedi, benim geç kaldığımı görünce kim bilir aklından neler geçer?

Maamafih vicdanını teskin etmeğe de çalıştı :

— Adam sen de.. Geç kalırsam, mutlaka son treni kaçırdığımı anlamaz mı?

Fakat bununla da içi sükûnet bulmadı. Şimdiye kadar hiç bir zaman eve bu kadar geç dönmemişti. Her akşam muayyen zaman da evine gelirdi. Karısının bu kadar uzayan bir gaybubetinden telâş etmemesine imkân yoktu.

Kendi kendine düşündü:

— Ah, biz erkekler de karılarımızı ne diye böyle intizama alıştırırız. Dünya bu! İnsan treni de kaçırır, bir ahbabına rast gelir şöyle bir kenarda biraz uzunca gevezelik te edebilir. Ne bileyim, bin türlü sebep çıkar, evine de geç gider. Vay efendim, sen misin geç giden? Şimdiye kadar nerede sürttün? Ben senin burada hizmetçin miyim? Kocam gelecek diye sofra başında bekle, bekle, bu ne rezalet? Sizde âr, hâyâ yok mu? Kırk sene sadık bir koca olsan bir gün geçiktin mi, hemen bir başka kadından şüphe ederler. Öyle amma, ne de olsa benkarımı çok seviyorum. Onun da beni sevdiğine şüphe yok. Kim bilir, şimdi ne haldedir, ne telâş içindedir.

M. Fack bir daha geç kalmamağa ahtede ede yürüdü. Bir kilometre daha ilerlemiş bulunuyordu. Fakat yolun bu kısmı taşlı, çakıllı, bazı yerleri çukurlu, bataklı berbat bir haldeydi. O zaman içi sızladı:

— Keşke otomobile binseydim, dedi. Karım mutlaka ortalığı ayağa kaldırmıştır.

Bir taraftan yorgunluk artıp, diğer taraftan yol kötüleşince, M. Fack'ta haleti ruhiye değişti:

— Her halde karım çılgına dönmüştür, diye düşünüyordu. Zavallı karıcığım. Kim bilir şu dakika beni belki de öldü sanıyor. Olur a! İnsan otomobil altında da kalır, tren altında da kalır.. Köşenin başından eli bıçaklı herifin biri çıkar, teklifsiz elindekini insanın bir tarafına sokuverir. Zavallı karıcığım, kim bilir, bunların hangisini düşünüyor. Ah, kabahat te bende ya.. Bu kadar geç kalmamalı idim. Hasislik edip altmış frank vermedim. Sanki iyi mi ettim?

M. Fack adımlarını biraz daha sıklaştırıyordu. Acaba karısı şu dakikada ne yapıyor? Pencereyi açmış, gecelik kıyafeti ile sokağı mı gözleyor? Ya soğuk alır da, hasta olursa, kabahat gene onun.. Allahım, ne yaptı da böyle geç kaldı..

Saat üç buçuğu çalıyordu ki M. Fack köyüne varmıştı. O dakikada bütün köy halkını ayakta ve karşısında görse, hiç şaşırmayacaktı. Çünkü karısı mutlaka dün yayı velveleye vermiş olabilirdi. Halbuki öyle olmadı. Köye girdiği zaman, gecenin içinde bir kaç köpek av'avasından maada kendisini karşılayan olmadı.

Nihayet evine geldi. Hayret! Pencerelerin hiç birinde ışık yok. Endişeye düşen bir evde ışık yanmaz olur mu?

Aklına bir şey geldi:

— Mutlaka karım, geç kalışımdan korkarak şüphesiz karakola haber vermeğe gitti.

Kapıyı açtı, içeriye girdi. Evde sanki kimseler yok! Merdiveni çıktı. Heyecanla yatak odasının kapısını açtı bir de ne görsün. Karısı yatağının orta yerinde, mes'ut ve müsterih uyuyor. Kadın kapının gıcırtısını ve ayak sesini duyunca bir gözünü açtı:

— Sen misin? dedi, bari iyi eğlendin mi? Amma da geç kaldın, saat on iki..

— Hangi on iki? Dörde geliyor.

Karısı bir aksi sada gibi uykusunun içinde tekrar etti :

— Dörde geliyor ha !

O zaman M. Fack'ın kalbini bir meraret kapladı. Bu kadar alâkasızlığı görünce, soğuk bir duş yapmışa dönmüştü:

— Bütün söyleyeceğin bu mu? dedi, acaba bu adama ne oldu diye hiç te mi merak etmedin? Ben ki, yol boyunca aklımdan neler geçiriyordum. Ne aptalmışım, ne aptalmışım.. Ne ise ,bir daha sefere bana ders olur.

Fakat bir daha sefere ne yapacağını söylemeği lüzumsuz buldu.Madam Fack bu söylenilen sözleri duymamıştı bile.. Duvardan doğru sol tarafına dönerek, yarıda kalan uykusuna devam ediyordu. M. Fack bir müddet karısının bu haline baktı. Ve sonra "Adam sen de!" kabilinden omuz silkerek, yolda şişen ayaklarını soğuk suda yıkamağı ihmal etmeden yattı ve uyudu.

Recep Beyin mecliste irat ettiği nutkun neşri ne devam ediyoruz..

Sonra pahalı olanlar nelerdir? Tasnif edelim. Cinslerini ayıralım. İstihlâk maddelerimizin bir kısmı memleketin dahilî mahsulâtı, ikincisi ithalât maddeleridir. Bu,günün dahilî meselesidir. Bu günü gününe gelen bir şeydir. Buğday ve ekmek işini halletmek yolunda hükûmetimizin yeni ve esaslı tedbirlerle meşgul olduğuna vakıf oldum. Buğday meselesi Sırrı Beyin fikirlerindeki yanlışlığa rağmen behemehal tanzimi lâzım gelen bir meseledir. Ekmek meselesini burada bırakalım. Et pahalı, tavuk pahalı, yağ pahalı olabilir. Fakat, zaman zaman birçok yerlerde bunların ucuzluğundan ayni zamanda birçok yerlerde pahalılığından şikâyet edildiğini duyuyoruz. Bunları daha ucuzlatalım. Ne demektir tahlil edelim. Buğday müstahsilin elinde değerinden fazla satılıyor diyemiyeceğiz. Çünkü diğer taraftan müstahsilin istihsalâtını bazı yerlerde maliyet fiatına tekabül edecek bir para ile sattığı iddiası da vardır. O halde devletçilik cihazlarının daha dikkatli işlemesi lâzımdır. Başka türlü bir çare ile bu neticeye varmak imkânı varsa, Sırrı Beyden rica ederim, burada izah etsinler. İthalât maddeleri fiatlarına gelince; meselâ bir manifatura gibi eşyalar yerinde ucuz satılıyor veya nisbeten ucuz satılıyor. Bunu pahalılandıran ithalât tacirleri midir? Kendi ifadelerinden anlıyorum. Eğer ithalât tacirleri ucuz alıyorlar, pahalı satıyorlarsa bunun çaresi de aynidir. Devletçilik vasfının meseleye müdahalesi esasıdır. Eğer ithalât tacirlerile müstehlikler arasındaki esnaf, spekülâsyon yapıyorsa mesele yine aynidir. Sırrı Beyin şikâyet ettiği bu meselenin halli için de çare yine Sırrı Beyin beğenmediği istihlâk kooperatiflerinin yapılmasından ibarettir. Demin de arzettiğim gibi, pahalılık hakkında kat'i bir hüküm söylemek müşküldür. Ben zatî takdirimi söyliyeyim. Memleketi tazyik altında bulunduracak derecede kuvvetli ve büyük bir pahalılık yoktur. Sırrı Bey. köylünün ve memurun iştira kabiliyetlerinin azaldığını da söylediler. Bu azalış neticesinde kazanç vergisinin ve sair vergilerin de verilmiyeceğini ve bütçe yekûnu daha çok düşeceğini ifade ediyorlar. İstenen genişlikte iştira kabiliyeti dünyada hiç bir memleketin büyük halk kütlelerinde kalmadı. Fakat, Türkiye de devlet bütün vatandaşların takdir etmiş olmaları lâzım gelen tedbirlere rağmen aylıkları muntazaman vermektedir. Türk hazinesi tediyatını sadakatle yapmaktadır.

Türkiyenin dahilî pazarları buhrana rağmen işlemektedir. Diğer taraftan geçirdiğimiz 931 malî senesi varidatından tahsil edilmiş yekûn bugünlerde kat'î rakamını almıştır. Bu dakika önümüzdeki sene için kuvvetli bir teminat arzeder. Yeni tasavvur ettiğimiz tedbirler dahil olduğu halde geçen seneki tahsilât yekûnunu aynen alsak yeni sene bütçesi için tahmin ettiğimiz varidat yekûnu olacak ve artacaktır. Eğer önümüzdeki sene içinde bugünden tahmini mümkün olmıyan ve malî siyasi hayatımızda nasıl akisler yapacağını takdir edilemiyen hâdiseler olmazsa hazine varidatı derpiş edilen masrafları koruyacaktır. Bu vaziyet karşısında milletin gelecek sene vergilerini vermiyeceği fikri yanlıştır. Zararlıdır. Hepimiz dahil olduğumuz halde bütün halk tabakalarına onların devlete karşı borçlarını ödemeleri fikrini, ödeyebilecekleri kıymet ve kudrette oldukları kanaatini telkin etmemiz lâzımdır. Maamafih, 300 — 400 kuruşa hattâ bir araba samanı 30 liraya satmağa alıştığımız çok geniş yaşayış günlerinin avdet etmiyeceğine inanmamız lâzımdır. Bu gayri tabiî kazanç imkânlarının ortadan kalktığına ve herkesin tabiî kazanç ve idareli maaşla yaşamağa mecbur bulunduğuna göre, en tabiî refah ve saadet te yaşamak değildir. Böyle telâkki etmekte insaf ve mantık olmamak lâzımdır. Yalnız bütün dünyanın istihlâk kabiliyeti azalıyor ve herkes içine girdiği şeraiti kendisi için tabiî bir yol diye telâkki ederken, Türkiyede bizler gibi meb'usların ve münevver vatandaşların bu halin hakikatini iyi bilenlerin vazifesi bu icapları, bu hakikatleri ailemize, dostlarımıza ve muhitimize daima telkin etmektir.

Ta ki, memlekette haksız ve gayri meşru bir bedbinlik havası hasıl olmasın, ve bu havanın her buhrandan daha fena, daha tesirleri olan manevî darbesi vatandaşların kafasında zararlı tesirlerini göstermiş olmasın. (Bravo sesleri) . Yok, buhran vardır, pahalılık vardır, Avrupanınki ile bizim buhranın alâkaları yoktur, bütçemiz bozulmuştur, tediye kabiliyeti azalmıştır, diyerek hep bu teraneleri tekrarlamaktan fayda beklenemez.

Arkadaşlar, uzatmıyayım, esas fikirlerimi söylediğimi arzediyorum. Daha bir iki nokta arzetmeden geçemiyeceğim. Arkadaşlar, Sırrı Bey, Yunanistan üzerinde tevakkuf etti. Onun gibi ticaretimiz olsa, Pire limanı gibi limanımız olsa teranelerinde bulundu. Hepimiz biliyoruz ki, bahsettiği bu devlet, yani Yunanistan bizim iyi bir dostumuzdur. Çalışmakta rekabet esasında tahlilini yürütseydi, bir şey demiyecektim. Fakat, bizi tahtie eder gibi konuştu. Bu yanlıştır. Aşikârdır ki, her devlet gibi onun da dünya buhranı yüzünden sıkıntıları vardır. Orada müşkülât en çok imali cephede tecelli ettiğini matbuatta okuyoruz. Başladığı büyük bir ziraî imar hareketi dünyada kredilerin durgunluğu yüzünden fasılaya maruz kalmış, dost memleketin sıkıntısında teselli ve misal aramak aklımızdan geçmez. Bilâkis kendimiz gibi muztarip oluruz. Şurasını müsaraatla haber vereyim ki, Yunanistanın bu müşkülâttan muvaffakıyetle çıkacağı şüphesizdir. Hülâsa, demek istediğim, her devletin kendisine göre dünya buhranı yüzünden duçar olduğu sıkıntıları olmuştur. Umumî buhranın elemlerinden hiç bir devlet azade kalmamıştır. Yanımızda bazı devletlerin maaşlarını vermediklerini işitiyoruz. Yunanistanın ticaret filosundan bahsettiler. Yine kendi mikyaslarını alacağım. Bizim babalarımız bize ticaret filosu bırakmadılar. Biz de yapamadık. Amma devlet yapsa idi niye yapmadı derlerse o başkadır. Fakat Sırrı Beyin kavlince hepimizin kavlince başka şeyler lâzım. Amma Sırrı Beyinkilerini konuşuyoruz. Geçen günkü muahede müzakeresi esnasında Trabzonla İran arasındaki transit yolları yapılsın, diğer bir gün de İstanbul limanını yapalım, başka bir gün de ticaret filosunu yapmak diyorlar. Bütün bunları Sırrı Beyin dediği gibi her akla gelen şeyi yapmak teşebbüsü bizim değil çocuklarımızın bile dayanamıyacağı yükleri yüklenmek demektir. Bu noktai nazardan düşünürsek talepler büyük bir insafsızlık olur.

Arkadaşlar, kooperatife temas etmek mecburiyetindeyim. Çünkü, bu fırkaca siyasî imanımızın başlıca temel noktalarından biridir. Sırrı Beyin burada bahsettiği o meşhur kitabı görmek için meraktayım. (handeler) devletin ve hükûmetin bu kadar şikâyetlere maruz kaldığı bir zamanda Türkiye dahilinde kooperatif yapılamaz diyen, zirai kredi kooperatiflerinin aleyhinde bulunan bir kitabın müellifi, o kitabı görmeden söyliyeyim ki, ya çok cahildir ve yahut ta Türkiyenin sarih bir düşmanıdır. Böyle bir adamın fikirlerine fırkamıza mensup değilse bile içimizde meb'us olan bir arkadaşın bir Türkiye meb'usunun kooperatif Türkiye için fenadır diyen bir adamın sözüne inanacak kadar, tabirimi mazur görünüz, dikkatsiz olmaması lâzımdır.

Arkadaşlar, şurada bittabi kooperatif konferansı verilemez. Fakat, anlıyorum ki, bazı noktaları tenvir etmek lâzımdır. Yani memleketimizi tanımıyan menfaatlerimize yabancı olanların sözlerine kapılan vatandaşları tenvir etmek için de bize vazife düşüyor. Anlaşılıyor ki, bu hususta çok neşriyat yapmak lâzımdır. Konferanslar lâzımdır. Kooperatiflerin lüzumu ve fırkamızın buna inanmış olmasının sebepleri hakkında küçük bir izah yapmak lâzım geliyor.

Arkadaşlar maruzatımın hulâsası budur. Sırrı Bey devletçiliği, halkçılığı tamamen yanlış anlamıştır. Bunları tarif ve manalarını biribirine karıştırmıştır. Bir taraftan devletçiliğin aleyhinde bulunurken diğer taraftan bir çok taleplerile devletçilik taraftarı olmuştur. İkinci bahsettiğim esas ve mühim noktalar şunlardır. Trkiyeye betbinlik telkin etmek veya betbinlik cereyanları mevcut olduğu zaman onu körüklemek değil bu afetin önüne geçmek vazifemizdir. Bu noktada hiç birimiz alâkasız dikkatsiz olmağa mezun değildir. Bir siyasî fırkanın işlerini inandığı halde üzmeği itiyat edinen bir hafiflikle değil bu davanın alâkadar olduğu her işi kendi kudretinin yettiği kadar tetkik edip inanarak söyleyen bir adam sıfatile söylüyorum ki Türkiye parası kuvvetli ticarî müvazenei hariciyesini tanzim için daimî surette ve dikkatle her gün tedbir alan bütçesi mütevazin borcu hemen hiç yok denecek kadar az ve hazinesi tediye kabiliyetini daima muhafaza eden ve bir çok devletlere örnek olabilecek bu vaziyetile kuvvetli bir istikbale giden yeni ve canlı bir devlettir. (Bravo sesleri alkışlar.)

Recep Beyin bu izahatinden sonra Sırrı Bey (Kocaeli) kendi noktai nazarını yeniden tavzih etmiş, Recep Bey bunun üzerine tekrar söz alarak demiştir ki:

Sırrı Bey arkadaşımın son telâkkilerinde yeniden bazı cevap verilecek noktalar olduğunu hissetmiş olmasaydım yeni bir izahat ihtiyacında bulunmayacaktım. Fakat Sırrı Be zannediyorum ki benim işaret ettiğim noktaları yanlış anlıyor. İhsas ettikleri haleti ruhiyeye göre bu kanaatte bulundukuarı içindir ki tekrar söz almak ihtiyacını duydum. Bir defa daha burada kara görücülük meselesi üzerinde bilhassa duracağım. Arkadaşlar devlet hangi refah mertebesinde bulunursa bulunsun insanların mutlaka o güne ait bir takım ıstrapları olabileceği hayatın tabiî manasında zaten mündemiçtir.

Arkadaşlar yaşamıyan bir adamın bir ölünün başı ağırmaz. Hayatta bulunanlar ıztırabı hissederler. İztırabı hissetmek için o adamın hayatta bulunması lâzımdır. Hayat alâmeti tabiî olan icaplarını, acılarını hissedebilmek hassasiyetinde olmak lâzımdır. Bir devlet nazarî bir ölçü ile refah ve saadetin en yüksek mertebesinde bulunsa dahi bazı anasır daima o günün icaplarile bir takım haricî tesirlerin neticesi olarak hayatınızda bir takım ıztırap safhaları varsa bunları daha ileri gidip prensiplerin ve ittihaz edilen tedbirlerin fena olduğu tarzında anlamak ve o anlayışı muhite telin etmek bunu yapanların bence ufak bir kelime ile tarif ettiğim kara görücülük manasında tavsif ettiğim zihniyetin içinde bulnmasının en bariz bir delilidir. Bu gibi sözler bugünlerde daha çok yol almıştır. İşte benim işaret ettiğim zihniyet te budur. Vergi fenadır. Hükmet pahalılığa çare bulmayor. bir gün sonra da ucuzluğa çare lâzım memleket buhran içindedir. Hükûmet bunlara çare bulmayor. Teranesi nerede ve hangi vesile ile olursa olsun tekrar ediliyor. Bunu yapanlar gayrimer'i karanlık bir tehlikenin içinde bulunduğumuz kanaatinde bu memletete şümul ve sirayetine bilerek ve bilmeyerek hizmet etmiş oluyorlar. Nerede bu gizli düşmanın farkında olmayara tahrip yapan tesirlerini müşahede edersek daha onların karşısında vaziyet olıp onlara hakikati izah etmek vazifemizdir. Sırrı Bey arkadaşımız farkında olmayarak bütçe hakkındaki mütaleatını arzederken işte bu zihniyetin revacına meydan verecek bir çok sözler söyledi. Bu sözlerin bu mahiyette olup olmadığını takdir ve temyiz etmek bunu şöyle yen zata değil bunu dinleyen ve işitenlere umuma aittir. Ve zannederim ki ekseriyetin bu baptaki fikri de böyledir. (Doğru sesleri)

(Devamı var)

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmaymız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Halkevi Içtimaî yardım şubesinin himaye ve müzahereti altında

Selânik muhteliti - Fenerbahçe

28 Salı günü saat 18 de Taksim stadyomunda

Bütün hasılatı İstanbul Fakirlerine dağıtılacaktı

Eiatlar mutaddan ucuzdur

Dr. Celâl Tevfi

Zührevî ve idrar yolu

hastalıkları mütehassısı:
Sirkeci Muradiye caddesi, No

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde ki dairei mahsusunda ifayi va eden İstanbul İkinci icra memuğundan: Bir alacağın temini iç mahcuz olup paraya çevrilmesi karrür eden ve tamamına (yediyüonsekiz) lira kıymet takdir edi Topkapıda Beyazıt ağa mahalle de Topkapı caddesinde eski 45 y 63 numero ile mürakkam bir bap nenin birinci açık arttırması 30 932 tarihine müsadif cumartesi g nü saat 14 ten 16 ya kadar daire icra kılınacaktır. Arttırmaya iştir etmek isteyenlerin mezkûr gayr menkulün kıymeti muhamminesi lan meblâğı mezburun yüzde ye buçuk nispetinde teminat akçesi v meleri lâzımdır. Hakları tapu sicil rile sabit olmayan ipotekli alacak larla, diğer alâkadarların irtifak h kı sahiplerinin ve hususile faiz masrafa dair olan iddealarını il tarihinden itibaren yirmi gün zarf da evrâkı müsbitelerile birlikte d reye bildirmeleri lâzımdır. Aksi t dirde hakları tapu sicillerile sabit mayanlar satış bedelinin paylaşm sından hariç kalırlar. Müterakim v gi ile belediye rüsumları ve vakıf caresi müşteriye aittir .Daha faz malûmat almak isteyenlerin 28-6-93 tarihinden itibaren daire divanhan sinde asılı bulundurulacak olan ar tırma şartnamesile 931-1126 No. y mukayyet dosyasına müracaatla m kûr dosya derununda mevcut v mahalli mezkûrun evsafı, mesaha v sairesini havi vaziyet ve takdiri k met raporunu görüp anlayabilecek leri ilân olunur .

Beşiktaş 2 inci hukuktan: Bebe te Küçük Bebekte 71 No. lu han de mükim iken 30-10-931 tarihind vefat eden Fevzi Reisin terekesin mahkemece vaziyet edilmiştir tari ilândan itibaren eshabı matlup ve lâkadaranın bir ay ve mirascıların ay zarfında Beşiktaş ikinci sulh h kuk mahkemesine müracaatları v işbu müddet geçtikten sonra tereke den bir hak talep edilemeyeceği il olunur.

Milliyet'in Edebî Romanı : 15

Ölüler yaşıyorlar mı?

(Felsefi fantastique roman)

Yazan: HÜSEYİN RAHMİ

Dilâver — Çünkü pederiniz merhum lûtfen bizim köşkü ziyaretinde aynen bu kıyafette idi...

Battal — Bu çocuğun karışık olduğunu size söylemiyor muyum... Bakınız gözlerine neler görünüyor...

Hanımefendi — Yalnız o görmedi. Annesi de gördü. Benim kızım da gördü.

Battal oğlu babasının elbiseleri önünde secdeye kapanırcasına bir ihtiram ve tazim vaz'ı alarak:

— Babacığım yeni yeni mucizelerle bizleri irşat ediyorsun..

Gene tütsülerle selâtüselâmlarla bohça kapandı...

* * *

Otomobil ile köşke dönerlerken Dilâver, Battal Zadeye karşı derin bir hınçla atıp tu-

— Bu herif beni dübedüz karışık alık salık bir çocuk yerine koydu.. Elbette bir gün gelir ki ben ondan daha akıllı olduğumu kendisine isbat ederim...

Anası — Sus oğlum bir evliya zadeye karşı herif tabirini kullanmaya sıkılmıyor musun?

Dilâver — Neye sıkılayım. Hakikî evliya zade cübbe, kavuk, çedik papuç giyip te babası namına para dilenmeye daha doğrusu dolandırmaya çıkmaz...

— Sus küçük aklımla böyle büyük şeylere karışmaya kalkışma..

— Kendi küçük olanın mutlaka aklı da ufacık olacağını zannedecek kadar aptalsın anne.. Sen yaşça büyüksün amma koca kafanın içinde kuş beyni

Çeşmi Fettan — Bakınız anasına neler söyleyor..

Hanımefendi — Evliya zade onun adını koydu. Karışık...

Dilâver — Vişneli kaymaklı... Ben karışığım..

Hanımefendi — İşte set derken sepet diyor. Onu tesbihten geçirtelim. Bal şerbetini içirtelim.. nushayı boynuna takalım.. Belki biraz akıllanır..

Dilâver — Hanımefendi hazretleri velii nimet bu dediğiniz usulde insan akıllandırmak kabil olsaydı dünyada bir tek budala kalmazdı. Bana inanınız geçen akşam köşkte görünen hayalet ölü babası değil diri oğlu idi.. İşte bu herifti..

Çeşmi Fettan — Hayaleti seninle beraber ben de gördüm.. O başka idi bu başka..

Dilâver — Evet makyajla çehresini biraz değiştirmişti..

Hanımefendi — Köşkün kilitli kapılarından içeriye nasıl girdi? Nasıl çıktı?

Dilâver — Köşke gidince Talât Beyefendile beraber bu ciheti tetkik edeceğiz...

Orhanla Turhan hiç söze karışmaksızın münakaşayı ince

Onların fikirleri ne idi? İki ihtimal arasında müteredd idiler.... Kendilerince bir ölünün tecessütü kabil olduğu gibi işe (fraude) yani hile karıştırılması da mümkündü.

* * *

Köşke geldiler.. Herkes görüp işittiğini kendi idraki nisbetinde bir talâkatle anlattı. Talât Bey hepsinin aklına acındığını gösterir bir tebessümle sözlerini reddederek Dilâveri bir köşeye çekti. Söyletti. Çocuğun fikirlerini tamamile kabul etti. Apparition hâdisesini inceden inceye muhakeme ile gece hayalete Amasyalı Şerife kadının kapı açmış olması noktasında ittifak ettiler.. Binaenaleyh isticvap için alt kata kadının odasına indiler..

Şerife kadın loşça odasının köşesindeki erkân minderine oturmuş önündeki mangalın külünü karıştırıyordu. Rengi soluk, göz kapakları şiş, zayıf dermansız gröünüyor, aşçı yamağı Zeliha da odada gezinerek bu hasta kadının ufak tefek hizmetinde bulunuyordu.

Kadının rahatsızlığından ha

— Ne o Şerife Hanım hasta mısın?

Kadın bu suale yalnız başile bir tasdik işareti verdi. Bu hal hâdise hakkında vukuundan şüphelendiği bir sual cevabın önünü kesmek için bir temaruz midi? Hakikat mi?

Talât Bey — Ne zamandan beri hastasın?

Kadın bir müddet tayini için düşünür gibi dururken Zeliha cevap verdi :

— Bir haftadan ziyade..

— Nesi var?

— Eskiden beri onun bir mide sancısı vardır. Çeker geçerdi. Fakat bugünlerde azdı. Kadına ne yemek yediriyor ne rahat ettiriyor.

— Biz de buraya geçen akşamki hâdise hakkında bazı şeyler sormaya geldik..

— Hâdise dediğiniz hani şu gözüken hayalet değil mi?

— Eve.. Siz de ne gördünüzse söyleyiniz..

Cevabı hep Zeliha veriyordu:

— Biz bir şey görmedik..

— Fakat hesapça hayalet buradan sizin oda kapınızın ö-

— Geçsin.. Biz bir şey görmedik..

— Zeliha senin odan ayrı değil mi?

— Evet ben karşıki odada yatıyorum...

— Eh sen görmedinse belki Şerife kadın görmüştür. Ben ona soruyorum..

— Beyefendi hayalet patırtısı koptuğu vakit ben burada idim .

— Gece yarısı odanı terkedip ne münasebetle burada bulunuyordun?

— Efendim gök gürledi. Şimşek çaktı.. Hasta kadın belki korkmuştur diye yanına geldim.. Onun da sancısı tutmuştu. Tuğla ısıttım verdim.. Zavallı hatun oğunup duruyordu. Hayaleti nereden görecek...

— Dışarıda kopan gürültüyü işittiğinizi söyleyorsun. Ne olduğunu merak edip te kapıyı açıp bakmadınız mı?

— Açıp baktım..

— Ne gördün?

— Hiç bir şey..

— Kopan gürültünün sebebini anlamak için odadan dışarı çıkmadın mı?

— Peki ne anladın?

— Hiç bir şey...

— Nasıl olur?

— Yüzlerini seçemediğim bir kaç kişi çığlık çığlığa merdivenden yukarı kaçışıyorlardı. Hırsız mı var nedir diye ben de korktum. İçeri kaçtım kapıyı sürmeledim.

— Köşkün bahçeye olan kapıları sürgülü değil miydi?

— Nasıl değil efendim. Hepsi hem sürgülü hem kilitliydi....

— Bu heyalet denilen mere nereden girdi? Nereden çıktı?

— Hiç onlara kapı bacadan olur mu? İyi saatte olsunlar..

Talât Bey düşündü. Şerifenin yerinden kalkamıyacak mertebedeki hastalığına, Zeliha nın mürettebe benziyen sözlerine pek inanmadı. Fakat inanmış gibi görünmek lüzumunu his ile sustu. Tahkikat ondan ileri varmadı. Aldanmış görünerek onlara böyle bir komedyayı ikinci defa oynamak için cesaret vermeyi düşünmüştü. O zaman tertibat alarak hilekârları yakalayacaktı..

SANAT

Bugün de diyorlar ki..! Ne diyorlar?

Bugün de diyorlar ki...
Hikmet Feridun
Remzi kütüphanesi, 100 kuruş.

Genç ve zarif meslekdaşı- Hikmet Feridun Bey bir yıl evvel yaptığı edebî anotlarını bugün büyücek kitap halinde neşretti.

Ruşen Eşref Beyin maharet- çtığı bu çığırı Hikmet Fe- in Bey muvaffakıyetle ta- etti.

Anket) yapabilmek için in- bir zekâ, keskin bir görüş ve lomatça bir mükâleme şif- i ister.

Ruşen Eşref Bey (üdebayı ide) yi istintak ederken bu atın ehli olduğunu isbat et ti. Feridun Hikmet Bey de psonu neslini bir mektepli komiser gibi muvaffakıyet- sticvap etti. 230 sahife için- bugünün tanınmış edipleri- şöhretlerini bülbül gibi söy- miş.

Hikmet Feridun Beyin dai- mütebessim duran gözle- de ince bir istihza da vardır. m anketçi gözü! Onunla ko- şurken kelimeleri tartmalı, vzuu mümkün mertebe da- tmalı, ve yeni yeni hücum- a karşı atik, tedbirli durma- Onun insanı gafil avlamak n sakladığı silâhlar sizi şaşır Gaf yaparsınız.

Evvelce gazete- sahifelerin- pek noksan olarak takip e- bildiğim bu notları şimdi ki- p halinde görünce seve seve udum. Ve anladım ki Hik- et Feridun, kalemlerine güve n çok şairleri, edipleri insaf- z bir (cebri âlâ) hocası gibi kıştırmış, çünkü bazı şair ve lipler biribirlerini kötülemek in bu anketi fırsat bilerek e- biyatla, san'atla, sorulan su- le meşgul olmayarak işi şa- slara, hususiyetlere dökmüş- r. Meselâ benim için fikri so- lan bir şair:

— O Babıâli caddesinin (im aratoru) dur.

Biri de: ,

— O edebiyatımızın harp enginidir! demiş!

Ne mutlu ki bana kendi endimi soran Hikmet Feridu- a:

—"Kendim için ne ediplik, e san'atkârlık iddia edenler- en değilim. Benim gazeteciliğim romancılıktan kuvvetli- ir!" demişim.

Harpsonu neslinin anketi e (Üdebayı cedide) anketi a- asındaki bariz nokta zaten bu- ada..

Ruşen Eşref Beyin söylet- ikleri ile Hikmet Feridun Be- in söylettikleri arasında harp- en evelki neslin ahlâkî telâkki eri ile harpsonu neslinin mes- ekî ve ahlâkî temayülleri ara- nda derinliği kadar da acı bir ark var..

(Üdebayı cedide) arasında iribirini tahkir eden, san'ati- i, mesleğini, mevkiini küçält- nek isteyen kimse yoktur. O evrin en çetin kavgacısı olan Hüseyin Cahit Bey üstadımız ile muasırları hakkında hür- net ve takdir dolu bir lisan kul anmıştır.

"Bugün de diyorlar ki!,, e- debî bir anket olmakla bera- er iki nesil arasındaki ahlâkî değişikliği tebarüz ettirmek iti barile adeta cemiyetin üst ta- bakasına çevrilmiş bir ruhiyat objektifidir. Genç Hikmet Fe- idun edebiyatla beraber harp ve harpsonu neslinin ahlâkî se- viyesini de tesbit etmiştir.

Bakınız muharrirlikle alâ- kası olan bir hanım genç bir meslekdaş hakkında sorulan suale şu cevabı veriyor:

— Edebî olmayan eserleri okumam!

Halbuki en salâhiyettar ve emektar üdeba ve şüfera o romancı için (çok kuvvetli) diyorlar. Şu halde bu cevap samimî değil!

Elli yıllık muharrirliğinin son aylarında yazmağa üzendiği bir romanın daha ilk tefrikasında sekiz on tane görüş, bilgi ve tahkiye hatası yapan bir münekkit te benim için:

— Onun romanlarını tersine çevirip okumalı!

Diyor.

Abe birader Sultanhamamında canfes mi satıyorsun. Romanın astarı, yüzü olur mu?

Görülüyor ki hiç kimse soru lan suale edebî ve ilmî bir tahlil yaparak cevap vermemiş.. Herkesin yüreğinde kim bilir ne sebeplerle birikmiş kine, hırsa, hasete benzer nesneler varmış. Hikmet Feridunun müstehzî ve zeki gözleri projektör gibi üzerlerine çevrilince foyayı meydana vermişler.

Bakınız, eskiler ne temkinli, ne dürüst.. Halit Ziya Bey, Hüseyin Rahmi Bey, Sezai B. cevap verirlerken ne muasırlarını tezyif edici cümleler, ne de yetişenleri rencide edecek sözler söylemişler... Hattâ okumadıkları gençler için bile onu münkesir etmeyecek, bilâkis teşvik edecek mütalea yürütmüşler. Harpsonu nesli arasındaki bu imtizaçsızlık, ahlâkî temayüllerdeki bu zaaf yetişen nesil için fena bir örnek oluyor. Zannediliyor ki muvaffak olmak, şöhret tutmak için yükselen şöhretlere hücum etmek lâzımdır. Bu çirkin telâkkiyi kaldırmak için iyi, kötü bugünün muharrir ve edipleri arasında bir dostluk ahengi kurmağa çalışmalıdır. Biribirinden bir kaç adım uzakta çalışan, didişen Babıâli yokuşunda her gün bir kaç kere karşılaşan bu harpsonu nesli arasında bir mütareke ve sulh tesis etmek lâzımdır. Yetişen nesle daha iyi bir yol açmak için şimdiye kadar nankör bir şöhreti paylaşamayan kırklıklar maziye intikal etmeden bu ahlâkî vazifeyi ikmal etmelidirler.

Bakın (Bügün de diyorlar ki!) nin ilk sahifelerinde büyük dâhî Abdülhak Hâmit ankete cevap verirken ne diyor:

— Vaktile Parise üzeri (Büyük dâhîye) yazılı bir mektup gelmiş. Mektubu (Victor Hugo) ya götürmüşler.

Üzerinde (Büyük dâhîye) ismini gören büyük şair hemen mektubu (Lamartine) e yollamış.

Lamartine mektubun üzerindeki (Büyük dâhîye) cümlesini görür görmez tekrar (Hugo) ya iade etmiş.. Mektup bu unvan yüzünden iki büyük üstat arasında bir zaman gidip gelmiş!.

Ne yazık ki büyüklerin gösterdikleri bu samimî tevazua yeni yetişenler, yeni nesiller te varüs edemediler. Bugün İstanbula üzeri (Büyük üstada) yazılı bir mektup gelse (Benimdir!) diye kapan kapana!

Hele o mektup Babıâli caddesine düşerse ona sahip çıkacalkar arasında bir kıtal başlamasından korkulur.

(Hikmet Feridun) Beye teşekkür edelim ki edebî varlığımızın derecesile beraber ahlâkî vaziyetimizin derekesini de gösterdi.

(Bugün de diyorlar ki!) kitabı yalnız edebiyat tarihinin bir parçası değil, harpsonu neslinin ruhunu, hüviyetini aydınlatan bir vesikadır da!

Burhan CAHİT

SAN'AT ÂLEMİNDE

Allah rahmet eyliye Ve Allah belâsını versin

Vaktile bir ressam vardı. Koltuğuna paletini aldı ve şehrin kapılarından dışarı çıktı. Başaklar arasında tuvaller boyadı. Etüdler yaptı. Ona kimse metelik bile vermedi. Sonra bir gün bir san'atkâr dan bahsedildiğini işittim. Kimdir bu? dedim. "Bu adam! dediler. Şişliden Taksime kadar bütün apartımanların misafir odalarında duvarları süsleyen tabloların sahibidir." O, neler yapmamış? İpek li sedirleri dolduran atlastan yastıklar boyamış, krizantemden natürmortlar yapmış, yaprakları birer, birer sayılmış bunatürmortlar, kirpikleri teker teker işlenmiş portreleri birer harika imiş.

O, meclis müzakerelerinde faz la konuşanlarla beraber gazetelerin birinci sahifelerinde resmi ve beyanatı intişar etmiş büyük bir şöhrettir.

* * *

Bizde kıymete not veren münekkit, pembe tırnaklı züppe kadındır. Bu soytarının salonunda resimleri olmayan san'atkâr Ratédir. Bu kadının kocasına satın aldırdığı resimler, birer san'at eseridirler. Ötekiler değil.

"Resim sergisinde balo elbisesi giymiş, allıklı pudralı bir küçük hanım portresi vardı. Enfes bir şey. Ressam bu eseri yaparken yalnız san'ati düşünmemiş. Bugünün san'atına hâkim olan modaya da bezli iltifat etmiş. San'atkâr, yalnız san'at yapmakla mükelef değil, moda denen zevki bediinin takibine de memur bir efendidir. Çünkü san'at, içtimaî bir müessesedir."

Münekkit; bunları yüksek sesle ve yüksek bir salâhiyetle söyledi. Madem ki münekkit, intibalarını kaydeden adamdır.

* * *

San'at; cahil, şarlatan ve edep siz bir tenkide harp mi açacaktır? Vaktile bir ressam vardı. Başaklar arasından tuvalerini topladı, bir servinin gölgesinde onlarla baş başa kaldı ve unutuldu.

Elif NACİ

Edebiyat

Hodbinlik ve Bedbinlik!.

Klâsik divan edebiyatında "Şair" olmak kolay bir iş değildi. On beş, yirmi şiir yazıp neşretmek insanı san'atkâr yapmıyordu. Na'tı şerif, zamanın padişah ve vüzerasına methiyeler, şu kadar adet kaside, gazel, tahmisler,nazireler, tarihler, kıt'alar, rübailer, beyitler, tazminler, mesnevî, musammat, lûgazlar, muammalar, müstezatlar, ve daha bir çok şeyler vücude getirmek, bir divan neşretmek lâzımı geliyordu.

Bu şekil edebiyatçılığı tefessüh edince, taraftarları, kendilerinden sonra gelen ve bu kaidelere riayet etmeyenleri istihfafla karşıladılar, onlara san'atkâr bile demediler. Tanzimatta yetişenleri cihaletle ittiham ettiler. Tanzimatçılar, kendilerini takip edenlere:

—Ne söyledikleri anlaşılmayor, dediler. Ebüzziya Tevfik Bey "Nümunei edebiyatı osmaniye" sinde Abdülhak Hâmitten bahsiblie etmiyor. Kitabının 1329 tarihli son tab'ının mukaddemesinde.

"Otuz bu kadar sene sonra dahi bu mecmuai asara yeni bir şey ilâve edemediğime ne kadar esef han olsam azdır. Bu otuz sene zarfında yetişen erbabı kalemin mikdarı, belki üç yüzü geçer. Fakat! Ne söylemeğe dilim varıyor; ne de söylemeden geçmeğe arzuyu terakki rıza gösteriyor! Gönül ister di ki Kemali, yahut Sadullah'ı (Sadullah Paşa) Ziyayı (Ziya Paşa) gölgede bırakacak bir kaç duhatı marifet, veya müceddidi edep zuhur etmiş... ilh...."

Edebiyatımıza garp fikir, hisve tekniğini getiren edebiyatı cedide san'atkârlarından ise istihfafla, daha doğrusu cihalet timsali bir lisanla bahsediyor :

"Bir millet, kendinden müterakki bir milletin sanayiini, usulü ticaretini, maarifini taklit ile memleketinde tatbik edebilir; bundan büyük büyük faideler de görür. Lâkin âhar bir milletin hissini, itiyadını, ahlâkını, taklide çalışırsa pek gülünç bir yol tutmuş olur." Burada kimin gülünç olduğunu söylemeğe lüzum yoktur. Ebuzziya Tevfik Bey Abdülhak Hâmidi nasıl kitabına alır ki, o vakitler mualim Naci ve hempası ona "deli" ve yazdıklarına da "saçma" diyorlardı. Her devirde böyledir. Her nesil san'atkârları kendilerini, adeta Hazreti Muhammet gibi, son peygamber zannederler. Kendilerinden sonra san'atkâr gelmeyeceğini söylerler. Gençleri cahillikle, saçmalıkla ittiham ederler.

Edebiyatı cedidecilere göre, kendilerinden sonra san'atkâr yetişmemiştir. Fecriaticiler, edebiyat tarihimizde ilk ve son edebî mektep kurdukları zehabında idiler. Millî lisan ve vezinçiler edebiyatta en son inkılâbı yaptıklarına, her işi gördüklerine, kendilerinden sonra san'atkâr gelmediğine kanidirler. Harpsonu yazıcıları edebiyatımızın "âmîn" cileridir. Onlara göre sekiz sene var ki yeniden ne san'atkâr gelmiştir, ne de eser yazılmıştır.

Her neslin parulası şudur:

" Eyvallah! !Bizden sonra san'atkâr yetişmiyor.. Edebiyat sahası çorak ve bakımsızdır."

Bütün bunlar insanlığın ruhî haletini ifade eder. Derunî hodbinlik hissini, Haricî âleme karşı bedbinlik takip eder. Bugünkü genç yazıcılara karşı alınan cepheyi, söylenen sözleri tabii görmek lâzımdır. Hayat yürüyor. Mütemadî faaliyette bulunan kâinatta değişiklik bir esas, bir kaide dir. Hegel'in dediği gibi "ayni so kaktan ayni çaydan iki kere geçilemez."

Her nesil insanlarının söyledikleri hem doğru, hem yanlıştır.

Reşat Fevzi

Söz arasında

Bir Teşhis ve Teselli..

Etem İzzet

Buhran yalnız bankayı, tüccarı, sanayii değil, herkesi ve her müessese gibi gazete müessesesini de sarstı.

Bu kâbus gazete sütunlarının üstüne çökmeden evvel her gün kari'le başbaşa kalan ve.. konuşan güzideler vardı: Yakup Kadri, Ahmet Haşim, Falih Rıfkı, Fazıl Ahmet, Ahmet Rasim, Yahya Kemal, Ruşen Eşref, İsmail Müştak.. gibi.

Şimdi gazete sahifesi ve.. gazete kasası bütün bu ağır siklet şöhretleri kaldıramıyor.

Güzidelerin sütunları kapanların elinde kaldı. Bunlara eski Babıâli ve.. yeni Ankara caddesinde:

— Ştaynburg ebediyat üleması.

Diyenler de var.

Eğer Manto ve Ştaynburg'un Sirkecide olduğunu öğrenmemiş olsaydık edebiyat üleması adını alanların bu kadar boş, kuru ve.. kof olabileceklerine akıl erdiremiyecektik.

Kıymet ve şöhrete hücum

Ştaynburg üleması ve.. onlar yalnız boş, kuru ve.. kof değildirler.

Mütecavizdirler.

Kıskançtırlar..

Liyakat düşmanıdırlar..

Şöhret yağmacısıdırlar.

Ehliyeti kıskanırlar. Liyakate hücum ederler. Kazancı çekemezler. Şöhreti kendi vehim ve kendi kürsülerinde lâşe edip ya karga, yahut ta hodgâm ıskatçı gibi paylaşmaya üşüşürler. Sebebi kendisi yapamaz; yaratamaz, yazamaz, yazdığını okutamaz. Ve.. bütün bunları yapabileni de çekemez.

Tehlike ve çapul var !

Aç kedi ciğere ve insan yüzüne atılır. Bu tip muharrir de güzideye saldırıyor!

Şöhret kalesinin burcunda oturan güzidenin sükûtu ve mukabelesizliği şımarıklığı artırıyor ve.. onlara el ve dil birliği fırsatını veriyor!.

Tehlike var!

Kari okuduğunu bilir. Okuyacağını bilir. Kendini, zevkini bağladığı şöhreti tanır.

Tehlike güzide için değildir!.

Tehlike müesses şöhretler için değildir!.

Tehlike Türk edebiyatının öz ve temiz eserlerini bulutlandırmak isteyen bu el ve dil birliğinin tahripkâr kastındadır. Ehliyet ve liyakatın omuzunda yükselen güzide; asîl vekar ve sükûnetini muhafaza ettikçe tahrip ve gaz bombası bu edebiyat düşmanı ve şöhret yağmacısının elinden düşmeyecektir. Bomba halkın edebî zevkine, bilgisine ve telâkkisine atılıyor!

Sahipsiz ve değneksiz köyü kurt basar.. derler!

Güzidesi susan Türk edebiyatı da çapulcu baskınına uğradı!

Tehlike ve.. çapul budur, buradadır!.

Münekkit

Çapulcu âlim, baskıncı muharrir ve.. Ankara caddesinin:

— Ştaynburg edibi! !

Yalnız güzidenin, yalnız şöhret ve liyakatin, yalnız eser ve san'atin değil münekkidin de düşmanıdır.

Münekkit filitredir.

Bu filitre sadece emeğe, sadece liyakat ve san'ata süzgeç olan unsurdur.

Kendisinde bu filitreye vurulacak emek, ehliyet ve liyakati bulamıyan yağmacı muharrir ve mütercim münekkide de saldırıyor ve.. ona:

— Sus..

Diyor.

Güzidenin sükûtu, münekkidin av'ave ve tecavüzden sakınışı, buhranın sütun kelepircisine verdiği fırsat şimdi yalnız onun sesini kulağımıza getiriyor :

— Hâmit yok!.

Fikret yok!.

Yakup yok!.

Haşım yok!

Falih yok!

Şu yok!.

Bu yok!.

Biz varız!.

Yani: Kıskançlık, kofluk, şöhret yağmacılığı, kin ve.. baskın var!.

Nurullah Ata'ya imzalı imzasız durmadan yapılan hücumların bir manası da budur..

Yağmacı teşkilâtlanıyor

Güzidenin susuşunu, münekkidin çekinişini, buhranın büyük liyakatleri sütun başından uzaklaştırışını fırsat bilen bu edebiyat çetesi ne yazık ki teşkilâtlanmak fırsatını da buluyor! En büyük tehlike burada.

Yetişmişin ehemmiyeti yok. Yetişeceklere yazık!

Onlar bu mutasallıt ve şöhret yağmacısı çetenin av'avesini edebiyat ve san'at sanıyorlar.

Onlara:

— Edebiyat bu..

San'at bu!.

İlim bu!.

Deniyor.

Fıkrayı ondan okuyor.. Anketi ondan dinleyor.. Tenkidi ondan görüyor. Romanı, nesri, şiiri onun ağzından tatıyor. Tarihi ondan öğreniyor!

Tahripçiler, na'racıları, borazancıları, tenkitçileri, mutaarrızları, mettahları, garezkârları ile fakir piyasayı tutuyor ve.. yetişecek neslin kafasında bozgun yapıyor!.

Kitapçıya taarruz

Tahripçi ve.. bozguncu kitapçıya da taarruz ediyor. Kitapçı muharrir sarrafıdır.

Kim okur, kim okunur, kimin kitabı basılır ve satılabilir?.

Bunu en iyi bilen odur.

Eski adı:

— Babıâli..

Yenisi:

— Ankara caddesi..

Olan piyasanın eski kurdu ve mahir sarrafı bu çeteye sakalını kaptırmamıştır.

Çetenin kitapları basılmıyor.

Çetenin kitapları satılmıyor!

Çetenin kitapları okunmuyor..

Hiddet bundan, taarruz bundan, şamata bunun için!.

Kitapçıyı bendetmek, bir kaç gazete sütununu fethetmek kadar kolay değildir!

Teşkilât kendisine yakışır bir kitapçı arayor, var mı?

Teselli

Yukarıda da söyledik:

Öz kari okuduğunu bilir. Okuyacağını bilir. Kendini, zevkini bağladığı şöhreti tanır.

Güzidenin tesellisi budur:

— Kari'le konuşamayan bu adamlar kendi kendilerile konuşuyorlar.

Diyor ve.. ilâve ediyorlar:

— Seslerini öğmek isteyenler hamamda şarkı söylerler!

Demek Ankara caddesi de hamam oldu!

Etem İZZET

Tiyatro müsahabeleri

Lope dö Vega 1800 eserin müellifidir

Rönesans'ta halk tiyatroda yeyip içer, iskambil oynardı

—4—

BİNA DAHİLİNDE TEMSİLLER

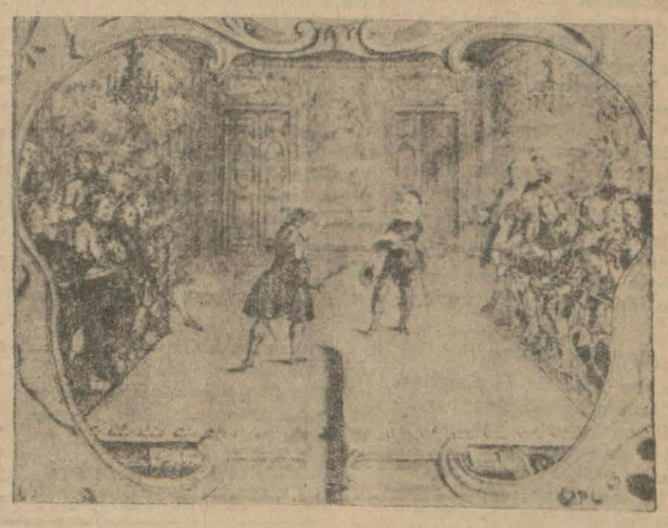

17 nci asırda seyirciler oyunu sahneden seyrederlerdi

Bildiğimiz tiyatro binaları rönesans'ta inşa edilmeğe başladı. Duhuliye kesmek rönesans'tan iptidar eder. Tiyatrolardan ilk defa Darülaceze hissesini Fransa almıştır.

İngiltere

İlk tiyatro binalarının 16 ncı asırda Londrada yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu tiyatrolarda Shakespeare, Marlow, Greene, Kid gibi müelliflerin eserleri oynamıştır. Tiyatro binasını ilk defa 1576 da aktör James Burbage küşat etmitşir. Eski bir manastırın tiyatro haline ifrağı müsaadesini kraliçe Elisabeth'ten almıştır.

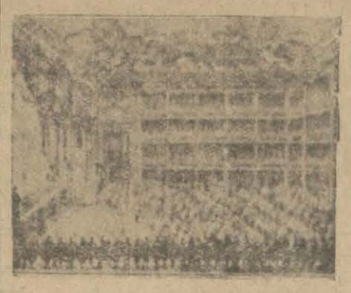

1666 da Viyanada bir temsil

Bu tiyatroya giden halk, mevkilerinde yeyip içerler, hattâ iskanbil oynarlar, biribirleri ile şakalaşırlardı. Mystères, temsillerinde olduğu gibi bu tiyatroda dekor falan yoktu. Yalnız perdeler bu perdelerin üzerinde de vak'anın nerede cereyan ettiğini yazan yaftalar vardı.

Oyun başlamadan evvel üç kere trampete çalınır, perde açılırdı. Shakespeare'in bütün eserleri böyle temsil edilmiştir.

1594 te açılan "Glob" 1585 te açılan "la Rose" tiyatroları da bu ilk tiyatrodan daha mütekâmil, daha lüks değildi.

İtalya

O devirde, İtalya biraz daha güzellik arıyordu. Onuncu Léon tarafından tertip edilen Vatikan tiyatrosunda Machiavel'in Mandragore'u temsil ediliyordu. Ferare, Urbin, Mantoue, Milan saraylarında, bilhassa Floransa'da Medicis'lerin sarayındaki tiyatrolar fevkalâde süslü ve ağır dekorlu idi. Dekorları Lé'onard de Vinci ayarında ressamlar tersim ederdi.

Espanya

Cervantes veLope dö Vega ile zenginleşen espanyol teması pek çabuk rağbet bulmuş ve beynelmilelleşmitşir. O devirde Madrid'te bu tiyatroların adedi de şayanı hayret bir surette arttı. 21 milyon mısra tutan 1800 eser sahibi Lope dö Vega doğduğu zaman iki tiyatro binası mevcutken, öldüğü zaman arkasında 40 tiyatro binası vardı. 1562 den 1635 e kadar yani 73 sene zarfında Madrid'te 38 tiyatro inşa edilmiş demektir.

Tiyatro binaları 16 ncı asır da hayli tekemül etti, 17 nci asırda bilhassa Fransa'da bu tekâmül son merhalesini buldu.

Fransa

1548 de Ronsard 1552 de Jondelle eserlerini sahneye koyarak, fransız tiyatrosunun temellerini attılar. 1636 da Corneille'nin Cid'i muazzam ve mükellef dekorlarla oynandı.

1637 de Richelieu kendine mahsus bir tiyatro inşasını emretti. Büyük bir tiyatro inşa edildi. Bu tiyatroda, Richelieu'nün Desmarets ile beraber yazdıkları "Mirame,, eseri temsil edildi.

Ondan sonra, Fransa'da tiyatro inşaatı faaliyetine başlandı.

Selâmi İzzet

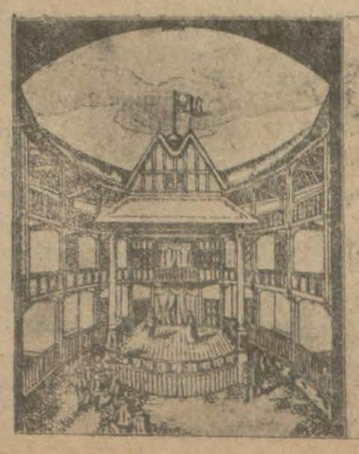

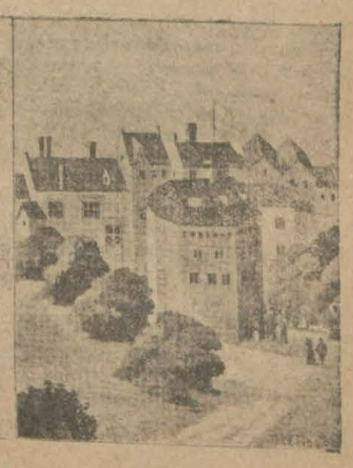

Sehakespeare'nin "Glob,, tiyatrosu
İçi *Dışı*

Maarif bütçesi görüşülürken dün Mecliste münakaşalar oldu

Kızlarımızın terbiyesine temas eden Fazıl Ahmet Bey dedi ki: " Kadın yalnız müstehlik olmaktan çıkmış, mühlik bir yola girmiştir."

Maarif vekilinin şayanı dikkat izahatı

ANKARA, 25 (Telefonla) — Bugün mecliste maarif bütçesi müzakere edildi. Bu münasebetle söz alan meb'uslardan Refik Şevket Bey millet mekteplerine devam edenlerin gittikçe azalmakta olduğunu söyledi. Bulgaristandan gelen tarihî evrakın ne olduğunu sordu.

İmlâmız

İbrahim Bey (İsparta) liselerin çoğalmasını temenni etti. İbrahim Alâettin Bey (Sivas) çocuklarımızın üçte ikisinin mektepsiz olduğuna işaret ederek maarif hayatımızda göze çarpan bazı noksanları tadat ettl. Dedi ki:

— Harflerimiz yènidir. Kütüphanelerimiz baştan başa tesis edilmeğe muhtaçtır. Kitapsız medeniyet olmaz. İmlâmızın inzibatı yoktur.

Vilâyet bütçeleri ilk tahsili tevsi şöyle dursun mevcut mekteplerin idamesini temin edemiyor.

Evvela maarif

İbrahim Alâettin Bey müteakiben Namık Kemal Bey merhumun 50 sene evvel yazdığı bir makaleyi okuyarak ilâve etti. Bu makaleden maksat evvelâ maarifin ve bu maariften serveti umumiyenin doğabileceğini göstermektir. Bu fikir 50 sene evvel söylendiği zaman doğru olduğu kadar, bugün de doğrudur, yarın da doğru olacaktır.

Sivas meb'usu müteakiben muallimlerin mesken bedeli, ilk mektep muallimlerinin tasfiyesi, darülfünun hakkındaki rapora dair vekil beyden sualler sordu.

Kadın muallimler

Mazhar Müfit Bey (Denizli) kadın muallimlerin ilk tahsilde oynayabilecekleri role işaret etti ve ezcümle dedi ki:

— Kadın eli elbette küçük çocuklara daha müessirdir. Bu nerden eller her suretle müreccahtır.

Amerikada, hattâ komşularımız Romanya ve Bulgaristanda iptidaî mekteplerinde kadın muallim adedi çoğalmaktadır. Demokraside mikyas ilimdir, irfandır, fazilettir. Avukat, hâkim, doktor kadın oluyor da bir arkadaşımın demin söylediği gibi neden kadın muallim olmasın. Muasırlarımız kadından asker almağa başladılar. Belki bir gün gelir de biz de alacağız. Almanyada kadın polis var.

Millî terbiye

Denizli meb'usu maarif vekilinden sorduğu müteaddit meseleler meyanında millî terbiyeye de temas etti: "Bu terbiyenin unsurları nelerdir.,, Sualini irat etti. Profesör Malche'ın raporu esrar addolunamaz. Bu rapor tabolunsun ve bize tevzi edilsin.

Darülfünunda noksanlar neler dir öğrenelim,, dedi.

Cemal Bey (Afyon) Millî iktısat seferberliğinde muallimlerin ve talebelerin vazifelerini lâyikile ifa etmediklerine işaret etti.

Terbiyenin çerez kısmı

Fazıl Ahmet Bey (Elâziz) çok alkışlanan uzun beyanatta bulundu. Kızlarımızın terbiyesine temas ederek ilâve etti:

— Maalesef terbiyenin cici bici kısmı, bon bon ve cerez kısmı terbiyemize musallat olmuştur. Kadın yalnız müstehlik olmaktan çıkmış "mühlik" bir yola girmiştir .

Mazhar Müfit B. - Umum kadınlar için mi söyliyorsunuz?

Fazıl Ahmet Bey (Devamla) — İnkılâp ve terakki yolunun en samimî yolcusu olduğum içindir ki huzurunuzda bunları söyliyorum. Yanlış yolda yürüdüğümüz içindir ki hedefe geç varmak endişesile bu mülâhazaları serdediyorum .

Bin bir eziyet içinde mayişet belâsının işkencesi içinde Türk irfan ordusunun nasıl çalışmakta olduğunu pek iyi bilirim. Bütün bu sözlerimden muallim arkadaşlarıma serzeniş manası çıkarmayın, şamatasız, gürültüsüz, asîl iffet ve ismet kuvvetile hakikaten vatana irfan ve marifet getirmek maksadile maarifin başında çalışan arkadaşımız Esat Beyin bizi tenvir etmesini rica ederim,, dedi.

Maarif vekilinin cevapları

Maarif vekili Esat Bey kürsiye geldi. Kendisinden sorulan muhtelif suallere ayrı ayrı cevaplar verdi. İlk mektebi maarifin temeli olarak tavsif etti. Vilâyetlerin gün geçtikçe mektep kapattıkları mevzuuna temas etti, müteaddit misaller zikretti. Konyada (40) mektep kapatılmak istendiğini bu radan 139 muallimin açıkta kalmak tehlikesine maruz kaldıkları nı anlattı.

Müteaddit teşebbüslerle ancak 30 muallimin açıkta kaldığını söyledi ve bunların da yerleştirileceklerini vadetti.

Bugün okuma yazma bilenlerin iki buçuk milyonu geçtiğini memnuniyetle ifade eden maarif vekili bundan sonra köylü için lâzım gelen neşriyatla alâkadar olacağız" dedi.

Küçük hacimde 16 sahifelik broşürler neşredeceğiz, köylülerimize tarihî, coğrafî, medenî bilgiler, sağlık bilgileri öğreteceğiz. Bunları müsabaka ile yazdıracağız ve köylere meccanen tevzi edeceğiz.,,

Bundan sonra orta mektep adedini çoğaltmağa çalışacağını söyliyen Esat Bey, 932 malî sene si zarfında 8 kadar orta mektep yaptırılacağını ifade etti.

İbrahim Beye de hitap ederek:

— Liseleri çoğaltmak ta emelimizdir , dedi.

Kâzım Paşa (Diyarıbekir) — Diyarıbekirde de lise isteriz.

Esat Bey (Devamla) — Orası için de arzumuz vardır. Cevabını verdi.

İlk mektep muallimleri

Maarif vekili ilk mektep muallimlerinin tasfiyesinin ne sebepler dairesinde ve nasıl cereyan ettiğini anlatarak demiştir ki:

— Türkiye cümhuriyeti kendi mukaddes gayesine varmak için bu haklarını cahil ellerde bırakamaz. Tasfiye revadır. Size bir misal söyliyeceğim: Bir muallime sormuşlar; bu memleketin istiklâlini temin eden hangi muahededir (Sevr) muahedesidir, cevabını almışlar.

Böyle bir muallimi tasfiye degil, hudut harici yaparım.,,

Esat Bey millî terbiye hakkında da ezcümle demiştir ki:

— Türk çocuğu hodbin yetişmiyecektir, bedbin yetişmiyecektir. Gayeye bilgi ile san'at ve ilim ile gidileceğinden onu elinden tutarak lâzım gelen amelî ve nazarî bilgilerle techiz edeceğiz millî terbiyeden anladığımız budur.,,

Besim Atalay Bey (Aksaray) — İçerisi yanlışlarla dolu mektep kitaplarına temas ederek ezcümle demiştir ki:

— Kitapçılığı inhisara alalım demiyorum. Fakat hiç olmazsa kitapçılığı ermeni ve musevi tasallutudan kurtarırsanız memlekete büyük iyilik yaparsınız.,,

Eroin Kaçakçıları

(Başı 1 inci sahifede)

nan bu adamların beşinin isimlerini bilmekte ve yalnız bu isimlerin sahte olup olmadığında tereddüt etmektedir.

Polisimiz iş başında

Bunun üzerine İstanbul polisi derhal faaliyete geçmiş ve bir gün içinde beş kişiyi müteakip günlerde de diğerlerini yakalamıştır.

Yapılan tetkikat ve tahkikat neticesinde eroinin Yorgi Camadanos isminde birinin Beyoğlundaki evinde imal edildiği meydana çıkarılmıştır.

Bu evde eroin imaline mahsus alât ve edevat ile bir mikdar afyon bulunmuştur.

Yorgi Camadanos'un arkadaşları da meydana çıkarılmıştır. Hepsi on bir kişiden mürekkep olup üçü İngiliz, biri İtalyan, biri Alman diğerleri de Türk ve Yunan tabiiyetindedir. Bunlardan ve İngiliz tebaasından Alexendr Warington, Walter Warington Oscar Warington isimlerinde üç kardeştir ve komisyoncudurlar, yazıhaneleri vardır.

Bunlardan maada bu işle alâkadar Yani, Tali Mavrovini ve arkadaşları ve bir de kadın vardır.

Bu şebekenin, Yorgi Camadanos'un evinde imal edilen eroinleri ellişer, yüzer gram olarak zarflara ince bir ambalâj halinde koyarak kıymetli mektup diye ve posta vasıtası ile harice ve bilhassa İskenderiye'ye sevkederek kaçakçılık yaptıkları tesbit edilmiştir.

Bunlar kâmilen yakalanmış ve Adliyeye teslim olunmuşlardır.

İngiliz polis memuru M. A. G. Fletcher dün bir muharririmize demiştir ki:

"— Türk polisi, kaçakçıların yakalanmasında büyük bir sür'at ve maharet göstermiştir. Bütün hükûmetler, kaçakçılığın takibinde bu kadar sür'at gösterseler, dünyada kaçakçılık kalmazdı."

İdman cemiyetleri Reis ve azalıkları

ANKARA, 25. A. A.— İdman cemiyetleri altıncı umumî kongresi bu günkü içtimaında reis ve azalıklara âtideki zevatı intihap etmiştir:

Umumî merkez.

Birinci reis Erzurum mebusu Aziz Bey, İkinci reis Bayazıt mebusu Halit Bey, Aza Hadi Bey, Saffet B. Şükrü Bey, Mahmut Bey.

Futbol Federasyonu .

Reis Hamdi Emin Bey, Şeref B. Sait Selâhaddin B.

Atletizm Federasyonu:

Reis Burhaneddin Bey, Adil Giray Bey, Unvan Bey.

Denizçilik Federasyonu:

Reis Mehmet Ali B. Riza B., Cavit Bey.

Güreş Federasyonu:

Reis Ahmet Fetgeri Bey, Sadullah B., Seyfi B.

Eskrim Federasyonu:

Reis Fuat Bey, Rıdvan B. Kâzım Bey.

Esas Müfettişler:

Rasim Bey, Vasfi Bey.

Mahafızgücü bisikletçileri

ANTEP, 25. A. A. — Muhafızgücü bisikletçileri, dün şehrimize gelmişler ve bugün Bireciğe gitmişlerdir .Sporcular havanın fırtınalı ve yolun arızalı olmasından Akçaköy ünnü yürüyüşü müşkül olmuştur.

AZİP, 25. A. A.— Muhafızgücü bisikletçileri bugün saat 10 da Antepten çıkarak saat 13 te Nizip'e gelmişler ve halk tarafından hararetli bir surette karşılanmışlardır. Sporcular Belediyenin verdiği öğle ziyafetinden sonra ,saat 16 da Pireciğe gideceklerdir.

Ticaret odaları Kongresi

(Başı 1 inci sahifede)

dürü Muhsin Bey açtı ve kongreye iştirak ettiklerinden dolayı aza ya teşekkür ettikten sonra Hakkı Nezihi Beyin "beş senelik tecrübeden sonra mıntaka iktısat kongreleri" ve Vehbi Beyin "İktısat mıntakaları ve Marmara - İstanbul iktısat mıntakası" mevzulu raporlarının kongre heyetinin tetkikine arzedildiğini söyledi. Bundan sonra 46 Sahife tutan bu raporların okunması, yahut okunmadan encümene havale edilmesi etrafında münakaşa oldu.

Bir murahhas - Okunması uzun sürer. Encümene havale edilsin... dedi.

Raporun okunmasını istiyenler, bilâkis, okunmadan encümene gönderilmesini istiyenler vardı.

Neticede reyler, Encümene havale edilmesi lehinde tezahür etti ve Vehbi, Hakkı Nezihi, Zühtü, Hüseyin Bedreddin, Sıtkı, Şerafeddin, Ragıp Beylerden mürekkep yedi kişilik bir encümen teşkiline karar verildi. Ancak bu sefer de başka bir mütalea ortaya atıldı:

— Encümen, tetkikatını hangi noktadan yürütecek? Tetkikata sadece raporlar esas olacaksa encümen teşkiline hiç lüzum yok.

Vehbi B. - Ne kadar uzun olursa olsun bu raporu dinlemek külfetini heyeti umumiye üzerine almalıdır, teklifinde bulundu.

Hakkı Nezihi Bey de Vehbi B. in fikrine iştirak ederek dedi ki:

— Encümen raportörle mutabık mı kalıyor? Kim kimi nakzetmiştir? Bu hususlar anlaşılmalıdır. Encümenler, bir nevi heyeti mümeyyize vazifesini üzerine almıştır. Raporun okunmasını ben çok lüzumlu görüyorum.

Azadan bir zat sordu:

— Raporu tetkik edecek olanlar kimlerdir? Encümene aza olanlar, rapor hakkında mütalea dermeyanına salâhiyettar zevat mıdır?

Raporun okunması fikri tekrar galebe çalmak üzere iken Muhsin B. araya girdi ve dedi ki:

— Ben, iki noktai nazarı telif edecek bir fikir söyleyeceğim. Raporları tetkik edilmek üzere komisyona veririz. Komisyon tetkikatını bitirdikten sonra hem encümenin vereceği raporu, hem raportörün raporunu okuruz. Bu mütevassıt teklif, ittifakla kabul edildi ve Muhsin B. in teklifi üzerine kongrenin açılması münasebetile Reisicumhur Hz. lerile Başvekil ve M. Meclisi Reisi Paşalara ve İktısat vekiline tazim ve ihtiram telgrafları çekilmesi kararile celseye nihayet verildi.

Encümenler, önümüzdeki salı ve çarşamba günleri toplanarak tetkikatlarının neticesini bir raporla tesbit edeceklerdir.

Barut meselesi

(Başı 1 inci sahifede)

ver fişenkleri getirtmeği der'uhte eden İbrahim Bey Zade Lûtfi Beye buna ait mukavelename hükümlerine muhalif olarak avanslar verilmesi.

3 — Rovelver fişenkleri mukavelenamesine zeyil olarak ikinci bir mukavele yapılması.

4 — On bin rovelverin ithali için Lûtfi Beye müsaade verilmesi.

Bu işlerde eskiden vekil ve halen meb'us olan zata taallûku itibarile encümen şu noktalar üzerinde tevakkuf etmiştir:

Otomobil, fişenk işinde avans, fişenk, mukavelesine müzeyyel mukavele (10) bin rovelver meselesi.

Encümen mazbatasında; "gerek maliye müfettişleri ve gerek adlî makamlar bu işlerde mevzuu bahis zatın mathal ve müşareketi ihtimalini gerek muamelâtın tarzı cereyanı gerek maznunların kendi aralarındaki muhaberatı ve gerek bunlardan bazılarının bilâhara müstantik huzurunda inkâr ettikleri İsnatları delâletile derpiş etmektedirler ve bundan dolayı evrak meclisi âliye takdim ve encümenimize tevdi edilmiş bulunmaktadır,, denmekte ve ilâve olunmaktadır.

"Bir taraftan bazı delillere de iktiran eden bu ihtimalin mahalle taallûk etmemekte olması ve diğer taraftan haiz olduğu sifat itibarile ne adlî ne idarî makamlar ve ne de encümenimiz tarafından mevzuu bahis zatın ifade ve müdafaasının dinlenmesi ve bu suretle işlerdeki müphem ve karanlık noktaların tenvirile isnatların reddi kabil olmaması tetkikata mahal yoktur, demek imkânını selbetmektedir.

Meselenin tenviri ile hakikatin meydana çıkarılması mevzuu bahis zatın ifade ve müdafaasına mütevakkıf olduğu cihetle encümenimiz nihayet tahkikat icrasına mahal olduğu kanaatine varmıştır.,,

Hariciye vekili İskenderon Türklerine ait suale cevap verdi

Mahmut Esat Bey: " Fransız milleti inansın ki Türk milleti de kendi öz kalbinin bir parçasını 50 bin sene unutmayacaktır..

ANKARA, 25 A.A. — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetinde toplanmıştır. Mahmut Esat Beyin İzmirin Antakya ve İskenderun havalisine dair Ankara itilâfnamesi ahkâmının ne suretle tatbik edilmekte olduğu hakkındaki sualine cevaben hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Bey şu cevabı vermiştir: :

"Arkadaşlarım, Suriye ile Türkiye arasındaki işlerin tanzimi üzerinde müteaddit muahedeler vardır. .Bunların ilki Ankarada Franklen Buyon ile yapılan ondan sonra M. De Juvnel ile genişletilen ve bazı hususta lâğvedilen muahedeler ve diğer müteferrik mukavelelerdir. Bu muahedat ve mukavelât ahkâmının tatbiki yeni bir çoklarının tatbiki bir çok zamanı istilzam etti. Hattâ hududun tanzimi, hepiniz biliyorsunuz ki elyevm Ankarada bulunan Fransanın büyük elçisi M. Kont de Chambron cenaplarının tatbiki şekilleri etrafında konuşulan bu muahedelarm birçok ahkâmı vardır. Tatbiki arta kalan ehemmiyetli şeylerden mühim bir kısmının tatbiki içinde Fransa büyük elçisiyle temas ve müzakerede bulunmaktayız. Bu müzakereler hayli ilerlemiş addolunabilir.

Mahmut Esat Bey biraderimizin serahatle sorduğu suali dahi hükûmetimizin öteden beri derpiş ve takip ettiği muahedatı mevcudenin mühim bir kısmına temas ediyor, Arzetttiğim sebeplere mebni bu hususta büyük meclise kâfi malûmat arzedecek vaziyette henüz bulunmayorum. Bu hususta maruzatta bulunmak husus ve zamanın tayininin lûtfen hariciye vekâletinize bırakılmasını sual sahibi arkadaşımdan ve heyeti umumiyeden rica ediyorum.

Mahmut Esat B. — Muhterem Beyefendiler, Hariciye vekili Beyefendinin verdikleri cevaba çok teşekür ederim. Cevaplarındaki vuzuhu kendi takdirlerine bırakıyorum. Zamanımı kendileri tayin buyuracaklar, yalnız düşündüğün bir iki noktayi heyeti celileniz uzurunda tebaruz ettirmek istiyorum. Bazı Fransız matbuatı ve umumiyetle Fransız neşriyatına bakılmak, ukunmak ve inanmak icap etse Türkiyeyi muahedelere hürmet etmez, sözüne riayet etmez ahitşikon bir memleket olarak tanımak lâzım gelecektir. Nereden mülhem olduklarını bilmediğim bazı Fransız matbuatı Türkleri aleme bu şekilde tanıtmak istiyorlar.

Muhterem Beyefendiler, bu zalimane neşriyatın sebebi düyünü umumiye meselesidir. Halbuki dünya sulhünün uzaması için borçlular borçlarını helâl ederken alacaklılar değil böyle bir sırada Türkiyemiz ne yapıyor, borçlarına sadık kalıyor. Yalnız istediği şudur, dünya buhranının böyle bir vehamet arzettiği bir sırada bu borçları Türkiyenin tahammük edebileceği makbul taksit ve tedbirlerle ödemek yolunu tuttuğunu görüyoruz.

Mahmut Esat Bey bu borçların re'sülmal değil hattâ faizinin faizi olduğunu ve buna rağmen Fransızların çok makbul olan tarzı hareketimizi hoş görmediklerini söyledikten sonra Ankara itilâfnamesi mucibince Antakya, İskenderun ve havalisin de idarei mahsusaya ve oradaki türkler hakkında kabul edilen ahkâma Fransızla rtarafından riayet edilmediğini, hattâ fazla olarak bir takım siyasî mürtecilerin ve Türk düşmanlarının oradaki 400 bin Türkün başına musallat edildiğini beyan etmiştir. Mahmut Esat Bey Herriot hükûmetinin ve M. Herriot'un şahsen bunu anlamak kabiliyetinde olduğunu beyan ile bu gibi haksızlıklara bir nihayet verilmesini ondan isteyoruz. Demiş bu havalinin bizim kalbimizden koparılmış bir parça olduğunu, bizden sonra gelecek Türk nesillerinin de bu kalp parçasını unutmayacaklarını 50 sene Alsas Loreni unutmayan Fransızlara hatırlatarak demiştir ki :

Bu ıztırabın bir az sükûn bulabilmesi, o da belki Fransanın imzaladığı muahedeye riayet etmesile mümkündür. Başkasını ittiham etmesini bilenler evvelemirde kendilerinin vaziyetlerini düşünmelidirler. Ondan sonra başkalarına söz söylemelidirler. "Bravo sesleri şiddetli alkışlar,, .

Hariciye vekilinin cevabı

Hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Bey tekrar söz alarak atideki beyanatta bulunmuştur.

Arkadaşlarım, Mahmut Esat Bey biraderimizin sözleri arasında işaret ettiği muahedelere müteallik hususlar az çok redaksiyon fikrile ahkâmi akdiyede mevcut olan şeylerdir. Hattâ Türkiye hükûmeti istediği zaman İskenderun limanın abir mıntakanın talep üzerine icarı dahi ahkâmı akdiyenin icaplarındandır. Meselâ: Bu son nokta hakkında hükûmetimi tarafından bir talep yapılmamış ve bu itibarla filen tatbik edilmiş değildir. Ancak tenvir etmek istediğim iki nokta var biri Suriye kıt'asile Türkiye arasında kat'î hudut çizilmiş ve B. M. Meclisinin kararına ve tasvibine iktiran etmiş bulunmaktadır. Diğeri ise mevcut ahkâmı akdiyeye hiç riayet edilmediği iddiasında bulunan arkadaşıma iştirak etmediğimdir. Maruzatımı ikmal için ilâve edeceğim ki yeni Fransız hükûmetinin Türkiye ile Fransa arasında bir buçuk sene evvel Paris te imza edilmiş olup B. M. Meclisinin tasvibine iktiran etmiş bulunan fakat mer'i olabilmesi için karşı tarafın da tasdiki lâzım gelen bitaraflık ve dostluk muahedesi esaslarından Türkiye ile Fransa arasındaki münasebatın idame ve inkişafı emelinde bulunmakta ve bu bizim arzularımıza tamamile tevafuk etmektedir .

Müteakiben münhal bulunan Şûrayi Devlet azalıklarına Kütahya vekili Nüsret, sabık valilerden Hüsnü ve Şûrayi Devlet başmuavini Ferîdun Beylerin intihabı yapılmıştır .

Mahmut Esat B. in beyanatı

ANKARA, 25 (Telefonla) — Mecliste Tevfik Rüştü beyin izahatını müteakıp süal takririnin sahibi Mahmut Esat bey söz aldı. İzmir meb'usu çok alkışlanan ve (bravo) seslerile takdir kazanan beyanatında ezcümle demiştir ki:

— Eğer sulhun temini, insanlığın selâmeti muahedelere riayette ise Fransanın buna riayet etmesini ve oradaki 400 bin Türkün muahede mucibince korunmasını istiyoruz. Fransa, tarihinin tecelliyatında arazi kaybetmek acısını bizim kadar duymuş bir memlekettir.

Kanlı bir parça

İskenderonda, Antakyede 400 bin öz Türk yaşıyor. Bu parça tabiî bizim kalbimizden koparılmış kanlı bir parça gibi bu memleketin en kara günlerinde Fransanın eline teslim edildi. Fransa Alsas Loreni [illegible]tmamıştır. Ben de milliyetçi bir Türk meb'usu sıfatiyle bu vatan parçasını ölünciye kadar unutamam. Yalnız bu kadar da değil, gelecek Türk nesilleri de unutmıyacaktır.

(Bravo sesleri, sürekli alkışlar)

Fransız milleti inansın ki, Türk milleti de kendi öz parçasını, Alsas Lorenini 50 sene unutmadığı kendi öz kalbinin bir parçasını 50 bin sene unutmıyacaktır. (Alkışlar)

Bundan sonra müteaddit kanun lâyihaları müzakere edildi.

Sekiz senelik kira bedelleri

ANKARA, 23 — İktısat vekâleti vilâyetlerdeki kira bedellerini mukayeseli bir surette tetkik ettirmektedir. Bu mukayeseli tetkik neticesinde anlaşıldığına göre, bazı vilâyetler de kira fiatları artmış, bazılarında da eksilmiştir.

Mukayeseler 926 senesile 932 senesi arasındaki kira fiatları üzerinde yapılmıştır.

Alınan neticelere göre muhtelif vilâyetlerdeki kira vaziyetleri şöyledir:

Edirnede iki ve üç odalı evler sekiz sene zarfında 2 liradan 5 beş odalılar 5 liradan 10 liraya, daha büyük evler 15 — 20 liraya yükselmiştir.

Tekirdağında 926 da 6,5 liraya olan evler, 6 — 15 liralıklar 14 — 20 liralıklar 18 liraya düşmüştür.

İzmitte sekiz sene zarfında ev kiralarında hiçbir tebeddül olmamıştır.

Zonguldakta kiralar sekiz seneden beri mütemadiyen düşmektedir. Meselâ 926 senesinde 10 — 15 lira kira getiren evler şimdi 8 — 12 lira kira getirmektedir. 25 liralık evler 20 lira getirmektedir. Beş odalı 35 — 50 liralık evler 30 — 40 liraya düşmüştür.

İstanbulun mütevassıt halkının oturduğu evlerin kiralarında tebeddül yoktur. Küçük apartımanların kiraları artmıştır. Büyük apartıman kiraları düşmüştür.

Daülkelp tedavihaneleri müdürleri

İstanbul Darülkelp tedavihanesi müdürü Eşref bey Diyarıbekir Kuduz tedavihanesi müdürlüğüne ve Diyarıbekir Kuduz tedavihanesi müdürü Zekâî bey de İstanbul Darülkelp tedavihanesi müdüriyetine nakledilerek yeni vazifelerine başlamışlardır.

Üsküdar tramvaylarında kooperatif

Üsküdar tramvay şirketi memur ve müstahdemini aralarında bir istihlâk kooperatifi teşkiline teşebbüs etmişlerdir. Şirket muhasebe müdürü Mithat Bey Belediye iktısat müdürü Asım Süreyya Beyle bu hususta görüşmüştür.

Anvers piyasası

Anvers piyasası hakkında bir rapor gelmiştir. Bu rapora göre Anvers piyasasında arpa; Kanada piyasasının tesirile biraz daha düşmüştür. Yeni rekolte Tuna malı (Almanya) üzerinden muamele olmuştur. Şimalî Afrikanın yeni mevrudatı külliyetli olmakla beraber rekoltenin mebzul olmamasından piyasaya tesiri olmıyacaktır.

Kaliforniya malı Türkiye fiatlarından 5 - 6 frank dün addolundu ğundan mevsim için rakip olacağı anlaşılıyor. İspanya hariç olmak üzere bütün Avrupa arpaları çok müsaittir.

Argo lûgatı

Halk bilgisi derneği tarafından bir külhan beyi (Argo) lûgatı yapılmaktadır. Şimdiye kadar 3000 kelime toplanmıştır. Bu işle meşgul olan heyet mesaisine devam etmektedir.

Argo lûgatından bazı kelimeleri aşağıya naklediyoruz.

Angut — Aptal

Andavallı — Akılsız

Anzarut — Rakı

Ayazlamak — Nafile beklemek

Aynasız — Fena aksi bir şey

Aftospiyos — Gelmiş geçmiş

Fabrikatörler Toplanıyor

Muafiyetlerin kaldırılması görüşülecek

İstanbul fabrikatörleri gün sanayi birliğinde toplanacaklardır.

Bu içtimada teşviki sanayi kanunundaki muafiyetlerin kaldırılmasına karşı yapılan teşebbüsat hakkında görüşülecektir.

Sanayi Birliği kontingan harici B. listesinde bulunan maddelerin A. listesine ilâvesi için İktısat vekâletine müracaat etmiştir.

Polisle

Bir çocuk Boğuldu

Oynarken ağzı açık bir kuyuya düştü

Galatada Luleci Hendekte kiralıyan apartımanının 5 inci katında oturan manifaturacı Fehmi efendinin yedi yaşlarında kızı Ratini ittisalindeki apartımanın avlusu içesinde oynarken ağzı yarım santim bulunan 4,5 metre derinliğindeki bir kuyuya düşmüş ve boğulmuştur. Ceset kuyudan çıkarılmıştır.

Bir otomobil kadına çarptı

Beyoğlunda Brusa sokağında Haçopulo hanımda ikamet eden Madam Mari, yanında akrabasıdan Tore isminde 6 yaşında bir çocuk olduğu halde Tokatlıyan önünden karşı tarafa geçerken şoför Osmanın idaresindeki otomobil Madam Mariye çarparak kolunu ağır surette yaralamıştır. Kadın hastanededir. Şoför yakalanmıştır.

Hüviyetleri anlaşılamayan cesetler

Çırpıcıda bulunan kadın cesedinin hüviyeti henüz anlaşılamamıştır. Bu kadınla beraber hüviyetleri teşhis edilemiyen cesetlerin miktarı üçü bulmuştur.

Kapı altında kalan çocuk

Kadıköyünde Todori isminde 9 yaşlarında bir çocuk Eminönünde bir kapının parmaklarını demirine tırmanırken kapı devrilmüş, Todori altında kalmıştır. Çocuk başından tehlikeli surette yaralanmıştır.

Toslaştılar

Şoför Nihadın idaresindeki otomobil Arnavutköyünde Bebek yolunda giden karşıdan karşıya geçmekte olan şoför İstepanın karısı Maresindeki kamyonla çarpışmıştır.

Çarpışmada otomobillerin birer kisi de parçalanmıştır. Yapılan tahkikatta kamyonu idare eden şoförün kazada mes'uliyeti olduğunu gösteren bazı noktalar görülmüştür. Tahkikat devam ediyor.

Uyuyan bekçi

Dün sabah saat 7 de, Galatada Hacı Ali mahallesi bekçisi Hacı oda kapısını açık bırakıp uyumakta iken, sabıkalı Mustafa duvarda asılı duran tüfeğin bancası ile ceketinin cebinden 5 lirasını çalmış, kaçarken yakalanmıştır.

"Karadeniz,, sahibi tevkif edilmemiş

İSTANBUL, 25 (A.A.) — Bulgar Orta elçisi tarafından tebliğ edilmiştir: :

Fransızca Cümhuriyet gazetesi 1 Haziran tarihli ve 2537 numarasında Sofyadan 20 Haziran tarihli aldığı bir mektubu neşretmiştir.

Bu mektupta Bulgaristanda Pazfrad'da intişar eden "Karadeniz" gazetesinin sahip ve müdürü mes'ülü Arif Necip beyin Bulgar zabıtası tarafından tevkif ve hapsedildiği bildirilmiştir.

Bulgar Orta Elçisi, selâhiyettar Bulgar makamatı tarafından verilen mulûmata istinat ederek mezkûr gazetenin Kessarevo'da vuku bulan müessif hâdise hakkında gazetesinde çıkan haberlere dair izahat vermek üzere Pazargrad polis müdürü tarafından bir kaç gün evvel celbedildiğini, fakat ne tevkif edilmiş, hattâ ne de bir saat bile alıkonmuş olmadığını beyan etmeğe vazife addeyledi

Dahiliye Vekilinin Meclisteki beyanatı

Müfettişi umumilik bahsine girmezden evvel bu teşkilâtın nasıl ya pıldığını arzedeyim. Müfettişi umumilik 926 tarihinde bir kanunla yapılmıştır. Tatbiki ise 927 sonlarına doğru olmuştur. Bütçede karşılığı bulunmadığı için yalnız şark havali sinde tatbik edilmiştir. Müfettişi bu lunmadığı için yalnız şark havalisinde tatbik edilmiştir. Müfettişi umumilik şarka girmezden evvel şark ta efrat adedi 30 ile 40 arası da dolaşan 100 taneçete vardı ve Ağrı dağında 2.000 silâhlı çete alayları mev cuttu. Cenup hudutlarımız akın diyarları gibi urbanın tecavüzüne ma ruzdu. Manzarayı hariciye bu idi. Müfettişi umumilik ihdas edildiği vakit evvelâ 8 sonra 9 vilâyette gerek çete teşkilâtı gerek menfi propagandalar ve gerek eşkiya takibatı hakkındaki faaliyetlerini teşdit etti ve bir noktadan başladı ve o günden bugüne kadar işleri muvaffakiyetle görmektedir. Ahval ve erkam meydandadır. Bu doğrudan doğruya idarei umumiyeye ve aşayiş ve emniyet meselesine ait olan bir keyfiyettir ki, esasen müfettişi umumiliğin tesisinde esas maksadı teşkil e den keyfiyet te bu olmuştur. Çetelerle mücadele meselesinde ilk defa yapılan şey tecili takibat kanunu oldu. Bu kanun sayesinde Şarkta ve cenupta birçok asi aşiretler dahalet ettiler. Birçok çeteler dağlardan indi, Bugün onlar da memleketin birer sadık evlâdı olarak memlekete hizmet etmektedirler. Bir kısmın yola getirilmesi böyle idari olmuştur. Diğer kısmı hakkında da amansız bir takip başladı. Bunların içerisinde çok meşhur olanlardı. İlk hatıra, Bado Seydiresul vesaire gelir. Bu şakiler de Erzuruma kadar gelebiliyorlardı. Bunlar son neferine varıncaya kadar birer birer imha edildi. Bu adamlar şeyh Saidin döküntülerindendir. Seydiresul ve sair bir takım adamlar çıktılar ve bunlar cenupta kuvvetli muavenetler görerek iyice işler yapmışlardı. Bunlarda imha edilmiştir. En sonra şeyh Tahir denilen adamın cesedi imha edildi. Ağrı dağı hareketi 930 da olmuştur. Onun teferruatı burada çok anlatıldı. Ağrı dağı harekâtının amilleri tamamiyle imha edildi. Edilmiyenler de kaçtı Fakat b.u se ne kışın ağrıdan İrana kaçanlar mev simin tahtessıfır 35-40 derece soğuk yaptığı bir sırada ağrıdan içeri girdiler. Oraya memur olan askerlerimiz Ağrının ta tepesine kadar çıkarak soğuklar içinde bir tek nefer kalmayıncıya kadar hepsini tepelediler. Yalnız bu sene bu veya bu maksatla dağa çıkıp hükûmetin emrine itaat etmiyenlerden imha edilen lerin adedini okumak isterim. Belki bir ibret olur. Sait Aziz çetesinden Kör simi Diyarbekir çetesinden deli Fettah, Zazo Hasan, Somaki İsmail ve daha pek çok. Bunlardan 57 kişi bu sene imha edilmiştir. Daha imha edilmemiş bir iki çete vardır. Onlarda imha edildikten son ra şarkta asayiş normal bir hale gel miş olacaktır. Müfettişi umuminin iyiliklerinden biri de orada harbi umumi ve mütareke zamanlarından kalan silâhları toplamağa muvaffak olmasıdır. Bilirsiniz ki bir senede yalnız Mardin vilâyetinden 6 bin mavzer toplamışızdır. Bunlar müfettişi umumiliğin teşkilâtın mesaisini tevhit ve tanzi mederek müstakim görüşleri neticesi olmuştur. Şüphesiz ordumuzun 8 inci kolordu kumandanlarının ve zabitlerinin yüksek kutretli görüşleri ve muvaffakiyetleri başta gele namillerdir. Bu ve sile ile oralarda vatan ve cümhuriyet için çarpışanlara minnetleri arzetmek ve aziz kanlarını dökenleri rahmetle yadetmek vazifemdir. Fakat meseleyi hükümete ilk arzeden ve bu meselenin halli kararına vasıta olan müfettişi umumi İbrahim Tali Beyefendidir. Müfettişi umumilik idarei hususiye mesailinde de vilâyetlerin mesaisin tevhit etti. Karakolları yaparak yolların intizam ve emniyetini temin etti. Umran işlerine başladı. Memlekete hiç bir fab rika yokken un fabrikaları açtı. Belediyelere elektirikler yaptırdı. Şark şehirlerimizde de garptekiler gibi umrun faaliyeti başladı. Diyarbekirin eski halini bilen varsa şimdi arkadaki farkı takdirle görürler. Keza Osmaniye, Elaziz de öyledir. Vanda da umran faaliyeti başlamıştır. Van bir şehir haline gelmek üzeredir. Vanın en büyük mahrumiyeti nüfusudur. Nüfus olmayınca tabiidir ki umranda geç olur. Fakat nüfusuna nisbetle bugün mamur olmaktadır. Hakâri asırlarca dünya kurulduğu kurulalı keçi geçmiyen yerlerinde bugün otomobiller geçmektedir. Bugün Hakârililer otomobillerle seyyahat ediyorlar. Refik Bey "Konya" oradaki valileri takdirlerle katşılamalı Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey müsade buyurunuz efendim. Müfettişi umumilik hakkında marazatta bulunuyorum. Valiler hakkında sırası gelince söyleceğim bir müessesinin teessüsünden evvelki vakalardan mes'ul olması fikrini ilk defa olarak Sırrı Beyefendiden işidiyorum. Müfettişi umumilikten ne çıktı. Müfettişi umumi gitti de orada irtica oldu dediler. Şeyh Sait isyanı 925-926 de olmuştur. Halbuki müfettişi umumilik 928 da ihdas edildi. Bir müessese iki sene evvelki vakadan mes'ul olur mu? Sonraki hareketleri kastediyorlarsa onlar irticadan ziyade siyasi idiler. İktiraki hareketlerdir. Bu hareketler eskiden ekilen tohumların neticesidir. Vaktiyle ekilen fırtına tohumları bugün bize yıldırımlar biçtiriyorlar. Bunlar mazinin seyyiatidir. Eğer o hareketleri yapanlara Türk oldukları anlatılsaydı bu elim hâdiseler vukua gelmezdi. Müfettişi umumilik faydasına hakikaten kaniim. Ve bu kanunda kabul olunursa memleketin diğer aksamında da müfettişi umumilik yapmak isteyoruz. Hakikaten idarenin ihtizamına çok büyük bir saik olacaktır. Diğer aksamı memleketin de bu tarzı idareden istifade etmesi lâzımdır. Vaktiyle Rumelide bir müfettişi umumilik vardı. Fakat eskisi ile yenisi arasında fark vardır. Eski idarei vilâyet kanunu ile bugünkü idarei vilâyet kanunu arasında fark olduğu gibi o teşkilât 1878 de Berlinde inikat eden komisyon tarafından Bulgaristanı Türkiyeden ayırmak niyetiyle müfettişi umumilikler ecnebiler tarafından yapılmıştı. Halbuki şimdi doğrudan doğruya o farkı da gözetmek lâzımdır. Hakikaten Şarkta çalışmış olan vali ve memurların birçok fedakârlıklarına şahit olmaktayız. Sırası geldikçe bu kürsüden takdirlerimi arzettim. Bugün de bilvesiyle tekrar ediyorum. Bir insanın her şeyden evvel en kıymetli şeyi canı ve kanıdır. Bu memleket uğrunda orada bugün de dökülen temiz kanlar vardır. Onları burada şükranla yadetmek etbette vazifemdir. Diğer taraftan memurların idarede noksanları varsa onları da islah etmek vazifemdir. Herkese mütesaviyen muamele yapıldığıdır ki, memurun âmirine karşı olan vazifesini ve âmirin de memura karşı olan şefkatini yerinde tutabilir., Dahiliyenin eski bir an'ane olarak uğraştığı diğer bir mesele daha vardır ki, bu da iskân ve nüfus meselesidir. İskân davamızı, mübadele meselesini bir kanunla hallettiğimizi geçen sene arzetmiştim. Şimdi yalnız bonolar meselesi... Bu bonolar 120 küsur bindi. Bunun büyük bir kısmı tevzi edilmişti. Dahiliye Vekâletinin ve idare âmirlerinin yaptığı 120 küsur bin karardan binde iki nisbetinde itiraz edilmiştir. Fakat, bunların birçoğu yapılan muamelenin doğru olduğuna kani olarak itirazlarından vazgeçmişlerdir. Bazılarının itirazları da şurayı devlet tarafından dahiliye vekâletinin kararı kabul edilmek suretiyle reddolunmuştur. Bonolar sahiplerinin eline verilmiştir. Birinci sınıf bono sahipleri satılan mallara iştirak etmektedir. Ve Ziraat bankasında bir milyondan fazla para vardır. Birinci sınıf bonolar biter bitmez ikinci sınıf bonolara, ondan sonra da üçüncü sınıf bonolar olacak... işittiğime göre bu ikinci ve üçüncü sınıf bonoları hâmil olan vatandaşlardan bazıları bonolarını yüzde 30-40 noksaniyle satıyorlarmış. Bu tamamiyle bir zararı mahzutır. Bu hemşerilerimi temin e derim. Bunu maliyeden behemehal alacaklardır. Satmasınlar, satalarsa herhalde kıymetini nazarı itibara alarak sarsınlar. Maliyenin bütün bunlara borcu 5 milyon liradır. Emvali metrûkenin kıymeti hazırası ise 6 milyon liradır. Mübadillerin kendi paralarını böyle heder etmemelerini çok rica ederim.

Nüfus siyaseti

Hükûmet bu memlekete nüfus siyasetiyle çok uğraşmıştır. Her millet nüfusunun tezayüt veya tenakusu ile alâkadar olmakta sıtma derecesine bakar gibi her sene bununla meşgul olmaktadır. Türkiye hakkında eskiden beri hâsıl olmuş sakim bir fikir vardır. Bunu her zaman ve her vesile ile tashih etmek çok lâzımdır. Türkiyenin mesahayı sathiyesi 760 bin kilometredir, nüfusu ise 14 milyondur, kilometre başına 20 nüfus düşer. Halbuki, Belçikanın şukadar nüfusu vardır, bunu mesahasına taksim ederken şu kadar düşer, bu mukayese kadar sakim bir şey olamaz. Memleketimizin dağları, çölleri ve sairesi bu mesahai sathiyeye dahildir. Halbuki Belçikada dağ, taş, çöl gibi bir şey yoktur. Her kilometresinde insan barınabilir.- Fransada, Belçikaya nisbetle kesafet itibariyle azdır. Meselâ bizim ağrıdağının mesahai sathiyesi 2500 kilo metredir. Halbuki bu kadar geniş mıntakalarda bir kişinin bile yaşaya bilmesi imkânsızdır. Sonra Anadolu yaylarında yaşyan Türklerin ne kadar müşkülâtla oturdukları hepimizin malûmdur. Yağmurların yağmaması yüzünden kaç senedir ne kadar sıkıntı çekiyoruz. Türk çocukları daha sulak yerlerde ve yeşil ovalarda yaşamağa lâyik değil midir? Tabiî nüfusumuz arttığı gün bu Türk çocuğu ile memleketimizin en iyi yerleri dolacaktır. Bugün Türkiyede Türkün muhtaç olmadığı tek bir karış toprak yoktur. "Doğru bravo" bugün biz bizzat hepsine ayrı ayrı muhtaçız. Onun için Türkiye nüfusu tetkik edildiği zaman diğer memleketlerle mükayese yapmak kat'iyen doğru değildir. Bunu her yerde ve her zaman reddetmek ve söylemek lâzımdır. Bunu anlamak için bu radan Eskişehire kadar giderken ye re bakmak kâfidir. Gelenler, gidenler görüyor. Onların vaziyeti memleketimizin ne kadar nüfus barındırabileceği hakkında maddi bir misal olur. Bizim evvelemirde nüfus olarak korumağa mecbur ve muhtaç olduğumuz kaybedilen vilâyetlerimizdeki kendi öz kardaşlerimizidir. Onları kendi milletlerinin kanunlarına ve himayelerine mazhar etmeğe mani olan ne onların arzusudur ne de bizim ihtiyaçsızlığımızdır. Doğrudan doğruya maddî bazı manialardır. Fakat kendi vasıtalariyle geldikleri takdirde memleketin istedikleri yerine geldikleri günden itibaren asıl bir vatandaş olarak yer bulacaklardır. Takdim ettiğimiz yeni bir kanunda bunlara daha fazla muafiyetler vermekteyiz. Bu kanun geldiği vakit ayrıca münakaşada kesafeti nüfus vardır. Karadeniz sahillerinde Avrupanın çok kesif sayılan Fransasından bile daha fazla nüfus kesafeti mevcuttur. Halk bugün geçinmek hususunda orda zahmet çek mektedir. Tabii vatandaşlarımız daha iyi yerler aramak onları gayretleri nisbetinde lâyik oldukları derecede mes'ut müreffeh bir hale getirmek vazifemizdir. O kanunla bunu da temin etmek istiyoruz. Maattees süf bütçemizde buna dair olan tahsisat tamamen kaldırılmıştı. Çünkü kanaatimiz şudur ki hükûmetin her şeyden evvel yapması lâzım olan vazifesi bütçesini tevazün ettirerek ithalât ve ihracatını muvazeneleştirerek parasını korumaktır. Her zaruretin fevkinde bunu görerek bütçemizden encümeni başka başka yerlerden imkân bularak 317 fasla 50 bin ve Fasla da 250 bin lira koymuştur. Memleketin hakiki bir ihtiyacı bu suretle kısmen olsun görülecektir. Tabiiyet meselesi de dahiliyede görülmektedir. Esasen bu işin dahiliyede olması lâzım gelirdi. Vaktiyle kapitulasyonların tesiriyle hariciyeye verilmişti. Şimdi dahiliyeye alındı. Millî bir iş olarak milletin yaptığı kanunlar dairesinde görülmektedir. Memleket için bir oçk hanlikleri zahir öz Türkler de geldikleri günden itibaren günü gününe muameleleri derhal ikmal edilerek Türk vatandaşlığına kabul edilmektedir. Sırrı Bey bir şey kaldı mı zati alinize cevap verilecek?

(Devamı var)

Spor

Fenerbahçe Yunanlılar

Selânik muhteliti ile Fenerbahçe arasında yapılacak maç hazırlıklarına devam edilmektedir.

Dün Halkevinde Halkevi içtimaî yardım şubesi azası ve Halkevi reisi, Hilâliahmer reisi ve Olimpiyat gazetesimümessilleri yap tıkları içtimada maçın ihzarı için icap eden mesail müzakere edilmiş ve ittihazı mukarrarat olunmuştur.

Yapılacak maç temamen Halkevi içtimaî yardım şubesinin himaye ve murakabesi altında cereyan edecektir.

Maçın fevkalâde şekilde ihzarı için tertibat alınmıştır.

Bugün "Pazar" Halkevinde hayır cemiyetleri mümessillerinin de iştirakile tekrar bir içtima yapılacak ve hasılâtın tezyidi, şekli cibayeti sureti tevzii müzakere olunacaktır.

Maçın teknik kısımlarının ihzarını Olimpiyat gazetesi deruhte etmiştir.

Belgrat Maçları

İSTANBUL, 25 (A.A.) — Belgrat maçlarının saatleri:

Balkan kupası futbol oyunları müddetince hususî bir radyo sirküleri neşredilecektir. 25 ve 26 haziranda ve 2,3 temmuzda saat 18,30 da birinci haftayim neticeleri verilecektir.

Neşriyat 56 metre tulümevç üzerinden yapılacak ve saat 18 45 te 86 metre üzerinden tekrar edilecektir.

Oyunun sonu mutat sirküler le saat 19 da 86 metre üzerinden verilecek ve saat 20 de 56 metre üzerinden tekrar edilecektir.

Satılık ahşap hanne
Fatih Malmüdürlüğünden:

Yenikapı'da Kâtip Kasım mahallesinde (113) No. lı hanenin kıymeti muhammenesi yedi yüz liradır. Bedeli dört sene ve dört müsavî taksitle ödenecektir. Müzayede müddeti 16 Haziran 932 tarihinden 12 Temmuz 932 tarihine kadar yirmi beş gündür. Taliplerin 12 Temmuz 932 tarihine müsadif salı günü saat onda müzayede ve ihale komisyonuna müracaatları. (2650)

Usküdar hukuk hâkimliğinden: Evlilik vazifesini ifa etmemek maksadile hanei zevciyeti terk ettiğinden avdetini ihtarı hakkında Mustafa Beyin karısı Mehmet kızı Şayeste H. aleyhine açtığı davadan dolayi kanunu medeninin 132 inci maddesi mücibince bir ay zarfında hayatı müşterekeye avdetinin ihtarına ve mümaileyhin ikametgâhı meçhul olduğundan iş bu ihtarın ilâm tebliğine karar verilmiş olduğundan müddet mezkûre zarfında mümaileyha Şayeste hanımın haneyi zevciyete avdetinin ihtarı ilân olunur.

Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra memurluğundan: Büyük adada Büyük ada Camii mahallesinde atik yeni bahçe Çakır cedit servili sokağında atik 12 cedit 1-3 numerolu malimülhudut ma bahçe bir bap hanenin: tamamı Ayşe Vildan hanımın uhdeyi tasarrufunda iken istikraz eylediği 250 lira mukabilinde müteveffa Hiristaki Nikolaydis efendiye vefaen mefru olup. Mefruğunleh veresesine olan mezkûr deyninin ma faiz ve masarif tahsili zımmında ihalei evveliyesi icrası için 30 gün müddetle müzayedeye vazedilmiş ve icra edilen müzayede neticesinde 2500 lira mukabilinde müşterisi dayinler uhdesinde tekarrür ederek ihalei evveliyesi icra ve ihalei katiyesinin icrası zımmında 15 gün müddetle tekrar müzayedeye vazedilmiştir. Meskûr mahal dosyada mevcut ifraz haritası mucibince 458 metro murabbai 50 desimetro: mur. araziden tahminen129 metro mur üzerine alt katı kâgir olmak üzere:3 kat üzerine inşa edilmiş hane. Ve bahçede 20 metre mur. üzerine inşa edilmiş sarnıç ve kuyu havi olup malimülhudut olan meskur hane alt kat pencereleri: demir parmaklıklı panjurlu ve alt kattan bahçeye 3 kapısı vardır. Camlı kapudan girildikte taşlıktır. Sağ tarafta dolabı havi bir oda ve yanında ki: odaya girilir bir kapı solda mutbah ve derununda dolap ve bir ocak kömürlük: mevcut olup zemini taşttır. Ufak bir aralıkla bahçeye çıkılır. Kapı ve bir abdeshane mevcuttur. Tahta merdivenle çıkıldıkta büyük bir sofa üstünde sağda bir oda bir abdeshane. Keza dolaplı bir oda ve bir büyük oda ve bir sandık odası: keza merdivenle çıkıldıkta camakânla bölünmüş bir sofa üstünde iki oda bir abdeshane iki büyük ve bir küçük sandık odası mevcuttur, meskur hane ikinci katından itibaren ön kısmında şahnişim vardır. Üst katta bir balkon vardır. Kapı merdiven tavanlar yağlı boyalıdır. Haricen de boyalıdır. Bahçeye demir kapıdan girildikte merdivenle çıkılır. Demir kapı üzerinde ve bahçesinin caddeye: nazır divarı üzerinde demir parmaklık mevcuttur. Bahçede kuyu ve ufak bir havuz ve üstü demir parmaklıklı sarnıç ve bir manolya ve büyük bir çam ve müteaddit: eşçar mevcuttur. Meskur hane kısmen tamire mühtaçdır. Mahalli meskûrun ihalei katiyesi 12 temmus 1932 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra dairesinde icra edileceğinden = yüzde beş zamile talip olanların kıymeti muhamminesi olan 5500 türk lirasi üzerinden yüzde yedi buçuk peyakçesi vermeleri mecburidir. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 341-5097 dosya numarasını mustaseben dosyasında mevcut: harita ve evrakı sairesinden malûmat almaları. Ve ihalei katiye günü vaktı muayyende isbatı vücut eylemeleri ve etmeyenlerden son müşteriden madasını = kefiyet etmiş adolunacakları ilân olunur.

Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra memurluğundan: Beşiktaşta Teşvikiye mahallesinde atik hamamcı Emin efendi. Cedit bahçe sokağında: atik 5 mükerrer. Cedit (3) numerolu sağ tarafı harbiye caddesi sol tarafı Bostan sokağı arka tarafı yeni küşat edilen tarik elyevm mektep sokağı cephesi hamamcı Emin efendi sokağile mahdut 4495 sıra bir kıt'a arsanın yedide bir hissesi: elyevm meskûr numaraları ile murakkam ve ifraz: haritası mücibince bir tarafı 5 ve bir tarafı 4, ve bir tarafı 7, harita numerolu müfrez mahal, ve tarafı rabii harbiye caddesi ile mahdut 6 ifraz numerolu ve 745 arşın murabbaında bir kıt'a arsanın tamamı. Müteveffiye Leyla Firdevs hanımın uhdeyi tasarrufunda iken istikraz eylediği iki bin türk lirası mukabilinde müteveffa Hiristaki Nikolaidis efendiye vefaen mefruğ olup, mefruğunleh veresesine olan meskûr deyninin ma faiz ve masarif tahsili zımmında ihalei evveliyesi icrası için 30 gün müddetle müzayedeye vazedilmiş ve icra edilen müzayede neticesinde iki bin lira mukabilinde müşterisi dayinler uhdesinde tekarrür ederek ihalei evveliyesi icra ve ihalei katiyesinin icrası zımmında 15 gün müddetle tekrar müzayedeye vazedilmiştir. Meskur arsanın ihalei kat'iyesi 12 temmus 1932 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar icra edileceğinden. Yüzde beş zamile talip olanların veya daha fazla malûmat almak isteyenlerin. Kıymeti muhamminesi olan 3500 türk lirası üzerinden yüzde yedi buçuk teminat akçelerini müstasaben yevmi meskûrda ve vaktı muayyende 341-5098 dosya numarasile Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra dairesinde isbatı vücut etmeleri ve etmeyenlerin son müşteriden madasının: kefiyet etmiş addolunacakları ilân olunur.

Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra memurluğundan: Beşiktaşta Sinanpaşayi atik mahallesinde, atik köprü başı cedit Hayrettin iskelesi sokağında atik, 33 mükerrer cedit 23 numerolu ma bahçe sahilhane Hacer ve Kâniye hanımlarla Şükrü beyin uhdeyi tasarrufunda iken mümailehumanın istikraz eyledikleri 1300 türk lirası mükabilinde müteveffa Hiristaki Nikolaidis efendiye mefrüğ olup mefruğunleh veresesine olan meskûr deyinlerinden dolayi ihalei evveliyesinin icrası zımmında 30 gün müddetle müzayedeye vazedilmiş ve icra edilen müzayede neticesinde iki bin lira mükabilinde müşterisi dayinler uhdesine takarrur ederek ihalei evveliyesi icra ve ihalei katiyesinin icrası zımmında 15 gün müddetle tekrar müzayedeye vazedilmiştir. Meskur sahilhane zemin katile beraber 5 kat olup, iki kat kâğir diğer katlar ahşap yan dıvarları kârgir iç divarları kısmen ahşap diğer aksamı ahşaptır, haricen boyalı ve 4 kat haricen tahta ile mestur, ve en üst katta bir balkon ve balkonun altındaki katta şahnişin vardır, kapudan girildikte sağda pencereleri demir parmaklıklı bir oda ve tahtında odun ve kömürlük ve bu odanın yanında merdivenle çıkılır. Diğer bir oda mermer taşlık ve musluk bir ayak yolu vardır. Yine kapudan girildikte malta döşeli bir mutbak ve kebir bir küp derununda mermer musluk ve gömülü küpü olan harap çamaşırlık (iki kısım olup ikinci kısımda sabit tekne vardır) ittisalinde demir ocağı (yıkılmış) olan zemini malta döşeli ve sakat olmayan harap mutbak mahali: tahta merdivenle çıkıldıkta etrafı olmayan daraçaya kapusu olan dıvarları kâğıt kaplı bir oda ve bu odadan geçilir ufak bir sandık odası dıvarda yerli dolap vardır. Sofada bir dolap dıvar içerisinde keza bir dolap ayak yolu. Yük mahali ve kebir bir oda (kapısı memhur olup deruninde mahcuz eşya mevcuttur) merdivenle çıkıldıkta bir sofa üstünde 3 oda ve sandık odası ve bir abdeshane mevcut olup bu katın dıvarları boyalıdır. Yine merdivenle çıkıldıkta bir sofa üstünde 3 oda bir abdeshane mevcut olup bu katın divarları : kalem işlemiştir keza merdivenle çıkıldıkta ve camakânlı kapudan girildikte bir oda bir aralık bir tahta boş ve bir abdeshane mevcuttur, elektirik tehsisatı dahi mevcut olup hane mühtacı tamirdir. Yüzde beş zam ile talip olanların ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 341-5220 dosya numarasını müstahsiben müddet meskûrre zarfında daireye muracaat eylemeleri ve ihalei katiyesi 12 temmuz 1932 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra dairesinde icra edileceğinden, müşterilerin kıymeti muhamminesi olan 4850 lira üzerinden yüzde yedi buçuk pey akçesini mustaseben yevmi ve vakti mezkûrda isbatı vücut etmeleri ve etmeyenlerden son müşteriden madasının kefiyet etmiş adolunacakları ilân olunur.

Tayyare Cemiyeti

Mübayaat Komisyonundan:

Şartname ve nümuneleri veçhile "250,000,, adet kurban ve sadakai fitir afişi tabettirile ceğinden tab'a talip olacakların pey akçeleri ile birlikte 29/Haziran/932 çarşamba günü saat 15 te piyango müdürlüğünde müteşekkil Tayyare Cemiyeti mübayaat komisyonuna müracaatları . (2899)

İLÂN

Derdesti tasfiye "Erdoğan Türk Limitet Şirketi" tasfiye memurluğundan: 9 Nisan 1932 tarihinde fesih ve tasfiyesine karar verilen Galatada Agopyan hanında 3 üncü kat 11 No. da "Erdoğan Türk Limitet Şirketinden" alacaklı olanların evrâk ve vesikalarını müstahsiben 31 Temmuz 1932 tarihine kadar pazartesi ve perşembe günleri öğleden sonra saat 15 ten 17 ye kadar Galatada Agopyan hanında 4 üncü katta Aslan ve Eskihisar Müttehit Çimento ve Su Kireci Anonim şirketinde tasfiye memuru Konstantin Velsaryos efendiye bizzat veya vekilleri marifetile müracaat ederek alacaklarını kayt ettirmeleri lüzumu ve mezkûr tarihin mürurinden sonra müracaatların kabul edilmiyeceği ilân olunur.

---

cut etmeleri ve etmeyenlerin son müşteriden madasının: kefiyet etmiş addolunacakları ilân olunur.

LLOYD TRIESTINO
FLOTTE RIUNITE LLOYD TRIESTINO-MARITTIMA ITALIANA-SITMAR

Limanımıza muvasalâtı beklenen:

ABAZIA vapuru 28 haziran salı (İtalya ve Yunanistan) dan.

PRAĞA vapuru 29 haziran çarşamba (Cenova, Napoli ve Pire) den.

Limanımızdan hareket edecek vapurlar

STELLA DITALYA vapuru 26 haziran pazar sabah tam 9 da (Lloyd Ekspres) olarak (Pire, Brendizi, Venedik ve Trieste) ye.

ABAZIA vapuru 29 haziran çarşamba (Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas ve İbraile) ye.

PRAĞA vapuru 29 haziran (Çarşamba ,Burgaz, Varna, Köstence ve Odesa) ya.

Şimalî, Cenubî ve merkezî Amerika ile Avusturalya, yeni Zeyland ve Aksayı şark için doğru bilet verir. "İTALİA" vapur kumpanyasının lüks vapurlarile müttehit servis.

Her nevi tafsilât için Galatada Merkez Rıhtım Han (Lloyd Triestino) ser acentesine Tel. B. 771 ve 4878 veya Galatasarayındaki yazıhane. Telefon Beyoğlu: 2490 ve yahut Eminönü, İzmir sokak No. 14, yazıhanesine müracaat edilmesi. Telefon İstanbul 235.

Apartıman şeklinde kullanılır hanenin (288) itibarile yirmi hissesi satılacaktır
Fatih Malmüdürlüğünden:

Cibalide Gül cami mahallesinin Ayakapı iskelesinde atik cedit (14) No. lı hanenin (288) hisse itibarile yirmi hissesi açık müzayede ile satılacaktır. Mezkûr yirmi hisseye ait muhammen kıymet (37) lira 78 kuruştur. Müzayede müddeti 17 Haziran 932 tarihinden 11 temmuz 932 tarihine kadar yirmi beş gündür. Peşin para ile iştirasına talip olanların 11 Temmuz 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat onda müzayede ve ihale komisyonuna müracaatları. (2736)

Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra memurluğundan: Büyük adada: Büyük ada camii mahallesinde atik yeni bahçe çakır, cedit çakır çıkmazı sokağında atik 12 cedit 4-4-1 numerolu ma bahçe ve ahır (Ahır münhedim) hanenin tamamı müteveffiye Leya Firdevs hanımın uhdeyi tasarrufunda iken, istikraz eylediği 1500 türk lirası mükabilinde müteveffa Hıristaki Nikolaidis efendiye vefaen mefruğ olup mefruunleh veresesinin matlubu olan meblâğı mes kurun ma faiz ve masarif fariğayi müteveffiye veresesinden tahsili zımmında ihalei eveliyesi icrası için 30 gün müddetle müzayedeye vazedilmiş ve icra edilen müzayede neticesinde bin lira mukabilinde müşterisi dayinler uhdesinde tekarrür ederek ihalei eveliyesi icra ve ihalei kat'iyesinin icrası zımmında 15 gün müddetle tekrar müzayedeye vazedilmiştir. Meskur mahal 353 metro mur. araziden tahminen 124 metro mur. üzerine ahşap olarak iki kat üzerine inşa edilmiştir. Ayrıca ittisalinde 22 metro mur. 88 desimetro mur. üzerine bir kat olarak inşa edilmiş ve üstü daraça ve etrafı demir parmaklıklı mutbak mevcuttur. Meskur hane mermer merdivenle camakânlı kapıdan girildikte zemini çini taşlık Kiler 3 oda ve abdeshane vardır. Tahta merdivenle çıkıldıkta bir sofa üstünda 4 odayi mühtevidir. Üstü alafranga kiremit örtülüdür, kapılar tavan döşeme ve merdiven ve haricen yağlı boyalıdır. Hanenin ittisalinde ayrıca üstü çini kaplı ve etrafı demir parmaklıklı ve bahçeye kapusu olan ve bahçeden ayrıca demir parmaklıkla çıkılan zemini çini döşemeli mutbak olup deruninde ocak mevcut isede harap ve tamire mühtaçtır. Hanenin pencerelerinde panjur vardır. Bahçededе bir mikdar eşçarı müsmire mevcuttur. Mahalli meskurun ihalei kat'iyesi 12 temmuz 1932 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar Usküdarda İstanbul 6 ıncı icra dairesinde icra edileceğinden. Yüzde beş zammile talip olanların kıymeti muhamminesi olan 3750 türk lirası üzerinden yüzde yedi buçuk teminat akçesi vermeleri mecburidir. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 341-5099 dosya numarasile dosyasın da mevcut harita ve evrâkı sairesinden malûmat almaları ve ihalei kat'iye günü vak'tı muayyende isbatı vücut eylemeleri ve etmeyenlerden son müşteriden madasının kefiyet etmiş addolunacakları ilân olunur.

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI
ERZURUM
vapuru 27 Haziran
Pazartesi
günü akşamı Sirkeciden hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene ve Rize'ye gidecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515

Lloyd Triestino

Lloyd Triestino vapur kumpanyasının İstanbul'da İzmir sokağında 14 numarada kâin yazıhanesi muamelâtına ancak işbu şehri Haziranın 30 uncu gününe kadar devam ve 1 temmuz 1932 tarihinden itibaren faaliyetine hitam vereceğinden mezkûr yazıhaneye müteallik bilûmum muamelâtının Galata'da Merkez Rıhtım Hanındaki İstanbul Umumî acentalığı merkezinde ifa edileceği muhterem ehaliye berayı malûmat arzolunur.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE ROSTALARINDA
(İZMİR) 28 haziran salı 11 de Galata rıhtımından

TRABZON POSTASI
(CUMHURİYET) 29 Haziran çarşamba
18 de Galata rıhtımından

İZMİR - MERSİN - SOSTASI
(ANAFARTA) 29 Haziran çarşamba 10 da İdare rıhtımından kalkarlar.

İZMİR EKSPRES POSTALARINDA
İstanbul - İzmir - üçretleri

	Kr.
1. nci kamara	1500
2. nci ,,	1000
3. ncü ,,	800
Güverte	300

MERSİN POSTALARINDA:
İstanbul - İzmir ücretleri

	Kr.
1. nci kamara	1000
2. nci ,,	800
Güverte	300

Laster Silbermann ve Şü
DOYÇE LEVANT Linye
Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahrisiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları
Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve Roterdam'dan limanımıza muvasalâtı beklenen vapurlar
ALAYA vapuru 29 hazirana doğru
TİNOS vapuru 28 hazirana doğru
NICEA vapuru 14 temmuza doğru
NAUPLİA vapuru 17 temmuza doğru.
Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar
TİNOS vapuru 28-30 haziranda
NAUPLİA vapuru 17-19 temmuza doğru.
Yakında Hamburg, Brem, Anvers ve Roterdam limanları için hareket edecek vapurlar
ALAYA vapuru 29-30 haziranda tahmilde.
AQUİLA vapuru 4-6 temmuza doğru.
İDARWALD vapuru 8-9 temmuza doğru.
Fazla tafsilât için Galatada Ovakimyan hanında Laster Silbermann ve Şürekâsı vapur acentalığına müracaat Telefon: Beyoğlu 641-674.

İstanbul ikinci icra dairesinden: Bir borcun temini istifasi için mahçuz ve satılması mukarrer ve Galatada Bayazit sokağında Karrop Çividis Pisküyit fabrikasında mevcut pisküyitler 28-6-932 tarihine müsadif salı günü saat 8 ilâ 10 radelerinde açık artırma ile satılacağından talip olanların yevmi ve saatı muayyende mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

Zaiyeti umumiye, iştihasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen

Fosfatlı Şark Malt Hulâsası

Kull
Her
de

Kaç
Sınıf ipekli
Gömleklik
Vardır?..

A — Birinci sınıf, en yüksek ipekten yapılan organzinlerle imal edilenlerdir. Bunları yapan fabrikaların adedi bütün dünyada dokuz on tanedir. Harptenberi bu nevi gömleklikler memleketimize girmemiştir. Umumî harpten evvel, bu kumaştan yapılan bir gömlek 4,5 altın liraya malolurdu. Bunlar en lüks gömlekliklerdir.

B — İkinci sınıf, şap gömlekliklerdir. Bunlar esas itibarile (A) sınıfına en yakın olan gömlekliklerdir. İpek kırıntılarının pamuk gibi iğrilerek ipek haline konmasından yapılır. Bunların, gayet yumuşak olmalarına mukabil, istimal kabiliyetleri (A) sınıfına nazaran noksandır. Elyevm memleketimize ithal edilen lüks gömleklikler ve filâfiller bu sınıfa mensuptur.

C — Üçüncü sınıf krepdöşin veya birman üzerine yapılan gömleklikler veya filâfillerdir. Bunların evsafı halkımızca yakından bilinmektedir.

İpekiş'in A sınıfı gömlekliklerinin metresi 350 ilâ 535 kuruştur.

B sınıfı gömleklikleri 300 ilâ 450 kuruştur.

İpekiş. C. sınıfından gömleklik yapmamaktadır.

Ziraat Vekâleti
Sultansuyu Harası Müdürlüğünden:

Malatya - Akçadağ Sultansuyu harasına ait elli iki para köyün icarei zemin bedelâtı 11 Haziran 932 cumartesi gününden 30-6-932 perşembe gününe kadar yirmi gün müddetle kapalı zarf usulile müzayedeye vazolunmuştur.

Müzayedeye, vaziyeti maliyesini ticaret odası vesikasile bilfiil isbat edenlerle yüzde 7,5 depozito mikdarı olan 1125 lirayi nakden Hara veznesine tediye edenler iştirak edebilirler.

Talipler 661 numaralı müzayede ve münakasa ve ihalât kanununun üçüncü maddesi mucibince ihzar edecekleri kapalı zarfı 30 Haziran 932 perşembe günü saat on beşe kadar Akçadağ Hamidiye mevkiinde müteşekkil komisyona tevdi edeceklerdir.

Şartnameyi görmek ve daha fazla tafsilât almak istiyen talipler her gün Hara müdiriyetine müracaatları ilân olunur. (2629)

Dr. HORHORUNI
Zührevî ve idrar yolları tedavihanesi
Beyoğlu, Taksim, Zambak sokak No. 41 Tel. B.O. 3152

SÜ-DO-RONO
PERTEV
TERLEMEYE MANİ OLUR.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

46000 metre yerli amerikan bezi: kapalı zarfla münakasası 11/7/932 pazartesi günü saat 14 de.

5600 metre yerli efrat elbiseliği şayak: kapalı zarfla münakasası 11 Temmuz 932 pazartesi günü saat 16 da.

5200 Ton Rekompeze maden kömürü: kapalı zarfla münakasası 12/7/932 Salı günü saat 14 de.

3160 Ton Lavemarın maden kömürü: kapalı zarfla münakasası 12/7/932 Salı günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için satın alınacak olan yukarıda cins ve mikdarları yazılı malzemenin hizalarındaki tarihlerde münakasaları yapılacağından şartnamelerini görmekisteyenlerin her gün ve münkasaya iştirak edeceklerin münakasa günü usulü nevzuasına tevfikan hazırlayacakları teminat ve teklif mektuplarile birlikte Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (2668)

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve 1 inci fırkanın on üçer bin kilo sığıretleri ile Haydarpaşa ve Gümüşsuyu hastanelerinin 5,000 kilo koyun eti ihtiyaçları ayrı ayrı şartnamelerle ve pazarlıkla alınacaktır. İhaleleri 27 - 6 - 932 pazartesi günü aşağıda gösterilen saatlerde komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnameleri ni almak üzere her gün ve pazarlıklarına iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları.

(465) (2869)

İhaleleri saatleri
16,5 K. O. nun
17 1 fırkanın
17,5 Hastanelerin

* * *

K. O. ve birinci fırka ihtiyacı için 3360 kilo mercimek alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 18 - 7 - 932 pazartesi günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları.

(471) (2898)

* * *

K. O. kıt'aları ihtiyacı için 24 ton arpa müteahhit nam ve hesabına alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 18 - 7 - 932 pazartesi günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları.

(475) (2896)

* * *

Çatalca müstahkem mevkii kıtaatı için 6000 kilo sığır eti pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 27 - 6 - 932 pazartesi günü saat 15,30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün ve ihaleye iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları.

(471) (2892)

* * *

K. O. ve birinci fırka ihtiyacı için 15,000 kilo nohut alenî münakasa ile alınacaktır. İhalesi 9 - 7 - 932 cumartesi günü saat 11,30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (453) (2746)

Askerî fabrikalar ilânları

İLÂN

Kadrolarda münhal olmadığından hiç bir suretle kâtip ve fabrikalara işçi alınmamakta olduğu cihetle beyhude müracaat edilmemesi. (2890)

* * *

6/7/1932 tarihinde müteahhit nam ve hesabına kapalı zarfla münakasası yapılacak olan (56250) adet ateş tuğlasının mikdarı Anadolu gazetesinde noksan neşredildiğinden münakasa günü 18/7/1932 tarihinde saat 14 e tehir edilmiştir. Taliplerin müracaatı. (2779)

ŞABESO
Yemeklerde Şabeso içiniz. Bu nefis içki hazmi kolaylaştırır.
Küçü 6, Büyük 7 1-2 kuruştur.

Dr. A. KUTIEL
Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

YALOVA KAZASI MALMÜDÜRLÜĞÜNDEN

Mevkii	Cinsi	Dö.	Lek.	Zira		Hududu				
Yalı	Tarla			88	Şa.	Ali Hoca	Ga. Küçük Hüseyin	Ş.	Deniz	Ç. Köse Bekir
„	„		2	88	„	yol	„ İbrahim	„	„	Ç. Köse Bekir ile
„	„		2	89	„	Kadı Mehmet	„ Köse Bekir	„	„	Ç. Köse Bekir ile
„	„		2	89	„	Arabacı Hasan	„ Küçük Hüseyin	„	„	Ç. Köse Bekir ile
„	„		2	89	„	Ahmet	„ Ali Hoca	„	„	Ç. Ahmet ağa
Tarla	İskele mahalli	1			„	Yol	„ Dere	„	„	Ç. Sahibi senet
Yalı	Tarla	8	3	300	„	Pomak Mustafa	„Ali Pehlivan O. Mehmet	„	„	Ç. Köse Bekir
„	„	8	3	300	„	Yol	„ Mustafa	„	„	Ç. Köse Bekir
„	„	8	3	300	„	İbrahim	„ Mustafa çavuş	„	„	Ç. Köse Bekir
„	„	8			„	Mustafa çavuş	„ Mustafa	„	„	Ç. Köse Bekir
„	Değirmen arsası	3			„	Engere yolu	„ Osman kızı Emine H.	„	Liman yeri	Ç. Kahraman ağa
„	İskele damile zemini	3			„	Bekir Ef.	„ Liman yeri	„	Deniz	Ç. Hendek
„	Tarla	40			„	Yol	„ Kör dere	„	Hendek	Ç. Kahraman ağa
		83	3	1343	Yekûn.					

Yalovanın Koca Derei Zir kariyesinde emvali milliyeye ait hudut ve evsafı sairesi muharrer olan on üç parçada 83 dönüm 3 Evlek ve tarla ve deniz kenarında bulunan kum mahallinin mülkiyeti 12-6-932 tarihinden itibaren 20 gün müddetle mevkii müzayede vazolunmu peylerin haddi lâyik görüldüğü takdirde 4-7-932 tarihine müsadif pazar günü ihalei kat'iyesi icra kılınacağından fazla tafsilât istiyenleri Maliye dairesine müracaat eylemeleri ilân olunur. (2884)

EVDE SICAK SU

Bugün hemen hemen bütün evler bir su tevzi mecrasına raptolunmustur. Bu, evvelce bir lüks telâkki edilirdi. Halbuki her modern apartımanda banyo dairesi, tualet odası hatta bir veya bir kaç lâvabo vardır. Tatbikatı sür'atle çoğalmış olan sıcak su evlerde günbegün bir ihtiyaç bir zaruret halini alıyor. Onun için her soğuk yanında bir sıcak su prizi bulunmak elzemdir.

Şimdiye kadar sıcak su lüzumu olduğu zaman hazırlanırdı. Bu suretle hem vakit kaybolur hem de mesken hıfzıssıhhasının asrî prensipleri itibarile evin sair yerlerinde de bulunması lâzım gelen su mutfağa münhasır kalırdı.

İnsanın ihtiyaçları gibi teknik de hatta daha geniş olarak tekemmülâta uğramış ve yeni ihtiyaclara tamamen tekabül eden cihazlar icat olunmuştur.

Şehrimizde ve kısa zamanda pek ziyade intişar eden iddiharlı elektrikli su ısıtıcı cihazı diğer cihazlar kadar idareli olduğu gibi fazla olarak

iddiharlı elektrikli su ısıtıcı cihazı Elektrik şirketinin tatbik ettiği hususî tarife sayesinde su ısıtmak için sarfettiği cereyanı pek ucuza mal eder.

Haznesinin hususî bir kaplaması sayesinde su yüksek hararet derecesini bütün gün muhafaza eder.

Arzu edilen miktarda sıcak su elde etmek için bir musluğu açmak kâfidir. Bunun haricinde su ısıtıcı cihazı tamamen otomatiktir. Ne nezarete ne de tamire ihtiyaç göstermez. Binaenaleyh azamî emniyet ve sadelikle azamî konfor temin eder.

Elektrikli su ısıtıcı cihazı her evde bulunması lâzımgelen ideal bir cihazdır.

S A T I E

Elektrikli su ve banyo ısıtıcı cihazlarını

12 ay vade ile veresiye

satar ve tesisatını yapar.

Yerli ve Avrupa kumaşlarından kusursuz
Ismarlama elbiseler 20 liradan başlar
hazır pardesü ve elbiseler fevkalâde ucuzdur.
Eminönü, Kazmirci Ali Riza müessesatı

Nafıa Vekâletinden

Samsun—Sivas hattının 293—950 inci kilometresine tesadüf eden yarma dahiline tekriben 80 metre tulünde bir tünelin inşası kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

Münakasa 10—7—932 tarihine müsadif pazar günü saat 15 te Nafia Vekâletinde yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarile Ticaret odası vesikalarını ayni gün ve saatte münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.

Taliplerin münakasa şartnamesini beş lira mukabilinde Ankarada Demiryolları İnşaat dairesinde, İstanbulda Haydarpaşada Liman İşleri Müdürlüğünden tedarik edebilirler. (2739)

İstanbul Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

2250 Ayak Vidala)
5300 Kilo Vaketa) Kapalı zarfla münakasası: 27-6-932 pazar-
10500 Kilo Kösele) tesi günü saat 14 te.
20000 Metre İş başılık kirpas. Kapalı zarfla münakasası: 27-6-932 pazartesi günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı olan yukarıda cins ve mikdarı yazılı malzemenin hizalarındaki tarihlerde kapalı zarf usulile münakasaları icra olunacağından şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve vermeğe talip olanların münakasa gün ve saatinde usulü mevzuasına tevfikan muvakkat teminat ve teglif mektuplarile birlikte Kasımpaşada deniz levazım satınalma komisyonuna müracaatları. (2399)

Devlet Demiryolları idaresi ilân

Yük ve yolcu vagonlarının yedek edevatının kapalı Takas kaydile münakasası 6 Ağustos 932 cumartesi g 15 te Ankarada idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa ve Ankara veznelerinde onar li tılmakta olan şartnamelerde yazılıdır.

Hariciye vekâleti mübaya komisyonund

100 Ton kok kömürü Vekâlet için
50 „ „ „ Misafirini Ecnebiye köşkü için
2000 Kilo Mangal kömürü „ „ „ „
3000 „ kırılmış odun „ „ „ „

Vekâlet ve misafirini ecnebiye köşkü için mübayaa cek yukarda miktarları yazılı mahrukat 20 gün müddetle palı zarfla münakasaya konulmuştur. İhalesi 14 Temmu perşembe günü saat 16 da icra edilecektir. Teminatı muv si 470 liradır. Şartname Hariciye Vekâleti Levazım ve İs da Ankara caddesinde Hazinei Evrak Müdürlüğünden alı (

Kocaeli Vilâyeti Daimî Encümeninde

Geyve kazası dahilinde Sakarya köprüsü tamiratı 9 ralık keşfi ve şartnamesi mucibince 20 Temmuz 932 Çar günü saat on beşte ihale edilmek üzere kapalı zarfla mü ya konmuştur. Talip olanların mezkûr tarihte 715 lira minatı muvakkate mektubu veya banka makbuzu ile teklif tuplarını münakasa kanunundaki tarifat dairesinde K Vilâyeti Daimî Encümenine vermeleri ve şartnamesini g istiyenlerin Encümen kalemine müracaatları. (2

Istanbul Sıhhî Müesseseler mübaya Komisyonu riyasetind

Verilen fiatlar haddi lâyık görülmediğinden ihales edilen sıhhî müesseselerin günlük ve sıra yumurtaları hal 28 - 6 - 932 Salı günü saat 13 te ayrı ayrı ve pazarlıkla mu yapılacağı ve taliplerin yevmi mezkûrda müracaatla olunur. (28

Gayrimübadiller Takdir Kıymet komisyonu Riyasetinden

Şimdiye kadar yüzde ikilerini almamış olan Gayrimü lerden istihkak yekûnu 30,000 liraya kadar olanların 2 ziran pazar günü komisyona müracaat etmeleri. (2

DİKKAT
Her ilaç müessir değildir.
Her ilâna inanmayınız.
GLANDOKRATİN
Alelâde bir ilâç olmayıp meşhur Prof. B. Sequart ve Schteinach'ın keşfidir. Genç ve dinç hayvanların taze ve zihayat hormonlarile ihzar edilmiştir.
ADEMİ İKTİDARA BELGEVŞEKLİĞİNE
Karşı kat'i tesirli devadır. Erkek, Kadın farkı yoktur. Her eczanede bulunur. Kutusu 200 kuruştur. Umumî deposu İst. ZAMAN ecza deposudur.
Dr. Beylere: tesirini hastaları üzerinde tecrübe için bir kutu makbuz mukabilinde gönderilir

Sıhhî yemekler - bu içkiler
FRİGECO
18 ay vade ile
SATİE

Zonguld Belediyesinden:

Zonguldakta yapılac ton arme iskele Haziran minci gününden itibaren bir gün müddetle münak vazolunmuştur. Münakas muz ayının on birinci pa günü saat on beşte Zong Belediye encümeni huzu kapalı zarf usulile icra caktır. Münakasaya dah caklarım işbu münakasa evrakı İstanbul vilâyeti B ye reisliği fen müdürlüğ ve Zonguldak belediye tinden bedeli mukabilind bilecekleri ilân olunur. (

Konya İcra Reisliğinden: Konya tüccarlarından Sıçanlı Zade Ahmet efendinin vuku bulan konkurdato teklifi merciimizce kabul ve terviç edilerek 23/6/932 tarihinden muteber olmak üzere kendisine iki ay mehil verildiği ve Konya avukatlarından Ali Haydar B. yin Komiser tayin edildiği ilân olunur

Konya İcra reisi
Vahdi Korkut

MİLLİYET MATB